

MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

50 nci Birleşim

27 . 2 . 1975 Perşembe

İÇİNDEKİLER

	Sayfa	Sayfa
I. — Geçen tutanak özeti	538	
II. — Gelen kâğıtlar	539	
III. — Görüşülen işler	540	
1. — 1975 yılı Bütçe Kanunu tasarısı ve Bütçe Karma Komisyonu raporu ile 1975 yılı Bütçe Kanunu tasarısında yapılan değişikliğe dair Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı tezkeresi ve Bütçe Karma Komisyonu raporu (Millet Meclisi : 1/210; C. Senatosu : 1/277) (M. Mec-lisi S. Sayısı : 128; C. Senatosu S. Sayısı : 406)	540: 575,585:588	
IV. — Sorular ve cevaplar	575	
<i>A — Yazılı sorular ve cevapları</i>	575	
1. — İstanbul Milletvekili İhsan Toksarı'nın, İstanbul Millî Eğitim Müdürünün gazetede çıkan beyanatına ilişkin sorusu ve Millî Eğitim Bakanı Safa Reisoğlu'nun yazılı cevabı (7/331)	575: 576	
2. — İzmir Milletvekili Kaya Bengisu'nun, İzmir - Dikili ilçesindeki sahil evlerine ilişkin sorusu ve İmar ve İskân Bakanı Selâhaddin Babüroğlu'nun cevabı (7/361)	576:577	
3. — İstanbul Milletvekili Mustafa Kara'nın, bazı üniversite öğretim üyelerinin çeşitli yollardan rahatsız edilme iddiasına ilişkin sorusu ve Başbakan Sadi İrmak'ın yazılı cevabı (7/366)	577:578	
4. — Çanakkale Milletvekili O. Orhan Çaneri'nin, Çanakkale - Biga ilçesi Çeşmealtı köy hududundaki Devlet Ormanı ve vakıf arazinin Kargı Çiftliği sahiplerince işgal edildiği iddialarına ilişkin Başbakan'dan sorusu ve Başbakan adına Orman Bakanı Fikret Saatçioğlu'nun yazılı cevabı (7/370)	578:579	
5. — İçel Milletvekili İbrahim Göktepe'nin, Mersin Belediye Teşkilâtına alınan işçilerle işten çıkarılanlara ilişkin sorusu ve İçişleri Bakanı Mükadder Öztekin'in yazılı cevabı (7/376)	579: 580	
6. — İstanbul Milletvekili İhsan Toksarı'nın, Aydınlık Dergisinin bazı yayınlarına ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Hayri Mumcuoğlu'nun yazılı cevabı (7/387)	580:581	
7. — İçel Milletvekili Rasim Gürsoy'un, İçel köylerinde yapılan ilkokullara ilişkin soru-		

Sayfa

su ve İçişleri Bakanı Mukadder Öztekin'in yazılı cevabı (7/392) 581:582

8. — İçel Milletvekili Rasim Gürsoy'un, İçel Valisine ilişkin sorusu ve İçişleri Bakanı Mukadder Öztekin'in yazılı cevabı (7/393) 582:583

9. — Muğla Milletvekili Ahmet Buldanlı'nın, İçişleri Bakanının Bütçe Komisyonundaki

Sayfa

beyanlarına ilişkin sorusu ve İçişleri Bakanı Mukadder Öztekin'in yazılı cevabı (7/396) 583

10. — Muğla Milletvekili Ahmet Buldanlı'nın, Muğla Valisiyle ilgili basında çıkan haberlere ilişkin sorusu ve İçişleri Bakanı Mukadder Öztekin'in yazılı cevabı (7/399) 583:584

I. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

Birinci Oturum

1975 yılı Bütçe Kanunu tasarısı (1/210) (S. Sayısı : 128) üzerindeki görüşmelere devam olunarak,

Bayındırlık Bakanlığı Bütçesi kabul edildi.

Karayolları Genel Müdürlüğü Bütçesinin de (1/221) (S. Sayısı : 131) maddeleri kabul edildi, tümünün açık oya sunulacağı bildirildi.

İkinci Oturum

Kıbrıs Türk Federe Devleti Anayasasını hazırlamak üzere kurulan Kurucu Meclisin görevine başlaması nedeniyle, Kıbrıs Türk Toplumunun ve Kurucu Meclis üyelerinin Türk Ulusunun temsilcilerine sevgi ve saygılarını ileten Kıbrıs Türk Federe Devleti Başkanı Rauf Denktaş'ın telgrafı ile,

Ulaştırma Bakanlığı Kuruluş ve görevleri hakkındaki kanun tasarısının İçtüzüğü'nün 79 ncu maddesine göre görüşülmesine dair Başbakanlık tezkeresi,

Genel Kurulun bilgisine sunuldu.

1975 yılı Bütçe kanunu tasarısını (1/210) (S. Sayısı : 128) üzerindeki görüşmelere devam alınarak Maliye Bakanlığı Bütçesi ile Gelir Bütçesi ve 1975 yılı Bütçe kanunu tasarısının maddeleri kabul olundu.

Önceki birleşimlerde maddeleri kabul edilmiş olan;

Vakıflar Genel Müdürlüğü 1974 yılı Bütçe Kanununa bağlı cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı (1/182) (S. Sayısı : 148) ile,

Toprak ve Tarım Reformu Müsteşarlığı (1/212) (S. Sayısı : 129),

Vakıflar Genel Müdürlüğü (1/211) (S. Sayısı : 139),

Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü (1/229) (S. Sayısı : 147).

Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü (1/222) (S. Sayısı : 132),

Tekel Genel Müdürlüğü (1/223) (S. Sayısı : 133), Devlet Üretme Çiftlikleri Genel Müdürlüğü (1/224) (S. Sayısı : 134)

Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü (1/225) (S. Sayısı : 135).

Ankara Üniversitesi (1/213) (S. Sayısı : 136), Ege Üniversitesi (1/216) (S. Sayısı : 137), İstanbul Üniversitesi (1/218) (S. Sayısı : 138), İstanbul Teknik Üniversitesi (1/219) (S. Sayısı : 139),

Hacettepe Üniversitesi (1/217) (S. Sayısı : 140), İktisadî ve Ticarî İlimler Akademileri (1/220) (S. Sayısı : 141),

Çukurova Üniversitesi (1/214) (S. Sayısı : 142), Diyarbakır Üniversitesi (1/215) (S. Sayısı : 143), Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü (1/226) (S. Sayısı : 144),

Petrol İşleri Genel Müdürlüğü (1/227) (S. Sayısı : 145).

Orman Genel Müdürlüğü (1/228) (S. Sayısı : 146) ve Karayolları Genel Müdürlüğü (1/221) (S. Sayısı : 131), 1975 yılı Bütçe kanunu tasarıları açık oya sunuldu, oyların ayrımı sonunda kabul edildikleri ve kanunlaştıkları açıklandı.

27 Şubat 1975 Perşembe günü saat 10.00'da toplanılmak üzere Birleşime saat 21.35'te son verildi.

Başkan
Başkanvekili
Ahmet Çakmak

Divan Üyesi
Sivas
Enver Akova

Divan Üyesi
İçel
Oral Mavioğlu

II. — GELEN KÂĞITLAR

27 . 2 . 1975 Perşembe

Tasarı

1. — Millî Savunma Bakanlığı iskân ihtiyaçları için sarfiyat icrası ve bu Bakanlıkça kullanılan gayrimenkullerden lüzumu kalmayanların satılmasına salâhiyet verilmesi hakkında Kanunun 3 ncü maddesinin değiştirilmesine ilişkin kanun tasarısı (1/265) (Millî Savunma ve Plan Komisyonuna)

Teklifler

2. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in Türkiye Belediyeler, il özel idareleri, İktisadi Devlet Kuruluşları ve Devlet Memurları Yardımlaşma Kurumu MEYAK Kanun teklifi (2/357) (İçişleri, Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret ve Plan komisyonlarına),

3. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, 1580 sayılı Belediye Kanununun 58 nci maddesine bir fıkra ve bu kanuna bir madde eklenmesine dair kanun teklifi (2/358) (Anayasa ve İçişleri komisyonlarına)

4. — Ankara Milletvekili Muammer Alıcı ile Konya Milletvekili Hüseyin Keçeli'nin, çiftçilerin T. C. Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatiflerine olan borçlarının taksitlendirilmesi hakkında kanun teklifi (2/359) (Tarım, Orman ve Köy İşleri, Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret ve Plan komisyonlarına)

5. — Giresun Milletvekili Etem Kılıçoğlu ve 12 arkadaşının, İstiklâl Madalyası verilmiş bulunanlara vatanî hizmet tertibinden bağlanan şeref aylıklarının artırılması hakkında kanun teklifi (2/360) (Plan Komisyonuna).

Tezkereler

6. — Yalvaç ilçesi, Debbağlar Mahallesi, Hane 21'de nüfusa kayıtlı Ramazan oğlu, Emine'den doğma 1 . 2 . 1956 doğumlu Hüseyin Çaylı'nın, ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi (3/337) (Adalet Komisyonuna)

7. — Elâzığ Milletvekili Atillâ Atılâ'nın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi (3/338) (Anayasa ve Adalet komisyonlarından kurulu Karma Komisyona)

8. — Adana Milletvekili Alpaslan Türkeş'in yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi (3/339) (Anayasa ve Adalet komisyonlarından kurulu Karma Komisyona)

Yazılı sorular

9. — Çanakkale Milletvekili Orhan Çaneri'nin, Devlet Ormanları içindeki su ürünleriyle ilgili yönetmeliğe ilişkin Orman Bakanından yazılı soru önergesi. (7/441)

10. — Çanakkale Milletvekili Orhan Çaneri'nin, Çanakkale'de çimento fabrikası kurulmasına ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanından yazılı soru önergesi (7/442)

11. — Bolu Milletvekili Abdi Özkök'ün, Bolu'nun Mudurnu ilçesinde Sümerbank Satış Mağazası açılmasına ve Bolu Sümerlit Fabrikasına ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanından yazılı soru önergesi (7/443)

12. — Bolu Milletvekili Abdi Özkök'ün, Bolu ili ve ilçelerindeki imam kadrolarına ilişkin Devlet Bakanından yazılı soru önergesi (7/444)

13. — Bolu Milletvekili Abdi Özkök'ün, Bolu ili ve ilçelerindeki okullara yapılan yatırım programlarına ilişkin Millî Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/445)

14. — Bolu Milletvekili Abdi Özkök'ün, Bolu ili ve ilçelerindeki elektrifikasyon projelerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından yazılı soru önergesi (7/446)

15. — Bolu Milletvekili Abdi Özkök'ün, Bolu ili Topraksu ve Yol Su Elektrik yatırımlarına ilişkin Köy İşleri ve Kooperatifler Bakanından yazılı soru önergesi (7/447)

16. — Bolu Milletvekili Abdi Özkök'ün, Bolu ilinin yatırım programlarına ilişkin Başbakanlık yazılı soru önergesi (7/448)

17. — Ankara Milletvekili Mustafa Kemal Erkövan'ın, TRT'nin (kuruluş ve görev) yönetmeliğine ve tatbik şekline ilişkin Başbakanlık yazılı soru önergesi (7/449)

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 10.00

BAŞKAN : Kemal Güven

DİVAN ÜYELERİ : Tufan Doğan Avşarg'ı (Kayseri), İdris Arıkan (Siirt)

BAŞKAN — Millet Meclisinin 50 nci Birleşimini açıyorum.

III. — GÖRÜŞÜLEN İŞLER

1. — 1975 yılı Bütçe Kanunu tasarısı ve Bütçe Karma Komisyonu raporu ile 1975 yılı Bütçe Kanunu tasarısında yapılan değişikliğe dair Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı tezkeresi ve Bütçe Karma Komisyonu raporu (Millet Meclisi : 1/210; C. Senatosu : 1/277) (M. Meclisi S. Sayısı : 128; C. Senatosu S. Sayısı : 406) (1)

BAŞKAN — Görüşmelere devam ediyoruz.

Şimdi, 1975 malî yılı Bütçe kanunu tasarısının tümü üzerinde son konuşmalar yapılacaktır. Grupları ve şahısları adına söz alan arkadaşlarımın isimlerini sunuyorum:

Cumhuriyetçi Güven Partisi Grubu adına Sayın Turhan Feyzioğlu, Millî Selâmet Partisi Grubu adına Sayın Necmettin Erbakan, Demokratik Parti Grubu adına Sayın Mehmet Altınsoy, Cumhuriyet Halk Partisi adına Sayın Deniz Baykal, Adalet Partisi Grubu adına Sayın Yılmaz Ergenekon.

Şahısları adına söz alan arkadaşlarımın isimlerini sunuyorum:

Sayın İhsan Toksarı, Sayın Ali Şevki Erek, Sayın Halil Karaatlı, Sayın Hasan Zengin, Sayın Ali Sanlı, Sayın Hüseyin Cavit Erdemir, Sayın İlhami Çetin, Sayın Nedim Korkmaz, Sayın Ömer Kahraman, Sayın Remzi Yılmaz, Sayın Etem Eken, Sayın Vecdi İlhan, Sayın Fahri Birer, Sayın İsmail Hakkı Köylüoğlu, Sayın Veli Bakırlı, Sayın Kemal Ataman, Sayın Alparslan Türkeş.

Şimdi söz sırası Cumhuriyetçi Güven Partisi Grubu adına Sayın Turhan Feyzioğlu'nda.

Buyurun Sayın Feyzioğlu. Saat 10.05.

C. G. P. GRUPU ADINA TURHAN FEYZİOĞLU (Kayseri) — Teşekkür ederim, ben kendim de kontrol edeyim diye aldım efendim.

(1) 128 S. Sayılı basmayazı 17 . 2 . 1975 tarihli 40 nci Birleşim tutanağına eklidir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri;

Bütçe müzakerelerini kapatacağımız şu günde 30 dakikadan ibaret olan konuşma süremi, Türkiye'nin içinde bulunduğu asayişsizlik durumu ve son olaylar sebebiyle daha ziyade millî bütünlük ve millî beraberlik ihtiyacı üzerinde toplayacağım.

Bütçe müzakerelerinin ilk gününde Cumhuriyet Halk Partisi sözcüsünün, millî beraberlik ve bütünlüğümüz açısından son derecede tehlikeli ve zararlı bulduğum bazı sözlerini dinledikten sonra, konuşmamın dış politika ile ilgili bölümünü Dışişleri Bakanlığı Bütçesine bırakarak, esasen millî beraberlik ve bütünlük ihtiyacı üzerinde ısrarla durmuştum.

Konuşmamı bitirirken, yazılı metni bir yana bırakıp, ülkede estirilen anarşi havasından ve Millet Meclisi kürsüsüne kadar getirilen mezhep ayrıcılığınan duyduğu derin acıyla şunları söylemiştim:

«Anarşiye hep beraber karşı çikalım. Demokrasiyi korumak için hep beraber seferber olalım. - Devleti yıkacağız, Türkiye'yi böleceğiz - diye açıkca bildirilerinde broşürlerinde yazan, yayınlayan; - silâhlı savaştan başka çözüm yoktur; Vietnam gibi Türkiye'de de iç savaş çıkarmaktan başka çare yoktur - diye broşürlerinde, bildirilerinde yazan, aşırı solculara destek olmayalım. Türk Milleti birdir, etnik ayrılık gözetmeden birdir. Alevîsi, Sünnîsi ile mezhep ayrılığı gözetmeden, bu memleketin tertemiz evlatlarıdır, Türk oğlu Türktür; birdir. Hepsini kucaklayalım, hepsine sevgiyle sarılalım. İşçisiyle, köylüsüyle, işvereniyle, memuruyla, esnaftıyla sınıf kavgasına sürüklenmeden milletimizi kalkındırmaya çalışalım. Sınıf kavgasını ırk kavgasını, mezhep kavgasını reddeden Anayasamızın çizgisinde toplanalım. Bizim davamız bu davadır» demiştim.

Bütçe müzakerelerinin ilk gününde konuşmamı hangi noktada bırakmışsam, bugün konuşmama aynı sözlerle başlıyorum.

Yine aynı konuşmamda kısaca şunları söylemiştim: «Anarşi, demokrasinin düşmanıdır. Zorbalık ve tahakküm de demokrasinin düşmanıdır. Ölçsüz hürriyet, anarşiye; sınırsız otorite, zulüm ve tahakküme dönüşür. Biz, Türkiye'de kanunun ve devlet gücünün hâkim olmasını istiyoruz. Çeşitli dış tehlikelerle çevrilmiş olan ülkemiz, her bakımdan iç huzura muhtaçtır. Türkiye'yi içten yıkıp, bölünmez bir bütün olan yüce milletimizi, etnik esaslardan hareketle mezhep kavgalarıyla, sınıf kavgalarıyla parçalayıp bu çöküntü üzerinde kendi ideolojileri yönünde bir dikta idaresi kurmak isteyenlerin kıyamete kadar karşısındayız. Türkiye'de aşırı sol, sınıf kavgası, mezhep kavgasını da körükler; etnik ayrılıkları körükleyen de aşırı sol olmuştur. Türkiye İşçi Partisi hep bildiğiniz gibi, bu ayrımcılık çalışmalarını yüzünden kapatılmıştır. Aşırı sol tehlikesini önlemek için elele veren partiler millî beraberlikten yana, iç barıştan, kardeşlikten yana olan ve aylardan beri bütün ortak bildirimlerinde bu görüşleri savunmuş bulunan partilerdir. Solun bölücülüğüne karşıyız, solun yıkıcılığına karşıyız, yapıcıyız, birleştiriciyiz.»

Ortak amaçlarımızı, görüşlerimizi milliyetçi partiler topluluğu olarak milletimize şöyle açıkladık: «Milletimizin birliğini ve Devletimizin bütünlüğünü iç kavgalarla yok etmek isteyen her türlü yıkıcı faaliyetin karşısındayız» 4 partinin 18 Aralık 1974 tarihli ortak bildirisini.

«Milliyetçi partilerin elele vermekte güttükleri amaçlar Türk Devletinin millî amaçlarıdır» diyorduk 3 Ocak tarihli bildirimizde. Bunlar Anayasada da açıkça belirtilen amaçlardır ve devam ediyorduk o bildiride; «Biz, Türk Milletinin birliğini ve Devletimizin bütünlüğünü korumak için elele verdik; milletimizi «halklar» diye dilim dilim bölmeye kalkışanların karşısında, biz, Türk Milleti bölünmez bir bütündür diyoruz. Biz Atatürk'ün önderliğinde büyük milletimizin kurduğu Türkiye Cumhuriyetini, Anayasadaki temel vasıflarıyla ayakta tutmak için güçlerimizi birbirine katmaya karar vermiş buluyoruz» 3 Ocak tarihli 4 partinin ortak bildirişidir bu.

Yine aynı ortak bildirimde milliyetçi partiler topluluğu olarak aynen şöyle diyorduk: «Demokratik rejimi çökertip, Türkiye'de aşırı solcu bir baskı ve tahakküm rejimi kurmak isteyen ve yeniden örgütlenip harekete geçen yıkıcılara fırsat vermemeye kararlıyız. Vatandaş, vatandaşa, Türk'ü Türk'e, Müslümanı Müslümana kırdırmak isteyenlere, sınıf kavgasını körükleyenlere karşı, barış, huzur ve kardeşlik

bayrağıyla çıkıyoruz.» 4 partinin 3 Ocak 1975 tarihli ortak bildirisini.

Biz bunları söylediğimiz günlerde, sol ne söylüyordu? Biz bunları söylediğimiz günlerde TÖB - DER ne söylüyordu? Türkiye Komünist Partisinin yeraltındaki mensuplarına; «Bizim Radyo» adlı dış radyo, o günlerde hangi talimatı veriyordu? Bunları da biraz sonra belgeleriyle göreceğiz.

İç barış için anarşiye ve komünizmi yenmek için; ülkede kanun hâkimiyetini ve huzuru kurabilmek için; memleketi hükümsüz, Devleti bütçesiz bırakmak için güçlerini yan yana getirmeye çalışanlara, insafsızca saldırıp, iç savaş için güçbirliği yaptıklarını açıkça haykıran, sınıf kavgası, etnik ayrılık ve mezhep kavgası körükleyicileri, aşırı solcuları korumakta ısrar edenlere gerçekleri belgelerle göstereceğiz.

4 partinin 3 Ocak tarihli ortak bildirisinde, yine şöyle diyorduk; aynen okuyorum bildirimizden;

«Biz baskı ve tahakküm tarafı değil, hürriyetçiyiz. Biz solcu ve enternasyonalci değil, milliyetçiyiz. Yıkıcı değil yapıcıyız. Kin ve düşmanlığı değil sevgi ve kardeşliği temsil ediyoruz. Anarşiye değil huzur ve güveni temsil ediyoruz. Bölücü değil birleştiriciyiz. Türkiye'de iç kavga değil barışın hâkim olmasını istiyoruz. Materyalist değil, millî ve manevî değerlere saygılıyız. Türkiye'nin yağma teşvikçiliğiyle değil, meşru haklara saygıyla kalkınacağına inanıyoruz. Biz, şahısları ve partileri aşan bir büyük millet davasının yolcusuyuz. Çağın 100 yıl gerisinde kalmış olan Marksistlerin ve aşırı solun bütün çeşitlerinin bizim el ele vermemizden telaşa düşmeleri tabiidir. Milliyetçilerin dağınkılığında yararlanmış olan solcuların, bir araya gelmemizden korkuya kapılmaları tabiidir. Devlet ve millet düşmanlarının bize saldırımları tabiidir. Bu telâş bu korku, bu saldırılar doğru yolda olduğumuzun delilidir. Milliyetçilik inancı, bütün yabancı ideolojilerden güçlüdür. Milliyetçi düşünce, bütün sapık ceryanları yenecektir. Millet büyük çoğunluğunu mağlup etmek mümkün değildir, mümkün olmayacaktır.»

İşte 3 Ocak'ta biz bunları söylüyorduk. O tarihte sosyalist cephe hangi tohumları ekiyordu, birazdan göreceğiz.

Son olaylar çıktıktan sonra yayınladığımız bildirimde de aynen şöyle demiştik:

«Bir defa daha haykırıyoruz: Türk'ü Türk'e, Müslümanı Müslümana düşman etmeye çalışan her türlü ayrımcılığın ve bölücülüğün karşısındayız. Milliyetçi Partiler olarak bir uçtan bir uca Türk vatanında yaşayan bütün yurttaşlarımızı kardeş sayıyoruz.»

Olayların en alevli günlerinde 1 300 yıl geride kalmış olan ve her Türk'ü, her Müslümanı üzen olayları oy toplamak maksadıyla Meclis kürsüsünden sövmeye kalkışanları da millet bilmektedir. Daha önce de belirttiğimiz gibi bütün partiler, ulvî öğretmenlik mesleğinin mensupları başta olmak üzere, çeşitli Devlet görevlilerini, siyasete ve kanunsuz eyleme kışkırtmak gibi sorumsuzluklardan uzak dursalar, Türkiye'de huzur olur. Devletin sivil ve asker kanatlarının, güvenlik kuvvetlerinin, mahkemelerin yıllarca süren feragatlı ve sabırlı çalışmalarıyla yakalanmış, hapsedilmiş olan silâhlı eylem suçluları, millî bütünlük düşmanları, azılı aşırı sol şakileri millet iradesi hiçe sayılarak salıverilmiş olmasalardı, Türkiye'de bugün huzur olurdu. (A. P. ve C. G. P. sıralarından «Bravo» sesleri, alkışlar.)

Aziz milletvekilleri, bazı temel konularda birbirimizi daha iyi anlamaya mecburuz. Bazı tehlikelerin karşısına milletçe hep beraber dikilmeye mecburuz, bazı gerçeklere gözlerimizi yummamaya mecburuz.

Kısmen komünistlerle beraber, kısmen de onlara karşı olmak kabil değildir. Onlar mensuplarından mutlak itaat isterler. Yararlandıkları çevreleri de sadece kendi emelleri için kullanabildikleri ölçüde över ve desteklerler. Kendilerinden olmayan, emellerine hizmet etmeyen herhangi bir noktada oyunlarına ve tertiplerine engel çıkaran herkesi derhal faşist diye suçlarlar. Komünistler ve yandaşları taktik sebeplerle ve karşılarında olan güçleri dağıtıp parçalamak için kısa bir süre antikomünist kuruluş ve güçlerden birini tutar görünüp, ötekine saldırırlar.

Karşılarındaki büyük millet çoğunluğunun barajını aşabilmek için millî ve milliyetçi güçler arasında çatlaklar, ayrılıklar yaratmak lâzım olduğunu bilirler. Karşılarındaki güçlerin bir beraberlik kurmasını engellemeye, bugün olduğu gibi, çeşitli yayınlardan bunu çıkarıyoruz - bu beraberlik kuranlardan birini, ötekine karşı kışkırtmaya çalışırlar. Ama taktik sebeplerle günün birinde över ve destekler gibi göründükleri antikomünist milliyetçi kuruluşlara veya kişilere, yarın hemen yarın gerici veya faşist diye saldıracakları muhakkaktır.

Çünkü, aşırı sol için kendilerinden olmayan herkes halk düşmanıdır, kendileri gibi düşünmeyen herkes gericidir. Onları bir süre överek, bir süre yandaşlık ederek bu hücumlardan kurtulabileceğini hiç kimse sanmasın. Herkese günün birinde; halk düşmanı, herkese gerici, kendilerinden olmayan herkese faşist derler ve diyeceklerdir.

Bunlar, yüzdeyüz millî olan yüzdeyüz demokratik rejimden yana olan, sadece ülkeyi kızıl faşizme, komünizme teslim etmek istemeyen her kuruluşu, her kişiyi sistemli şekilde yıpratmaya çalışanlar. Komünizme karşı çıkan demokratik inanç sahibi milliyetçilere, faşist dedikleri gibi, millî ve manevî değerlere bağlı olanlara da gerici derler; en temiz sendikacıyı, sarı sendikacı ilân ederler komünist olmadığı için. Bunların dilinde kendilerinden olmayan bütün hükümetler işbirlikçi ve âcizdir. Söylemişlerdir bugünkü Hükümet için de. Bunlar bugünkü asker kumandanlara faşist, militarist diye söverler. Devletin polis gücüne, zalim diye saldırırlar. Bunlara göre, Çekoslovakya'ya zorla rejim ve politika değiştirten yabancı işgal orduları, kurtarıcı kuvvetlerdir. Kıbrıs Türklerini EOKA çetecilerinin zulmünden ve katliamından kurtaran Türk Silâhlı Kuvvetleri işgal kuvvetidir. (A. P., M. S. P. ve C. G. P. sıralarından alkışlar) Bunlara göre Çekoslovakya'nın istilâ edilişi istilâ değildir de Kıbrıs Türklüğünün kurtarılışı istilâdır. Bunların kullandıkları şeytanî sözlükte, özgürlük, politbüro diktatörlüğü demektir. Bağımsızlık Çekoslovakya gibi olmak demektir. Devrim, komünist ihtilâl demektir. (A. P., M. S. P. ve C. G. P. sıralarından alkışlar).

Bütün müesseseleri içten yıkmak, bütün faziletli insanlara çamur atmak bu şeytan sözlüğünü kullananların değişmez hedefidir. Bereket versin, komünistler de bir hayli çeşitlendikleri ve bağlı oldukları dış merkezler ve kendilerini hapsedtikleri doktrin tapınakları ayrı ayrı olduğu için, bunlar bir birlerine de aynı uslupla söverler.

Hepsinin sözde peygamberi, hattâ ilk papaları birdir de, kendilerini hapsedtikleri doktrin tapınaklarının başrahipleri farklıdır. Uzakdoğudaki tapınağa bağlı olun komünist, daha yakındaki tapınağa bağlı olana; sosyal emperyalist, sosyal faşist, işbirlikçi, emparyalizm ajanı, satılmış diye söver. Moskova tapınağına bağlı olan da ötekine; hain, likidatör, ajan, satılmış demekten geri durmaz. Fakat birkaç solcu dergi arasındaki bu çeşit çatışmalara ve hizip çekişmelerine bakıp tehlikeleri asla küçümsemeyelim. Türkiye'de, 55 yıllık tecrübesi olan bir «Komünist partisi» hareketi vardır; bunların açık ve gizli militanları, çeşitli örgütlere sızıp yuvalanmışlardır. Yığın hareketlerine yön vermekte ustalık kazanmış taktisyenleri vardır, sayısız yan örgütleri vardır; maddî imkânları, yayın organları, basın ve yayım evleri vardır. Hangi amaca hizmet ettiklerini fark etmeden komünistlerin oyunu-na gelen gafil destekçileri vardır.

Söverek yıldırıdıkları, ya da överek baştan çıkarıdıkları insanlar vardır. Bunların arkalarında Devletler vardır, mantar gibi çoğalan dış örgütler vardır. Her gün zehir kusan, «Türkiye Komünist Partisinin Sesi» veya «Bizim Radyo» gibi günü gününe militanlara yön ve direktif veren, Türkiye Komünist Partisinin Merkez Komitesinin bildirimlerini ve günlük emirlerini yayınlayan radyoları vardır.

Türkiye aleyhinde girişilen tertiplere ve bunların uzantılarına iyice teşhis konulabilmesi için bu komünist radyoların Türkiye'ye yönelmiş Türkçe yayınlarında yaptıkları kışkırtmalara kısaca göz atmakta yarar var.

TÖB-DER'in 15 - 16 Haziran olaylarına nazire olarak, 15 - 16 Şubat'ta bütün Türkiye'de başlattığı eylemlerle ilgili ilk haberler, «Bizim Radyo» nun 18 Ocak 1975 sabahı yaptığı yayında yer alıyor. O günkü yayınında komünist dış radyo; TÖB-DER'in önümüzdeki günlerde yurt düzeyini kapsayacak eylemlere girişeceğine dair ilk haberi veriyor.

24 - 25 Ocak 1975 günü yaptığı yayınlarda aynı radyo, «Sınıf savaşının daha yüksek bir aşamaya ulaşmasında Türkiye Komünist Partisinin katkısı büyüktür. Partinin yığınlara açılması ve işçi sınıfının yığınsal bir örgütü haline gelmesi sürecine girmesi son yıl içinde geniş ve burjuvaziyi bile şaşkırtan sonuçlar vermiştir.» diyor. Elhak, 1974 yılını çok iyi kullandılar.

28 Ocak günü yaptığı yayında «Komünist Bizim Radyo» «Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesinin Halkımıza Çağrısı» başlığı altında bir çağırıda bulunuyor ve şöyle diyor :

«Memlekette anti-faşist yığınsal bir güç geliyor. Bu devrimci gücü savaş platformu üzerinde birleştirmek».

Biz barış, birlik, kardeşlik derken ne diyorlar; «Savaş platformu üzerinde birleştirmek... Onu politik örgütlü bir etken haline getirmek söz konusudur. Türkiye Komünist Partisi bu güçlerin birliğini, bağlaşıklığını sağlamak için savaşıyor.»

Nihayet 1 Şubat 1975'te bakla ağızdan çıkarılıyor; «Yeni savaş yolları açıldı» başlığı adı altında şunlar söyleniyor : «25 Ocak'ta yapılan yığınsal gösteriler, yeni savaş olanakları açmıştır. Yığınsal gösterilerde devrimci güçler yeni yeni deneyler elde etmiş, savaş alanlarında yeni bilgiler elde edinmişlerdir. Bu yeni deney ve bilgiler bundan sonra yürütülecek savaşlar için yeni ufuklar açmıştır.»

Nedir bu deney ve bilgiler? Bu deney ve bilgilerin başında Leninci devrimci savaş teorisinin benimsen-

mesi geliyor. Leninci devrimci savaş teorisine göre, burjuvaziye karşı savaş, ancak yığınlara dayandığı, onları harekete geçirebildiği takdirde başarıya ulaşabilir. Burjuvazinin polisini ve öteki baskı güçlerini yani, silâhlı kuvvetlerini ve diğerlerini geriletebilir. Devrim hareketinin önünde duran baskı mekanizmasını geriletmek, devrim hareketinin daha ileri hamleler yapmasını sağlar.

Bundan başka, yine aynı devrimci teoriye göre, yığınsal devrimci hareketler tereddüt içinde olan, ne yapacağını kesinlikle kararlaştıramayan zümreleri harekete geçirir. Bütün bu unsurları 25 Ocak gösterilerinde gördük. «Türkiye Komünist Partisi» hareketi içindeydi.

«Komünist militanlar, bütün ilerici güçlerin eylem birliğini sağlamaya çalıştılar.» Bunu merkez komitesi söylüyor. «25 Ocak gösterileri doğru bir devrim teorisinin uygulanması idi. Leninci devrim teorisinin uygulanması ile elde edilenler, devrim hareketini daha da ileri götürecek sonuçlardır.» deniyor ve ilâve ediliyor, 1 Şubat; «Önümüzde, 15 Şubat'ta yurt ölçüsünde yapılacak faşist saldırıları kınayan gösteriler duruyor.» 15 Şubat meşhur gösteri günü...

«Bu gösterilerde, 25 Ocak gösterilerinde elde ettiğimiz bilgi ve tecrübelerden istifade etmemiz gerekiyor. Türkiye Komünist Partisinin örgütlerine, komünistlere bu gösterilerin hazırlanmasında da büyük sorumluluklar düşmektedir. Bu gösterilerin anti - emperyalist, anti - faşist nitelikte olacağına şüphe yoktur. Ama, başarıya ulaşabilmesi için, bütün devrimci ileri güçlerin ortak eylemi ve yığınsal nitelikte olması şarttır.» 1 Şubat 1975.

3 Şubat 1975 tarihli yayında yine faşizme karşı savaştan, yığınsal bütün yürüyüşlerden bahsediliyor. Türkiye Komünist Partisinin bütün devrimci güçleri, anti - faşist bir tabanda eylem birliğine yönelttiği, sokakları, caddeleri sloganlarıyla çınlattığı ilân ediliyor ve Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesinin 27 Ocak tarihli çağrısı tekrarlanarak, bütün anti - faşist güçlerin bir eylem cephesinde birleşmesi öneriliyor.

Yine 3 Şubat tarihli yayında; «Hazırladık son kanlı kavgaya, başta bayrağımız sosyalizm» mısralarını ihtiva eden bir şiir tekrarlanıyor. Yine 3 Şubat 1975'te Türkiye Komünist Partisi militan kadrolarına, bütün devrimci güçlerin cephesini sağlamak için başarılı eylemlerine devam etmek direktifi ayrıca verilir.

15 Şubat, Komünist Radyo; Elâzığ'da TÖB-DER' in tertiplemediği ve komşu vilâyetlerden öğrencilerin,

işçilerin, aydınların katıldığından bahsettiği bir eylemden bahsediyor ve 15 Şubat eylemleriyle doğrudan doğruya ilgili olarak aynı gün, 11 Şubat günü şu çağırıyor :

«Hatırlanacağı üzere TÖB-DER Yönetim Kurulu, Şubat ayında bütün yurttaki faşizmi, artan işsizlik ve pahalılığı protesto etmek amacıyla miting, gösteri ve yürüyüş gibi eylemlere geçilmesini kararlaştırmıştır.

İşçi sınıfımızın, halkımızın, anti - faşist savaşını vargücü ile destekleyen Türkiye Komünist Partisi, bu yöndeki savaşını daha da geliştirmek amacını güttüğü için bütün ilerici güçleri eylem birliğine çağırıyor.»

Değerli arkadaşlarım, olaylardan sonra 18 Şubat'ta ve 21 Şubat'ta söyledikleri de buradadır, daha da vahimdir; ama onlar olaylardan sonra söylenen sözlerdir, bir yana bırakıyorum. Önce söylenenleri, aylardan beri yapılan hazırlığı arz ettim. Gerekirse, son derecede öğretici olan bu olaylardan sonraki tahlillerine ait yayınları da arz edebilirim.

Şimdi, biraz da aynı günlere raslayan TÖB-DER yayınlarına göz atalım.

17 Şubat günü Yüce Mecliste Grupum adına yaptığım konuşmada, aziz öğretmen camiamıza duyduğum içten sevgiyi ve saygıyı, öğretmenlerimizin madî ve manevî huzur içinde çalışmalarına verdiğimiz önemi belirttikten sonra, TÖB-DER yöneticilerini, izledikleri tutum sebebiyle vatansever Türk Öğretmen camiasını temsile lâyük görmediğimi arz etmiştim.

Bir derneğin, hele Devlet memurlarını bir araya getiren bir derneğin, siyasî eylemlerde bulunmasının sakıncalarına dikkati çekmiştim. Bir memurun ve bir memur derneğinin görevi, sınıf savaşı kışkırtıcılığı olabilir mi? Bir memurun ve bir memur derneğinin, öğrenci velilerini ve öğrencileri, hatta çevredeki halkı siyasî eyleme, nümayişlere sürüklemek gibi bir görevi var mıdır? Top, cop, panzer edebiyatı yaparak Devletin güvenlik kuvvetlerine sövmek, «Kahrolsun burjuvazi» diye bildiri yayınlamak, «Sınıf düşmanımız» gibi deyimlerle körpe yavrulara düşmanlık aşılama, Deniz Gezmiş'leri övmek, milliyetçi siyasî partilere kudurmuş bir dille yazılı bildirilerde saldırma, ulvî bir mesleğin sahiplerine yakışacak ve kanuna sığan davranışlar mı?

Sevgiyi öğretmesi gerekenler düşmanlık aşılarsa, görevlerinin sosyalist ihtilâli hazırlamak ve sınıf savaşını telkin etmek, hatta bu savaşı örgütlemek olduğuna, sevgiyi öğretmesi gerekenler inandırılırlarsa,

böyle bir eğitim Türkiye'yi kısa zamanda nereye götürür? Ekilen zehirli tohumlar ve elde edilen sonuçlar ortadadır.

Size TÖB-DER'in resmî yayın organı olan «TÖB-DER» adlı dergiden birkaç örnek sunacağım. Bu dergi, Genel Yönetim Kurulu tarafından yayınlanan ve her satırı onun mesuliyeti altında olduğu belirtilen bir dergidir.

Ekonomik, kapitalizm, sosyalizm konularında açıkça Marksist tahlillerle doldurulan bu derginin 1 Ocak 1975 sayılı sayısında :

«Yerimizi doğru saptayalım, öğretmen nedir, yeri neresidir?» diye soruluyor.

«Öğretmen memur değildir, öğretmen küçük burjuva değildir.» gibi birtakım tahlillerden sonra - memur değilmiş - kendilerinden olmayan bir kısım öğretmenler hakkında; «Köpek, çıyan, yılan» gibi zarif sıfatlar da sarf edildikten sonra; «Biz kimiz?» sorusuna «Cevabı bilim versin» dendikten sonra, öğretmen şöyle tarif ediliyor, bilim cevap veriyor :

«Öğretmen : Yalnız öğrencilerin kafaları üzerinde işlediği için değil; fakat müteşebbisin zenginleşmesine yarayan bir iş gördüğü için üretken bir işçidir. (Das Kapital)».

Kapitalin tarifiymiş meğer bu, Marks'ta böyle bir tarif var mı bilmiyorum; ama «Marks'ın Das Kapitalinin», öğretmeni böyle tarif ettiği belirtildikten sonra yazı devam ediyor :

«Bizim yerimizi saptamada, yukarıdaki somut, apaydınlık doğrulara katacak bir şeyimiz olabilir mi? Bize burada susmak düşmez mi?» Elbette, Marks böyle buyurmuşsa susmak düşer, susmak düşer bu zata.

Komünistlerin, «Demokratik merkezîyetçilik» diye adlandırdıkları, «merkeze tam itaat» esasına dayalı örgütlerde, komünizmin tapaları konuşunca, örgüt mensuplarına sadece susmak düşer.

Sözün geçen yazı şöyle bitiyor :

«Nasıl mücadele etmeliyiz? Emekçi halkımızı bilinçlendirerek; onunla omuz omuza. Bir de şunu hiç unutmadan; zamanımızda anti - faşist mücadelenin öncüsü işçi sınıfıdır.» Bu tabirlerin manalarını bilenler bilir.

Arkadaşlar, Türkiye'de bir Devlet vardır. Bu Devletin kanunları vardır; bu kanunlarda öğretmenin memur olduğu yazılıdır; fakat TÖB-DER'in resmî yayını organında, Türkiye Cumhuriyeti Kanunlarındaki öğretmen tarifi değil, «Marks'ın Das Kapitalinden» alındığı açıkça tasrih edilen bir öğretmen tarifi benimsenir.

Türkiye Cumhuriyeti kanunlarında, öğretmenlik mesleğine mensup olanların görevleri açıkça yazılmıştır; fakat TÖB-DER'in resmî yayın organına göre; «Öğretmenin görevi, işçi sınıfı öncülüğünde emekçi halkla omuz omuza dövüşmektir.»

Arkadaşlar, dahası var : TÖB-DER dergisinin 1 Şubat 1975, ki çok yeni, 1 Şubat 1975 tarihli sayısında TÖB-DER'in çalışma ilkeleri, derneğin yönetim organlarının resmî bir kararı şeklinde yayınlanmıştır. Bir cümle ile tarif ediliyor; «TÖB-DER, devrimci, demokratik merkezîyetçi bir meslek örgütüdür.» Demokratik merkezîyetçilik, santralizm demokratik ilkesinin Marksist literatürde yerini bilenler için, bu cümle yeteri kadar açıktır. Fakat sözü geçen resmî belgede hem devrimcilik, hem de demokratik merkezîyetçilik esasen hiçbir tarife ihtiyaç bırakmayacak şekilde Marksçı, Leninci tariflere tamamen sadık kalınarak aynen şöyle açıklanmıştır : «Devrim, mevcut üretim biçiminin değiştirilmesi, daha ileri bir üretim biçimine geçilmesidir.» Demek ki, TÖB-DER'in görevi, böyle bir devrimmiş. Bu, tam olarak Marksist devrimin tarifidir, ihtilâlin tarifidir.

Demokratik merkezîyetçilik ise şöyle tarif ediliyor; «Tabandan yukarıya demokratik tırmanış, tabandan tabana merkezi yönlendirme.» Bu, tarif de bütün komünist partilerin tüzüklerinde yer alan klâsikleşmiş, santralizm demokratik merkezîyetçilik tarifidir.

İlkeler bölümünde birinci ilke aynen şöyledir. «TÖB-DER, devrimcidir. Ama devrimin stratejisini saptamak durumunda değildir. Bu görev işçi sınıfının öz örgütünün görevidir.» (A. P. sıralarından «Allah belâlarını versin» sesleri).

Arkadaşlar, biraz evvel söyledim; «Eylem yapacağız, ama nasıl? İşçi sınıfı öncülüğünde» diye yazmışlardı. Tekrar ediyor, resmî, genel yönetim kurulunun tespit ettiği, yayınladığı, örgütüne yayınladığı ilkeler; «Devrimciyiz, ama stratejimizi biz tespit etmeyiz. İşçi sınıfının öz örgütü saptar, biz onu uyguluyoruz.» diyor. Resmen açıklanmış oluyor ki, ihtilâlin gerçekleşmesinde TÖB - DER kendisine düşen görevi yapar, fakat yolunu, stratejisini kendisi çizmez.

İşçi sınıfının öz örgütünün, «iş sınıfının öncülüğünü yaptığı örgüt» diye tarif edilen örgütün hangisi olduğunu, 55 yıldan beri bilmeyen var mı? TÖB - DER, kendisini, örgütün tespit ettiği veya edeceği stratejiye uymak ve o yolda ihtilâli gerçekleştirmekle görevli saydığını 1 Şubat'ta resmen açıklamıştı.

Arkadaşlar, gören gözler, anlayan kafalar için TÖB - DER'in ne yapmak istediği, nasıl yöneltildiği, öğretmenler eyleme sokularak Türkiye'de ne çeşit bir ihtilâl yapılmak istendiği, milletimizin hangi esaret rejimine sürüklenmesine çalışıldığı apaçık ortadadır.

Bizim bir türlü anlayamadığımız nokta, böyle bir örgüte Millî Eğitim teşkilâtımızın, bakanların, Bakanlıktaki görevlilerin tam bir teşhis koyamamış olmalarıdır. 15 - 16 Şubat günlerinde Türkiye'nin 67 ilinde birden girilen provanın kökünde yatan gerçek nedenlerin, dıştan verilen direktiflerin, yapılan tahriklerin, - TÖB - DER yöneticilerinin - asıl hedeflerinin anlaşılması kabil değildir, bunların incelenmesi muvacehesinde.

Öğretmenin geçim darlığından ıstırap duyuyoruz. 12 sayılı Kararname ile birçok öğretmene haksızlık yapıldığına inanıyoruz. Türkiye Büyük Millet Meclisinde Türk öğretmenin hayat şartlarını düzeltmeyi arzu etmeyecek hiç kimse yoktur.

Millî ekonominin, - bütçenin imkânları ölçüsünde yatırım yapma, kalkınma, işsiz vatandaşa iş bulma, Türk köylüsünü yoksulluktan kurtarma gibi hedefleri unutulmadan Devlet görevlileri için ne yapılabilirse, elbette yapılmalıdır.

1974 yılında kamu görevlilerinin gelirlerinin fiyatlardan hızlı arttığını, yani kamu görevlilerinin refah ve geçim seviyelerinin yükseldiğini iddia eden Cumhuriyet Halk Partili sözcülerinin iddiaları da yanlıştır. Hiç değilse eksiktir. Bunu da biliyoruz, bu da doğrudur. Fakat pahalılık konusunda komünist radyoların ağzıyla Marksist tahliller yapmak, Türkiye'yi açlığa, sefalete, esarete sürükleyecek aşırı solcu ihtilâl kışkırtmalarına girişmek, öğretmenin geçim derdini çözmez, maaşını artırmaz. Sadece anarşiyi artırır, geçim sıkıntısını artırır, millî ekonominin imkânlarını daraltır.

Anayasa ve kanunlara saygılı olanlar. TÖB - DER'in yaptıklarına sahip çıkamazlar. Hemen ilâve edeyim ki, etnik ayrılıkları, mezhep çatışmalarını körüklemek de, aşırı solun yıllardan beri sistematik şekilde izlediği bir yol olmuştur.

Marksçı, Leninci kışkırtmaların mezhep farklarını ve etnik ayrılıkları körükleme stratejileri yeni değildir. TİP, arz ettiğim bu sebeple kapatılmıştı. Aşırı sol Türkiye'de sadece sınıf kavgası kışkırtmasıyla bir sonuca ulaşamayacağına kani olduğundan, millî bütünlüğü çatlatmak için sınıf kavgası yanında, mezhep çatışmalarını, etnik ayrılıkları körükle-

me yoluna uzun yıllardan beri girmiş, bunu sistemli olarak kararlarına geçirmiş, resmî kararlarında, kongre kararlarında saptamıştır. Bu tehlikeli, bu ilkel kışkırtmalar çoktan beri yapılmaktadır.

Değerli arkadaşlarım, Cumhuriyetçi Güven Partisinin kurulduğu günden beri ırk, mezhep, sınıf kavgasına karşıyız. Millî bütünlüğü yıkmaya özgürlüğü olamaz. Atatürk'ün birleştirici, toplayıcı milliyetçilik anlayışından ayrılmayalım diye ısrarla mücadele etmekte ne kadar haklı olduğunu, son olaylar bir defa daha göstermiştir.

BAŞKAN — Sayın Feyzioğlu, bir dakikanız kaldı efendim.

TURHAN FEYZİOĞLU (Devamla) — Bitiriyorum efendim.

Türkiye Cumhuriyetine vatandaşlık bağı ile bağlı olan herkes Türktür. Yüzyıllar boyunca kardeşçe yaşamış, Batıdan, Kuzeyden gelen istilâ emellerine karşı omuz omuza, yan yana aynı bayrak altında savaşmış olan insanlara; Doğulu, Batılı Alevî, Sünnî diyerek, bu toprağın öz sahiplerini öz evlâtlarını kimlerin hangi karanlık maksatlarla ayırmaya çalıştığı meydanda değil mi? (A. P. ve C. G. P. sıralarından alkışlar ve «Bravo» sesleri) Hepsisi de milletimizin öz evlâdı; bu toprakların öz sahibi olan insanlar arasına nifak sokulmasına asla izin vermemeliyiz.

Aynı Allah'a inanan, aynı Peygamberi tanıyan aynı kitaba bağlı olan, hepsi de Müslüman olmakla iftihar eden insanlar arasında, oy hesapları ile veya yıkıcı aşırı sol örgütlerinin ihtilâl hevesleri yüzünden, nifak sokulmasına milletçe katlanamayız. (C.G.P. A.P. ve M.S.P. sıralarından «Bravo» sesleri) Hıristiyan âlemi 1 500 yıllık mezhep ayrılıklarını unutmaya, birleşip bütünlüşmeye uğraşırken, hatta, Musevîlikle Hıristiyanlık arasındaki 2 bin yıla yaklaşan husumeti yok edecek şekilde, bu iki ayrı dinin mensupları arasında toplantılar yapıp, manevî bağlar kurmak için karşılıklı çalışmalar yürütülürken, aynı Yüce Dine, dinlerin en yücesine mensup Müslümanlar arasına mezhep nifakı sokmak hoş görülebilir mi? (A.P., C.G.P. ve M.S.P. sıralarından alkışlar) Dinde ikrahı, zorlamayı kabul etmeyen, gönüllerini fetihmeyi hedef bilen sevgi ve kardeşlik dîni olan İslâmiyet gibi bir yüce dine bağlı aziz vatan evlâtlarının birbirine düşürülmesine hiçbir vicdan sahibi razı olamaz.

BAŞKAN — Sayın Feyzioğlu süreniz tamam.

TURHAN FEYZİOĞLU (Devamla) — Sayın Diyanet İşleri Başkanımızın...

Son bir iki cümlemi arz edeyim.

BAŞKAN — Bağlayın lütfen.

TURHAN FEYZİOĞLU (Devamla) — Sayın Diyanet İşleri Başkanımızın Alavî ve Sünnî vatandaşlarımızın aynı Yüce Dine bağlı kardeşler olduklarını Devlet Radyosunda yapacağı barıştırıcı ve yaklaştırıcı bir konuşma ile bugünlerde açıklamasını, daha sonra da, hassas illerimize bizzat ziyaretler yaparak buralarda aynı konuşmayı tekrarlamasını takdirlerine arz ediyorum.

Değerli arkadaşlarım, sözlerimi şöyle kapatmak isterim: Kendilerini bir başkası tarafından tespit edilen stratejinin tatbikcisi sayanlar ne derse desin, Türkiye'yi ırk, mezhep, sınıf çizgileri üzerinden iç kavgaya sürüklemek isteyenler, broşürlerinde, arz etmiş oldukları defa elimde belgeyi gösterdim. - Türkiye'yi Vietnam'a çevirmek istediklerini haykıranlar, ne yaparsa yapsın, bu milletin yaşadığı bu vatanı, istedikleri gibi büyük, küçük tepelerde komünist bayrağını dalgalandırmayacağız. Türk milletini komünizme teslim etmeyeceğiz. Hayatımız pahasına olsa teslim etmeyeceğiz. (A.P., C.G.P. ve M.S.P. sıralarından «Bravo» sesleri ve alkışlar) Bu milletin büyük çoğunluğunu yenmek mümkün olmayacaktır. Hele bir Seçim Kanunu düzelsin, hele seçim adaleti sağlansın, hele Seçim Kanunu sahiden Türkiye'de millet iradesini buraya yansıtır ve hükümet istikrarı kurmaya imkân verecek şekilde yansıtır hale gelsin..

BAŞKAN — Sayın Feyzioğlu rica ediyorum, 3 dakika da geçiyorsunuz.

TURHAN FEYZİOĞLU (Devamla) — Millet hakemliğinden ses çıksın, görülecektir ki, Türkiye'de millet çoğunluğunu seçimle öğrenmek mümkün olmayacaktır. Ne ihtilâl ile ne başka yoldan Türkiye'de Atatürk milliyetçiliğini, birleştirici, toplayıcı Atatürk milliyetçiliğini, kaldırıp, Anayasamızın çizgisinden bu Devleti saptırıp, ırk, mezhep ve sınıf kavgaları ile Türkiye'yi kana bulamaya izin verilmeyecektir.

BAŞKAN — Sayın Feyzioğlu rica ediyorum 3 dakika geçiyor.

TURHAN FEYZİOĞLU (Devamla) — Devlet kuvvetlerinin yanındayız, her türlü kanunsuz saldırının karşısındayız, daima karşısında olduk.

Kaynaklara doğru teşhis koyalım ve hep beraber, Allah rızası için arkadaşlar, hep beraber. Bugün bize «faşist» diyenler yarın size «faşist» diyeceklerdir, emin olunuz. Hep beraber bu anarşinin karşısına dikilelim.

Saygılar sunarım. (A.P., M.S.P. ve C.G.P. sıralarından alkışlar)

BAŞKAN — Çok teşekkür ederim sayın, Feyzioğlu.

Millî Selâmet Partisi Grubu adına sayın Necmettin Erbakan.

Buyurun efendim.

Sayın Erbakan saat 10.38.

M.S.P. GRUPU ADINA NECMETTİN ERBAKAN (Konya) — Muhterem Başkan, muhterem milletvekilleri;

Bugün Yüce Mecliste 1975 yılı bütçesi üzerinde son konuşmaları yapıyoruz. Sözlerime başlarken Millî Selâmet Partimizin Yüce Meclis üyelerine saygı ve selâmlarını sunmayı bir vazife sayıyorum.

Bütçe müzakerelerine 17 Şubat 1975 Pazartesi günü başladık. 11 Günden beri Yüce Meclis geceli gündüzlü sürekli bir çalışma ile bütçeyi görüştü. Bu görüşmeler esnasında bütçe üzerinde bir çok faydalı değişiklikler yapıldı. Şimdi son görüşmeleri yapıyoruz. Bu görüşmelerden sonra yapılacak oylamayla ümit ediyoruz ki, bütçe Yüce Meclisin tasdikine ictiran edecek ve 1 Mart 1975'den itibaren yürürlüğe girecektir.

1975 yılı bütçesi, gerek tümü ve gerekse çeşitli bakanlıklara ait bölümleri, üzerinde Millî Selâmet Partimizin görüşlerini bir çok sözcülerimiz kendilerine ayrılan zaman ölçüleri içerisinde imkân nispetinde belirttiler. Bu konuşmamızda bunların detaylarına tekrar girecek değiliz. Ana hatlarıyla belirttik ki, bu bütçe, bizim görüşümüze göre, milletimizin meselelerine çözüm getirecek bir zihniyet ve mahiyette hazırlanmamıştır. Bu bütçede her şeyden önce ahlâkî ve manevî kalkınmamıza yeteri ağırlık verilmemiştir.

Milletimizin bugün en mühim meselelerini teşkil eden pahalılıkla, yoklukla, işsizlikle mücadele, bütün vatandaşların refah seviyelerini yükseltme, memleketimizde cari coğrafi ve zümrevî dengesizliği giderme, köylü, çiftçi, işçi memur, esnaf, tüccar, sanayici ve bilhassa işsizlerin meselelerini halletme hususunda alınması gerekli ciddi tedbirler alınmamıştır.

1975 yılında yapılacak olan 127 milyar Türk Liralık Devlet masraflarının ödenmesinde, açık 20 milyar Türk Lirasının üzerindedir.

Bütçede, açık, gizli, muzır israf olmak üzere çeşitli israflar vardır. Tatbikatta bu israfların çok daha da fazla olmasını önleyici hiçbir ciddi tedbir getirilmemiştir.

Gelirlerin temininde kullanılan vergi sistemi, pahalılık getirici yatırımları, iktisadî ve sosyal gelişme-

yi engelleyici, büyük fakir ve dar gelirli kitleyi ezici, külfetli, karışık ve gayri âdil bir sistemdir.

Vergilerin büyük bir kısmı, ya vasıtalı veya vasıtasız olarak, yine fakir ve dar gelirli vatandaşın nafakasından kesilen paralara dayanmaktadır.

Ekonomik yapımızda, bütün ülkelerden daha yüksek nispetlerde koyu, sömürücü bir faiz paranın kıymetini düşürmekte, büyük fakir ve dar gelirli kitleyi ezmekte, aşırı bir pahalılığa sebep olmaktadır.

Büyük yatırımlar yapılmış olan İktisadî Devlet Teşekkülleri, Devlete önemli kârlar getirmesi lâzım gelirken, maalesef pahalı istihsalı ve birçok hallerde verimsiz yapılarıyla ekonomimize ters yönde tesir etmekte ve yük olmaktadır. Ayrıca, İktisadî Devlet Teşekküllerine, planın bu yıl önöğrdüğü yatırımlar için finansman kaynağı yetersizdir, emin değildir, büyük ölçüde hayalidir.

Muhterem milletvekilleri, işte bu anayapısıyla, Millî Selâmet Partisi olarak bizim bu bütçeyi kendi zihniyetimize uygun bulmamız ve normal şartlar altında bu bütçeye beyaz oy vermemiz mümkün değildir.

Ancak, daha önce de açıkladığımız gibi, memleketimizin halihazır şartları muvacehesinde bu bütçeye beyaz oy vermeyip de reddetmemiz halinde, yurdumuzun duçar olacağı daha büyük zararları ve büyük millî menfaatleri önplanda tutmaya mecbur olduğumuzu da, vatanını, yurdunu seven kimseler olarak görmezlikten gelmemiz mümkün değildir.

Şayet bu bütçeye beyaz oy vermezsek ne olur? Bütçenin reddedilmesi demek, bütün yatırımların ve ekonomik hayatın büyük mikyasta aksaması ve zarar görmesi demektir. Bu, pratik olarak bütün bir yılın kaybına müncer olmaktadır. Geçen yıl biz Hükümet olarak muvakkat bütçe hazırlamaya mecbur kalmıştık. İllerde yaptığımız incelemelerde yatırımların geniş mikyasta aksadığını bilfiil gördük. Bu yıl aynı durum tekrar ihdas edilmemelidir.

Diğer yandan, esasen maalesef bugünlerde Devleti işlemez hale getirmek için yurdumuzun muhtelif bölgelerinde çeşitli tahrikler olmakta, Parlamentoda muhtelif engellemeler yapılmaktadır. Bu şartlar altında, Devletin işler halde tutulması bakımından da bütçeye beyaz oy verilmesinin millî menfaatlere daha uygun düşeceği kanaatindeyiz. Millî Selâmet Partisi olarak işte ancak bu mülâhazalarla bu bütçeye beyaz oy vereceğiz; fakat bununla beraber, sarahaten ve kesinlikle bir kere daha açıklayalım ki, Millî Selâmet Partisi olarak bu bütçeye beyaz oy vermemiz sadece bu mülâhazaların bir neticesidir. Yoksaki, ne bu bütçeyi

ve bu bütçenin zihniyetini tasvip ettiğimiz manasını taşır ve ne de bu bütçeyi Yüce Meclise sunmuş bulunan hali hazır Hükümete güvenoyu vermemiz manasını taşır. Evvelce de belirttiğimiz gibi, hali hazır Hükümeti teşkil eden zevatın her birinin şahıslarını başta sayın Başbakan Irmak olmak üzere takdir ettiğimiz halde, bu Hükümetin teşekkül tarzını Anayasaya uygun bulmadığımız için güvenoyu vermemiz esasen mümkün değildir.

Muhterem Başkan, muhterem milletvekilleri;

Konuşmamın başlangıcında da belirttiğim gibi, bugün 1975 bütçesi üzerinde son görüşmeleri yapıyoruz. Bu görüşmelerden sonra yapılacak oylama ile ümit ediyoruz ki, bütçe son şekli ile kabul olunacak ve 1 Mart 1975'ten itibaren yürürlüğe girecek, böylece memleketimizde yeni bir siyasî devir başlayacaktır. Bu münasebetle bütçe üzerinde son konuşmalarımızı yaptığımız bu günde, bütçenin kalemleri ve detayları üzerinde durmaktan daha ziyade, önümüzdeki bu yeni devre bakmakta, ileriye bakmakta, memleketimizin geleceğine nazar etmekte daha çok fayda ve zaruret görüyoruz. Bu bütçeden sonra memleketimizde ne olacaktır, ne olmalıdır?

Muhterem milletvekilleri, 14 Ekim seçimlerinden sonra büyük gayretlerle 3 ay 10 gün süren uzun çalışmalarla kurmaya muvaffak olduğumuz Birinci Koalisyon Hükümeti, milletimizce ve kahraman ordumuzca kazanılan büyük Kıbrıs Zaferinden sonra, sayın Ecevit'in tek taraflı olarak ve bizim kanaatimize göre hissî ve partizan sebeplerle bozması ve memleketimizi bir siyasî buhranın içerisine itmesinden beri şimdi artık bugüne kadar 5,5 aylık bir buhran devresi geçmiştir. Bu devre esnasında sayın Ecevit, sadece buhranı doğurmakla kalmamış, onun her gün geçtikçe daha da artması için yeni yeni birçok adımlar atmıştır. Ara yerde bir yandan «Bu Parlamento milletten 10 sene geridir, bu Parlamentonun seçimden başka yapacak hiçbir işi yoktur, bu Parlamentodan işçiler lehine hiçbir kanun çıkmaz.» gibi sözlerle Parlamentonun itibarını zedeleyici birçok sözleri sarf etmekten çekinmemesi, diğer yandan da «Ey Millet, meydanlara toplanın, seçim seçim diye bağırın» sözleri ile halkı meydanlara toplamaya, «Yeni Hükümet kuruluncaya kadar fakültelerde derslere ara verilsin» sözleri ile de üniversite öğrencilerini derslere girmemeye, boykotlara teşvik etmiştir. Yurt sathında bu faaliyetler yürütülürken, Cumhuriyet Halk Partisi Parlamentoda da, Parlamentonun çalışmalarını engelleyici tutum içine girmiş, Bütçe Komisyonunun kurulmasına, bütçenin hazırlanmamasına, önemli kanunların çıkmamasına çalışmıştır.

HASAN TOSYALI (Kastamonu) — Doğru.

NECMETTİN ERBAKAN (Devamla) — Şimdi bütün bunlar yetmiyormuş gibi, bir yandan (Bizim Radyo) aşırı sola, «Bunlar yetmez, daha büyük yığınları harekete geçirmek lâzımdır» diye talimat verirken, öbür yandan yurdumuzun 52 yerinde birden başlatılan TÖB - DER tahriklerinden sonra, şimdi bizzat C. H. P. bu tahriklerdeki sloganlara sahip çıkarak, yurdun muhtelif yerlerinde faşizmi tel'in mitingleri düzenlemeye kalkışıyor.

Aziz arkadaşlarım, faşizm bir baskı rejimidir. Şu açık bir gerçektir ki, Türkiye'de faşizm dendiği zaman akla gelse gelse Cumhuriyet Halk Partisi gelir. (A. P. ve M. S. P. sıralarından «Bravo» sesleri ve alkışlar). Millet, yapılanları unutmamıştır. Bu bir yana, şimdi bir de bu yeni, kanaatimizce, zamansız toplantılara «Barış Mitingleri» adı verilmesine tevessül olunmaktadır.

Muhterem milletvekilleri, bu gidiş, gidiş değildir. Cumhuriyet Halk Partisi bu yanlış gidişten vaz geçmelidir. Cumhuriyet Halk Partisi, Birinci Koalisyonu bozduğundan beri milletin gözünden her gün daha da düşmüş olabilir. İtibarını yitirdiğinden ve hele Seçim Kanunundaki aksaklıkları giderecek değişikliği duyduktan sonra büsbütün artık seçimle artık iktidara gelmek, bir daha uzun yıllar iktidar olmak ümidini de tamamen kaybetmiş olabilir. Bütün bunlara rağmen seçeceği yol, memleketi daha ileri bunalım ve sıkıntılara iterek, kargaşalıklara sokarak devleti işlemez hale getirmek yolu olmamalıdır. Bilâkis yapıcı tutum takınmalıdır. Tahriklerden ve kargaşalıkları artırmak yolundan dönüp, millete iyi niyetle hizmet yoluna yönelmelidir. Hiçbir an unutulmaması gereken bir hakikat vardır ki, milletimiz büyük millettir, ferasetlidir, her şeyi bilir, anlar, faziletliyi, iyi niyetliyi, doğruyu, haklıyı, yıkıcılığa ve bozgunculuğa talip olanı değil, hizmete talip olanı tercih eder, takdir eder.

Bu sebepten dolayı Millî Selâmet Partisi olarak dileğimiz ve teklifimiz odur ki, geliniz hep beraber büyük milletimize hizmet yoluna manen ve maddeten kalkınmış, büyük Türkiye'yi yeniden kurma yoluna yönelelim. Bunun için bugünden itibaren başlayan yeni siyasî devrede atacağımız adımlar ve hedeflerimiz şunlar olmalıdır :

1. İç barış,
2. Devlet - Millet kaynaşması,
3. Kalplerde ve gönüllerde yeniden büyük Türkiye meşalesinin yakılması,

4. Manevî kalkınma,

5. Maddî kalkınma;

Böylece en kısa zamanda yeniden büyük Türkiye'nin kurulması.

Bunların hepsinin önünde, önce iç barış hedefi gelir. Bilindiği gibi, Millî Selâmet Partimizin temel sloganıdır iç barış. Millî Selâmet Partisi 40 milyonu kardeş yapmayı hedef almış bir partidir. Birinci Koalisyonunda gerek Hükümet olarak ve gerekse İçişleri Bakanlığındaki tutumumuzla ithamcılık devrini kapattık, memleketimizde kardeşlik devrinin gelmesi için büyük adımlar attık, büyük gayretler sarfettik.

Bütün bu delileriyle Millî Selâmet Partisi memleketimizde iç barışın teminatıdır.

Eski ortağımız Cumhuriyet Halk Partisinin, şimdi iç barış sloganını alıp kullanmasından Millî Selâmet Partisi olarak büyük memnuniyet duyuyoruz ve bunu eski ortaklıktan kendilerine kalmış hayırlı bir miras olarak telâkki ediyoruz. Bundan dolayı da seviyoruz.

Ancak, burada açıklıkla belirtmek isteriz ki, iç barış lâfla olmaz. İç barışta mühim olan bunun lâfını söylemek değil, bunun fiiliyatını gerçekleştirmek için, içten ve yürekten buna inanmak ve bunun gereklerine tevessül etmektir. Bundan dolayıdır ki, bir yandan iç barış derken, öbür taraftan milletimize, memleketimize hizmet için dört partinin bir araya gelerek kurdukları Millî Çepheye «Düşman Çephesi» adını vermek, iç barışla temelden bağdaşmayacak bir tutumdur, büyük bir tezattır. (A. P., C. G. P., M. S. P. sıralarından «Bravo» sesleri, alkışlar.)

Yine, partiler arasına bu çeşit sözleri getirmekten, kimseye fayda gelmez ve iç barışla bu kabil tutumların bağdaşması mümkün değildir.

Yine bir yandan memleketimizde iç barış sözünü söylerken, öbür yandan altı ay önce ziyaretlerimiz esnasında Cumhuriyet Halk Partili arkadaşlarımız ve teşkilâtları, Millî Selâmet Partisine çiçek buketleriyle gelirken, ara yerden altı ay geçtikten sonra, birkaç gün önce Erzincan'da olduğu gibi, şimdi sopayla, taşla gelmeleri iç barışla bağdaşmayacak bir tutumdur. Bundan dolayıdır ki, iç barış, sopayla, taşla olmaz. İç barışa yürekten inanmak, bunun gereklerine tevessül etmek mecburiyeti vardır. Altı ay önce çiçekle gelinen bir yere şimdi taşla, sopayla gelmek, maalesef Cumhuriyet Halk Partisinin bugün içine düştüğü hazine durumu göstermektedir.

Bir yandan iç barış derken, öbür yandan mezhep tahrikçiliği yapmak doğru bir tutum değildir.

Daha birkaç gün önce bu bütçe müzakereleri yapılırken, maalesef burada Cumhuriyet Halk Partisi Genel Sekreter Yardımcısı, Sayın Deniz Baykal, yapmış olduğu konuşmayla hayırlı bir iş işlememiştir. Burada esasen yaptığı konuşma, tarihi gerçeklere de uygun değildir. Burada bir tashihati vazife sayarım.

Hazreti Hasan (R. A.) Kerbelâ'da şehit olmamıştır. Bu hakikati öğrenmelerinde fayda vardır; telâşa düşerek, gözleri karararak burada kendinden geçerek söylediği sözler, memleketimizde mezhep tahrikçiliğinden başka bir işe yaramamaktadır. En kısa zamanda bu kürsüye çıkıp, mutlaka bu hatasını tashih etmelidir. (A. P., M. S. P. sıralarından «Bravo» sesleri, alkışlar.)

İşte bu saydığımız en son emarelerden dolayıdır ki, Cumhuriyet Halk Partisi'nin Antalya'da düzenlemek istediği mitinge, «İç Barış Mitingi» adını vermiş olmasını, bütün bu fiiliyatta tevessül etmiş olduğu hadiseleri kamufle etmek için seçilmiş bir kelime olarak telakki etmek intibasını bizlerde uyardırmaktadır.

Muhterem arkadaşlarım, Cumhuriyet Halk Partisinin, koalisyon bozulduktan sonra, yaptıklarına bir göz attığımız zaman şu gerçeği gözden kaçırmak mümkün değildir. O da; Millî Selâmet Partisinin 9,5 aylık ortaklık devresinde Cumhuriyet Halk Partisinin bu kabil yollara tevessül etmemesi için memleketimize ne kadar büyük bir hizmet yapmış olduğu hakikati bugün çok daha açık bir şekilde görmek mümkün olmaktadır.

Muhterem arkadaşlarım, Cumhuriyet Halk Partisinin ümidini kaybettiği her zaman bu yollara tevessül ettiği yakın tarihimizde bir çok misalleriyle mevcuttur. Şimdi bu sefer karşılaştığımız durum da aslında yeni bir durum değildir. Cumhuriyet Halk Partisi bir çok kereler aynı metodu tatbik etmiştir. Bu yaptığı nedir? Önce tahrikler yapmaktadır, ondan sonra bu tahrikler karşısında görevlerini ifa etmek mecburiyetinde olan Devlet memurlarını ilgili mercilere baskılar yaparak, onları taraf tutmağa zorlamayı istemektedir. Diğer yandan da, başkalarını suçlama yoluna yönelmektedir. Bu Cumhuriyet Halk Partisinin yeni bir taktiği değil, bugüne kadar bir çok defalar tatbik etmiş olduğu aynı metoddur. Bu sefer yapmış olduğu bu hareketlerin içyüzü de milletimizce apaçık bir şekilde bilinmektedir. Temenni ediyoruz ki, Cumhuriyet Halk Partisi bu yollara tevessül etmekle yanlış bir yola saptığını kısa zamanda idrak etsin, bu yollardan dönerek hizmet yarışını yoluna tevessül etsin.

Muhterem arkadaşlarım, geliniz hep beraber iç barışı ve huzuru temin hususunda birbirimizle yarışa girelim. Bunun için ilk işimiz, önce iç barış ve devlet, millet kaynaşmasının ilk adımını atmamız olmalıdır. Bu da partilere dayalı yeni bir hükümetin kurulması adımıdır. Irmak Hükümetinin Parlamento'dan güvenoyu almadığı 29 Kasım'dan beri takriben 3 ay geçmiş bulunuyor. 3 aydan beri memleketimizin idare şekli Anayasa'da yeri olmayan bir idare şeklidir. Bu duruma nihayet bütçe sonuna kadar tahammül edilebilirdi. İşte bugün, bu da bitiyor. Artık gün geçirmeden yeni görevlendirme yapılmalıdır. Bugüne kadar durum en fazla mevcut Hükümetin üyelerini mutazzır etmiştir. Yeni hükümetin teşekkülü en çok onları sevindirecektir; bundan eminiz. Yeni hükümetin kuruluşu için kanaatimizce tek bir çözümdür. O da Millî Cephenin yeni hükümeti kurmasıdır. Millî Cephe yeni hükümeti kurmağa hazır olduğunu belirtmiştir. 6 aylık bir buhrandan sonra memleketimizin yanlış adımlarla kaybedecek vakti kalmamıştır Millî cephe hükümetinin Yüce Meclisten güvenoyu alacağı kanaatindeyiz.

Memleketimizde iç barış, devlet, millet kaynaşması ve iç huzuru temin etmek bakımından atılması lâzım geldiğine inandığımız ikinci bir faydalı adım da Seçim Kanundaki aksaklıkları giderecek ve memleketimize siyasi istikrar getirecek değişikliğin yapılmasıdır. İç barışın sağlanması ve devlet - millet kaynaşmasının sağlanmasında, Seçim Kanunundaki aksaklıkların giderilmesinde büyük faydalar vardır. Seçim Kanununda yapılacak değişiklik, hem aksaklıkları gidermeli hem de istikrar getirici mahiyette olmalıdır. Millî cephe Partileri liderleri bilindiği gibi bu yoldaki çalışmalarını ana hatları itibarıyla tamamlamışlardır. Seçim Kanununda yapılacak değişikliğin metni hazırlanmaktadır. Teklifin önümüzdeki günlerde Yüce Meclise sunulacağını ümit ediyoruz. Seçim hususunda bir noktanın aydınlanmasında, fayda olduğu kanaatindeyiz halen Anayasa Komisyonunda bulunan teklifin, Seçim Kanununda gereken değişiklik yapılmadan bir karara bağlanmasında fayda görmüyoruz. Kaldı ki, bu hususta partiler olarak hep beraber bir yol seçmeğe mecburuz. O da şudur; mütekâmil bir sistem olan nisbî temsil sisteminin tabii neticesi olarak koalisyonların kuruluşu, yani partilerin bir araya gelerek beraber çalışmaları gereği doğmaktadır. Demokrasimizin bu yeni devresinde buna alışmağa, bunu başarı ile yürütmeğe gayret etmeğe mecburuz. Büyük millî menfaatlerinden dolayı 4 partinin bir araya gelerek bir millî cephe bera-

berliği kurmaları, demokrasimizin yeni merhalesi bakımından faydalı bir adımdır. Bütün memleket evlâtlarının sevinmesi lâzım gelen bir olaydır. Kanaatimizce gidilmesi lâzım gelen yol budur. Partiler bir araya gelerek memlekete hizmete yönelmelidirler. Bir memlekette her sene seçim yapılmasının bir çok zararları vardır. Biz bunları aziz milletimizin meseleleri sürünceme de kalmayın diye iyi niyetli millî duygularla söylüyoruz. İllaki bir seçim yapılması halinde bunun en büyük kazancı Millî Selâmete getireceğini herkes bilmektedir. Biz seçimden değil vebalden kaniyoruz. Tekrar ifade edelim ki, biz halihazırda partilerin iyi niyetle ele ele vererek koalisyonlar kurarak, memleketimize hizmet etmelerini istiyoruz. Memleketimizin kaybedecek vakti olmadığına kaniyiz. Asıl olan milletimize hizmet etmek olduğu inancındayız, millî cephe beraberliğinin bu hizmetleri yapacağı kanaatindeyiz. İç barış ve devlet millet kaynaşması bakımından atılmasında büyük faydalar gördüğümüz diğer iki adımı da burada zikretmek ihtiyacını hissediyoruz. Atılması gereken bu iki adımdan bir tanesi; Cumhurbaşkanı'nın bundan sonraki seçiminin tek dereceyle doğrudan doğruya aziz milletimiz tarafından yapılması ve bununla birlikte Başkanlık sistemine geçilmesi ve böylece bu sistemde hükümet doğrudan doğruya Başkan tarafından kurulacağı için, bugünkü sistemin uzun süren hükümet buhranlarına sebebiyet veren yapısının temelinden ortadan kaldırılması, memleketimize büyük faydalar getirecektir.

Evvelce de Yüce Meclise arz ettiğimiz gibi, Cumhurbaşkanı seçiminin Fransa'da olduğu gibi iki kademede yapılması; birincide, adayların belli olması; ikincisi ise, kesin sonuçların alınmasına imkân verecek bir sistemin yurdumuzda da tatbikinde fayda görüyoruz. Zira, böylece her iki seçim arasında veya önceden, partiler arasında anlaşma sağlamaya imkân verilmiş olur.

Memleketimizde iç barışın temini, devlet millet kaynaşmasının teessüsü için atılması lâzım gelen diğer çok önemli bir adım da; millete müracaat, halk oylaması veya diğer bir adıyla referandum hakkının milletimize verilmesi adımıdır. Bu hak, devlet millet kaynaşması bakımından büyük bir ehemmiyete haiz bulunmaktadır. Biz Millî Selâmet Partisi olarak, önümüzdeki günlerde bu Anayasa değişikliklerini ihtiva eden teklifleri hazırlayıp, kendimiz imzalayıp, sizlerin de imzalarınıza açacağız. Hepinizi bu teklifleri imzalamaya şimdiden davet ediyorum. İşte o zaman kimin hakikî demokrasiyi samimî olarak istediği, ki-

min tahakkümcü ve faşist olduğu açıkça ortaya çıkacaktır. (M. S. P. sıralarından «Bravo» sesleri ve alkışlar.) Kimin halkın arzusuna uymayı istediği, kimin halkı kendi çarpık arzusuna uydurmak istediği açıkça ortaya çıkacaktır. (M. S. P. sıralarından «Bravo» sesleri ve alkışlar.) Hodri meydan, O zaman kimin, hangi zihniyetin, hangi fikrin hakikatte bu aziz milleti temsil ettiği apaçık görülecektir. (M. S. P. sıralarından «Bravo» sesleri ve alkışlar.)

Muhterem Başkan, muhterem milletvekilleri; yurdumuzda iç barışın, huzurun ve devlet millet kaynaşmasının temini için bir yandan bütün partilerin üzerine düşeni yapmaları yoluna girilirken ve yukarıda üzerinde durduğumuz mühim adımlar atılırken, öbür yandan da yeni hükümet, huzur ve istikrar içinde bütün milletimizin kalbinden büyük Türkiye meşalesinin yakmanın manevî ve maddî kalkınmanın adımlarını atmalıdır. Bu adımların atılmasında en önemli müesseseyi maarif teşkil etmektedir. Bugünkü maddeci esasa dayanan maarif, mutlak surette temeli ahlâk ve maneviyat olan millî maarife dönüştürülmelidir. Bunun için ahlâk dersleri geliştirilmelidir. Ehil hocalar tarafından okutulmalıdır. İmam hatip liselerinin adetleri artırılmalıdır. İmam hatip lisesi mezunlarının, üniversitede diledikleri fakülteye aynen lise mezunlarının sahip olduğu haklara sahip olarak girme hakları en kısa zamanda yürürlüğe konmalıdır. Kur'an kurslarının adedi artırılmalı ve yurdumuzun her tarafına yayılması için elden gelen gayret gösterilmelidir. Yüksek İslâm enstitüleri, bilâhara manevî ilim üniversiteleri haline getirilmek üzere, ilk kademe olarak derhal içlerinde ilmi araştırma yapılmasına geniş çapta imkân verilen akademiler haline getirilmelidir. Maarifte, çocuklarımız taklitçilikten kurtarılmalı. İlimlerin kurucusunun bizim milletimiz olduğu, bundan sonra da yeniden en büyük alimleri bizim milletimizin yetiştireceği zihniyeti çocuklarımıza aşılanmalı, okul kitaplarında bu husustaki değişiklikler vakit geçirilmeden yapılmalıdır.

Muhterem Başkan, muhterem milletvekilleri; önümüzdeki devrede maddî kalkınmamız için, yatırımları iyi organize ederek yapmalıyız. Tatbikatta ısrarlara yol açmayacak bütün yatırımcı kuruluşlarda ciddi ve disiplinli bir çalışma devresine girmeliyiz. Harp sanayii planlama dairesini bir an evvel kurarak, harp silâh ve vasıtalarının yurdumuzda imalini planlı ve programlı bir şekilde bir an evvel ele almalıyız. Bu, Millî Selâmetin getirdiği bir fikirdir. Şimdi bütün partilerimizce benimsenmesini memnuniyetle kar-

şılıyoruz. Bu fikir, sözde kalmamalıdır; bir an evvel üliyata geçilmelidir. Plan ve programlarda yer almış olan mühim sanayi kuruluşlarını motor, uçak, takım tezgâhları, iş makinaları, dokuma makinaları, elektronik sanayii, atom santrallerini bir an evvel kurmalıyız. Bu tesislerin temelleri artık geciktirilmeden atılmalıdır. Gittikçe güçlenen Müslüman ülkelerle münasebetlerimizi geliştirmeye, özel bir ehemmiyet atfedip; bu ülkelerle ticarî, sınaî, kültürel münasebetlerimizi inkişaf ettirmeliyiz.

Muhterem Başkan, muhterem milletvekilleri, milletimiz büyük millettir. Halihazır güçlükleri yenecektir. Manen ve maddeten kalkınmış, yeniden büyük Türkiye mutlaka kurulacaktır. Buna inanıyoruz. (M. S. P. sıralarından alkışlar.) Kıza zamanda kurulacak olan yeni büyük Türkiye'yi huzurlarınızda şimdiden selâmlıyorum. (M. S. P. sıralarından «Bravo» sesleri, alkışlar.) Hepinizi bu kuruluşta yapıcı olmaya ve hizmet yarışına davet ediyorum.

Sözlerime son verirken, bütçenin milletimize huzurlu olmasını, yeni siyasî devrin yurdumuza refah, saadet ve selâmet getirmesini diliyorum. Yüce Meclise, Millî Selâmet Partimizin selâm ve saygılarını sunar, hepimizi hürmetle, muhabbetle selâmlarım. (A. P., M. S. P. ve C. G. P. sıralarından alkışlar.)

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Erbakan.

Söz sırası Demokratik Parti Grubu adına Sayın Mehmet Altınsoyundur, buyurunuz efendim. (D. P. sıralarından alkışlar.)

D. P. GRUPU ADINA MEHMET ALTINSOY (Niğde) — Muhterem Başkan, Büyük Meclisin saygıdeğer üyeleri;

1975 malî yılı bütçe tasarısı 11 günden beri Yüce Mecliste görüşülmektedir. Bugün son görüşülmesini arz etmek üzere huzurunuzu işgal etmiş bulunuyorum.

Türlü tenkitlere maruz kalmasına rağmen, yüksek tasviplerinize mazhar olacağını zan ve tahmin ettiğim bu kanunun, Türk Milletine huzurlu bir bütçe yılı getirmesini Cenabı Hak'tan niyaz ederim. Bu dileğimin ulu makamda makes bulacağına inanıyorum. Ancak, aziz yurdumuza huzurun gelmesinin de bir başka bahara kaldığına işaret etmek isterim.

Muhterem milletvekilleri, milletçe huzurlu olmanın başlıca şartı, iktisadî refah, siyasî istikrar, içtimâî barış içinde düzenli bir devlet yönetimine sahip olmaktır. Yaşadığımız günlerin iktisadî ve siyasî panoramasına bir göz atarsak; sosyal hayatımızın çalkantılarını dikkatle incelersek, güzel yurdumuzun huzur

diyarından kaç fersah uzakta kaldığı esefle müşahade edilir.

Muhterem milletvekilleri, iktisadî hayatımızda refah kelimesi nerede ise lügatımızdan çıkarılmış, onun yerine buhran, yeni tabiriyle bunalım âdeta dillerde pelesenk olmuştur. İç piyasada bunalım, dış ticarete, personel ücretlerinde bunalım, şeker kuyruğundan, yağ kıtlığından gelen bunalım. Sigara kuyruğundan dış tediye dengesine kadar her yerde ve her şeyde bunalım. Fiyat artışının hızına yetişemeyen ücret politikasının ters tepkisinden, istihdam güçlüğünün ortaya salıverdiği işsizler topluluğundan gelen hem ekonomik hem sosyal bunalım.

Muhterem milletvekilleri, ekonomimizin bu dar boğaza girişinin kısa dönemdeki tarihçesine bir göz atmakta geleceğe ışık tutması yönünden faydadır. 1970'in 12 Mart öncesi Hükümeti, Personel Kanunu uygulamasına girişir. Basiretsiz bir görüş ve yanlış bir hesapla işe başlandı. Bu uygulamanın 3 milyarlık bir meblağ ile realize edileceği varsayımı ile yola çıkıldı. Hesaplar buna göre yapıldı. Bütçe imkânları böyle ayarlandı. Uygulama başlayınca, işin vahameti de birlikte başladı. Bu macera, Türk Devletine 14 milyara mal oldu. Bu nedenle de, 11 adet vergi kanunu, vergi değil finansman kanunu adı ile piyasaya sürüldü. Bu iki yanlışın toplamından % 46'lık bir devalüasyon hasil oldu. Devalüasyonu ekonomik bunalımın panzehiri gibi gösterme gayretleri kısa sürede iflas etti. Fiyatlar baş döndürücü süratle artmaya başladı. Ekonomik buhranların sosyal hayata akseidişi, ekseriya protestolar, nümayişler, boykotlar şeklinde olur. Bizde de öyle oldu. Pusuda bekleyen Marksist, Leninist, Maoist mihraklar ve bilcümle enternasyonal güçler, Türkiye'deki yandaşlarını harekete geçirdi. Anarşi, önce kentsel, sonra kırsal eşkiyalık şeklinde boy gösterdi. Devlet haysiyetini sokağa düşüren Hükümet de, 12 Mart muhtırasına çarpılıp giderken, bu vahim ekonomik buhranı miras bıraktı. 12 Mart hükümetleri, devraldıkları kötü mirası, sürdürmekte sadakat gösterdiler. Bu dönemde yapılan tek yeni hareket, medenî dünyadan 2300 küsur yıl geride kaldığımızın tespiti oldu.

Bu nedenledir ki, Türk Milleti, 1973 seçimlerine, aşına katacağı tuzun yokluğunu tadararak girdi. Seçim sonrası kurulan Cumhuriyet Halk Partisi - Millî Selâmet Partisi Koalisyonu, büyük ekonomik iddialarla ortaya çıktı ama, bütün iddiaları tersinden tecellî etti. 10 aylık Koalisyon Hükümeti, ne dediye aksi oldu, ne vadettiye aksini icra etti. 40 liraya ayak-

kabı giydireceklerdi, bugün ayakkabının sadece pençe tamiri 45 liraya çıktı. «Aracıyı ortadan kaldıracamız, minibüsü, kamyonu, traktörü ucuzlatacağız» dediler, aracının ortadan kalkıp kalkmadığını bilmeyiz ama, fiyatların ayağa kalktığı ortadadır. 90 000 liralık minibüs 135 000 liraya çıktı. 180 000 liralık kamyon 270 000 liraya satılıyor. 77 000 liralık traktör 150 000 liraya ulaştı. 186 kuruşa alınan gübre, 450 kuruşa yükseldi. Hükümet, ücretlerin fiyatların önünde gideceğini vadetti, halbuki fiyatlar son hızla yükselirken, ücretler 12 sayılı Kanun hükmündeki Kararnamenin vereceği ruhsata değin, eli, ayağı bağlı kaldı.

Halkın Hükümeti olduğunu iddia edenler, halkı kuyruk tutmaya mahkum ettiler. İşçinin yanında olduğunu söyleyenler, işsiz adedini 1,5 milyona çıkardılar. İşte bütün bunlar ekonomide ideolojik uygulamanın vahim neticeleridir.

Bir icraatı yapmaya özenmek başka, yapabilmek başka şeydir. Bugün içinde bulunduğumuz ekonomik bunalımın had seviyeye yükselmesinde son ve en etkili sebep, Cumhuriyet Halk Partisi - Millî Selâmet Partisi Koalisyon Hükümeti devresinde, sosyalist ekonominin uygulanma özentisidir.

Muhterem milletvekilleri; anahatlarına kısaca temas ettiğimiz, bu 5 yıllık süre içinde, geçmiş hükümetlerin Türk ekonomisini ulaştırdığı düzeyi bir kere daha kalın çizgilerle tespit etmekte fayda vardır.

İçinde bulunduğumuz durum şudur; tarım ülkesi olmakla öğünen veya öğünmesi gereken Türkiye'de, bir tarım ürününden elde edilen şeker, yoklar listesinin başındadır. Nebati yağ yokluğu, Amerika'dan gelen soya yağı ile bertaraf edilmeye çalışılmaktadır. Buğday, ithal listelerimizin baş sırasını işgal etmektedir. Dış ticaret açığı, Cumhuriyet döneminde eşine rastlanmamış bir ölçüde büyümüştür. Daha bir yıl önce, 769 milyon olan dış tediye açığı, bir yıl sonra 2 milyarı aşmıştır... Bu, hem miktar hem de artış nispeti bakımından, bugüne kadar kırılması kabil olmayan bir rekordur.

Fiyat artışı, 1974 yılında çok iyimser donelerin yardımıyla % 20,9 ifade edilmiştir; aslında bu rakam % 30'un üstündedir.

İşçi kesimi, toplu sözleşme için grev tehdidini; işveren kesimi, piyasa tıkanıklığı nedeniyle lokavt dememesini kullanmaktadır. Açık işsiz sayısı 1,5 milyona yükselmiştir. Bu rakam, çalışan işçi sayısına oranla % 30 civarındadır. Dış ülkelere işçi akımı durmuş, hatta kısmen dönüş başlamıştır.

Hammadde olarak pamuk, mamul mal olarak tekstil piyasa tıkanıklığından elde kalmıştır. Bütün bunlar yetmiyormuş gibi, vaktinden önce uçurulan devalüasyon balonu, iki günde altının gramını tam 10 lira yükseltmiştir. Türkiye'de altın, gramı 100 liraya satılır hale gelmiştir. Şüphesiz böyle giderse bir devalüasyon da mukadder olacaktır. Ekonomimizin hiç de iç açıcı olmayan bu manzarası karşısında ıstırap duymayan bir Türk evlâdının mevcudiyetini tasavvur bile etmek istemiyoruz. O halde, çare nedir?

Bu derdin çaresini, yegân yegân şahısları muhterem; fakat kuruluş şekli de malum olan bu Hükümetten beklemek insafsızlık olur. Büyük Türk Milleti bu hale lâyük değildir. Ekonomik bunalımın çaresi vardır. Geniş tabanla Parlamente'ya dayalı, güçlü, cesur ve ahenkli bir hükümetin icraatıyla bunalımı önce durdurmak, sonra ıslah etmek imkânı vardır. Ekonomik buhran hükümet buhranına bağlıdır. Biri halledilirse diğerrinin de halline başlanış olacaktır.

Yüce Milletin değerli temsilcileri, siyasî hayatın ekonomik hayata paralel geliştiği hakikati izahtan varestedir. Ülkemizin içinde bulunduğu dış ve iç politika şartları ekonomik şartlardan farklı değildir. Türk Devleti, komşularıyla olan tarihî ve ananevî münasebetleri, jeopolitiği, bağlı bulunduğu ikili ve çok taraflı ittifaklar nedeniyle güçlü ve sayılır bir devlet olmak zorundadır. Kıbrıs sorununun arzu edilen istikamette sonuçlanması, diplomatik maharetle birlikte sahip olduğumuz gücün cesametine bağlıdır. Kıbrıs'ta kurulan Federe Türk Devletini, bu sorunun çözülmesinde alınmış müspet bir merhale ve cesurca bir hamle olarak kabul ediyoruz. Ege Denizi ve kıta sahanlığı meselesinde de daha aktif bir politikanın izlenmesinde zaruret görüyoruz.

Amerika Birleşik Devletlerinin askerî yardımı kesmesini, önce «Bin nasihatten bir müsibet evlâdır» vecizesi yönünden değerlendirmek gerektiğine inanıyoruz. Milletlerarası münasebetlerde, devletlerin ezeli hasmı ve ebedî dostu yoktur. Her millet önce kendi gücüne, kendi öz varlığına güvenmek zorundadır. Milletlerarası dostluklar, ancak karşılıklı çıkarların gerçekleşmesi süresince devam eder. Ancak Amerika Birleşik Devletleri Kongresinin kararı, kanaatimizce bu kaîdenin istisnası olmak gerekir. Yardım kesmenin şimdiki tatbikatı ise bir başka şekil almıştır. Durum bu haliyle sadece yardım yapmamak değil, ambargo uygulamak şekline dönüşmüştür. Bu vaziyet muvacehesinde NATO camiasındaki partnerlerimizin,

kendi savunma sistemleri bakımından, daha hassas davranmaları gerektiğini hatırlatmak isteriz.

Bu vesile ile millî harp sanayiinin kurulmasındaki zaruret bir kere daha sapit olmuştur. Böyle bir gayrete girildiğinde, büyük milletimizin hiç bir fedakârlıktan çekinmeyeceğini dost, düşman bütün âlemin bilmesini isteriz.

Orta - Doğu ve İslâm ülkeleriyle olan tarihî ve manevî rabitelerimize dayalı bir dostluğun sürdürülmesinde sayısız faydalar vardır. Bu dostlukların platonik safhadan çıkıp, karşılıklı fayda ve yarar düzeyine getirilmesinde geç kalınmamalıdır.

Dost Libya Devletiyle yapılan anlaşmaların 1960'dan bu yana yapılan en müspet diplomatik çalışma olduğunu bir kere daha tekrar etmek isteriz. Diğer Orta Doğu ve Afrika ülkeleriyle, benzeri ilişkilerin kurulmasında Türkiye'nin ve dünyanın geleceği yönünden faydalar mütalaa etmekteyiz.

Muhterem milletvekilleri, son günlerde cereyan eden olaylar, yurdun bütünlüğü ve milletin bölünmezliği muhkem kaziyesini tehlikeye düşürücü istikamette bahtsız gelişmelerin vahim emarelerini su yüzüne çıkarmıştır. Birkaç vilâyette baş gösterip, henüz sonucu alınmayan ve ne zaman nerede yeniden zuhur edeceği de belli olmayan bu müessif hadiselerin, nereden gelip, ne istikamete gitmek istediğini derinliğine tahlil etmenin, hangi mihraklarca yönetilip ne maksatla kullanılmak istendiğini dikkatle incelemenin, devletin sorumlu makamlarına düşen başlıca ödev olduğuna kanaatındayız.

Sıkıyönetim Mahkemesince cezalandırılıp, Anayasa Mahkemesinin gayretiyle salıverilen, kentsel ve kırsal eşkiyanın, yeraltına çekilmiş eski şerikleriyle birleşip, iktisadî ve siyasî buhrandan bilistifade, tekrar zuhur ettiği bir gerçektir. Bu, Anayasa Mahkemesi azatlaması, anarşik grup elbette eski yaptığına nâdim olup, bir köşede kalmayacaktı ve kalmadı. Türkiye'de Marksist ihtilal uygulamasının ilk denemeleri önce üniversite duvarları arkasında yapıldı. Üniversitemizin bozuk düzeni, bu provokasyon için müsait bir zemin hazırladı. İlk işgal ve boykotlar, yurt basmalar karşı grupla çatışmaya dönüştü. Bu hal'derhal orta dereceli okullara sıçradı. Orada da sopalı silâhlı çatışmalar zuhur etti. Buna paralel olarak da, öğretmenler ve assubaylar camiasına yangının kıvılcığını ustalıkla fırlatıldı, neticede halk çatışmasına dönüştürüldü. Mesele son safhasında maalesef, bölge ve mezhep kavgası haline getirilmek istidadı göstermektedir. Ülke bütünlüğünü ve devlet güvenliğini tehdit

istidadında olan bu vahim hadisenin oluşumunda, ekonomik ve politik buhranın elbette rolü vardır. Fiyat artışı karşısında lâşey kabilinden yapılan ücret artışı, çeşitli meslek gruplarını huzursuz etmektedir. Cefakâr öğretmen camiası bu halden en çok etkilenen grupların başındadır. İşte bu hal, kanun dışı kızıl emeller besleyen yeraltı mihrakları için müsait ortam yarattı Öğretmenin ıstırabını kendi menfur emellerine alet edenler, bundan istifade etmeye yeltendiler. Şerefli Türk öğretmeni büyük çoğunluğuyla elbette bu bahtsız davranıştan münezzehtir. Ama maalesef olay, onun adına tezgâhlanmaktadır.

Anayasa çizgisinde Cemiyetler Kanunu, Medenî Kanunun cemiyetlerle ilgili hükümleri, Türk Ceza Kanunu, derneklerin neleri yapacağını, hangi faaliyetleri yapamayacağını tayin etmiştir, ama ne yazık ki, müessir ve sorumlu bir icranın mevcut olmayışından yararlanmaya çalışan bazı kuruluşlar, kanunî ve sosyal görev çerçevelerinin dışına taşarak, anarşiye yeşil ışık yakmaktadırlar. Siyasetle iştiğal etmemesi gereken kuruluşlar, gırtlaklarına kadar siyasetin, hem de çirkin siyasetin içine katılmışlardır. Milletimiz zor şartlarda fakir bütçelerle yetiştirdiği mühendisinin teknik hizmetlerde, doktorunun hayat kurtarmada, hâkiminin adalet tevziinde faal olmasını arzu etmektedir, ama maalesef manzara bu değildir. Mühendisler Odası, enerji sorunu yerine, af konusuyla, işçi sendikaları Almanya'daki işçilerimizin tensikatu yerine, erken seçimle, öğretmenler derneği, eğitim sorunlarımız yerine hayat pahalılığı ve faşizmle uğraşır hale gelmişlerdir.

Tarafli basın bir yandan TRT, öbür yandan bu sorumsuzluk kargaşasına alet olmaktadır. Son TÖB - DER olaylarında buna bir kere daha şahit olduk. Türk öğretmenin şerefli adı altına sığınarak, Türkiye'de mevcut olmayan bir rejim şeklini, faşizmi protesto bahanesiyle tahriklerde bulunan bir organizasyonu, Demokratik Parti Grubu olarak şiddetle kınıyoruz.

Gene Demokratik Parti Grubu olarak, hukuk ve kanun dışı olan her davranışın aynı metodlarla değil, devletin ve kanunun otoritesiyle önlenmesi gereği üzerinde hassasiyetle duruyoruz. Milletimizin maruz kaldığı iç ve dış tehlikeler karşısında her zamankinden fazla birlik ve beraberliğe ihtiyaç vardır.

Milletler, dünya politik konjonktüründe maalesef mertlikleri, kahramanlıkları, kültürleriyle değil, ekonomik güçleriyle ölçülür hale gelmişlerdir. Gizli zirve toplantılarında, harita üzerinde nüfuz sahaları-

nın taksim edildiği bir dönemde, iç bünyemizdeki kutuplaşmalar, bizden başka herkese yararlı olacaktır.

Gençliği ve öğretmeni siyasî çıkarları için basamak olarak gören zihniyet, aslında kimlere hizmet ettiğini kavramak zorundadır. Gençliğin idealist heyecanından istifade ederek, onu ideolojik kanallarda kamplara ayıranların, bu kamplaşmanın bir gün hal-ka da sirayet ettiğini görmüş olmaları, ümit edelim ki intibahlarına vesile olsun.

Milletimizin ve Devletimizin bölünmezliği kavramını tehdit eden çok tehlikeli bir unsur olarak, bölge ve mezhep ayrımı istismarına ehemmiyetle işaret etmek istiyoruz. Bazı siyasî çevrelerin oy hesabına dayalı beyan ve davranışlarının, hangi menfur emellere vasat hazırladığını artık iyice görmüş olmalarını ümit ederiz.

Muhterem milletvekilleri, bu vesile ile bir noktaya dikkatinizi çekmek istiyorum. Yüce Meclisinizde bütçenin tümü üzerinde ilk görüşmeler yapılırken C. H. P.'nin sayın sözcüsü, bizim de kınadığımız üzücü olay münasebetiyle, Türkiye'de Hasan, Hüseyin'i katledenlerin mevcudiyetinden bahsetti. Evvelâ tasrih edelim, Hazreti Hasan Kerbelâ'da Hazreti Hüseyin ile birlikte katledilmemiştir.

Muhterem milletvekilleri, sayın sözcünün bu beyanıyla kimleri kastettiği bizi ilgilendirmez. Ama bu sözlerle tahrik edilmek istenen hislerin, kaşınmak istenen yaranın nasıl tehlikeli sonuçlar doğuracağına işaret etmenin lüzumuna inanıyoruz. (D. P. sıralarından «Bravo» sesleri.) 1300 küsur yıl evvel zuhur etmiş, ülkemizde de en az 500 yıl evvel kabuk bağlamış bu yarayı kanatmaya uğraşmaktan bu ülkeye fayda gelmeyeceğini bilmek gerekir. Yurdunu seven insanlar için bu yarayı kaşımaya yeltenmek, ateşin üstüne benzinle gitmek demektir. Hem iyi bilinmelidir ki, değil Türkiye'de, bütün Türk - İslâm âleminde Hazreti Hüseyin'i şehit edenlerin ahvadı da mevcut değildir. Sevgili Peygamberinin torunu Hazreti Hüseyin'in elim akıbetini, içi sızlamadan hatırlayan bir Müslüman Türk evlâdı da tasavvur edilemez. (D. P. sıralarından «Bravo» sesleri.)

Muhayyel hasımlar göstererek heyecan köpürtmek, millete yararlı sonuçlar vermez.

Bir yanda bu kabil his tahrikçiliği, öte yanda barış mitingi düzenleme... Bu nasıl tezat? Kendi deyimleriyle, bu ne biçim çelişkidir?

Sayın Ecevit önce Antalya'ya, sonra Almanya'ya barış güvercinleri uçurmaya giderken, bu sayın sözcüyü de birlikte alırsa yarar sağlar kanaatindeyiz.

(D. P. sıralarından «Bravo» sesleri) Tabii Sayın Ecevit de, bundan önce olduğu gibi, barış sözcüğünü savaş vezninde telâffuz etmezse.

Muhterem milletvekilleri, son günlerde siyasî çevrelerde, barış taarruzunda bulunmak moda haline gelmiştir. Aşırı sola kanat gerenler, vaktiyle «Seçim yapmıyoruz, sayım yapıyoruz» diyenler, şimdi barış havarisi kesilmişlerdir. Buna bir diyeceğimiz yok. Samimî olarak, bu intibaha gelmiş olmalarından memnun oluruz. Ancak, tarihten ders alınmasında da fayda mülâhaza ederiz.

Muhterem milletvekilleri, vaktiyle devlet yıkanlar, taht devirenler, gizli cemiyet kuranlar da, kurdukları cemiyetin umdelerine adalet, müsavat, uhuvvet koymuşlardır. Bunlara dikkat edilmesinde fayda mülâhaza ediyoruz.

Muhterem milletvekilleri, her türlü bölge ve mezhep istismarına şiddetle karşı olduğumuzu bilhassa belirtmek istiyoruz. Zira, Türk toprakları üzerinde enternasyonal petrol hesapları mevcuttur. Dünyanın dört bir yanına yayılmış Ermeni, Rum, hatta Musevî azınlıkların, tarihi intikamları için satınalmaya çalıştıkları kamuoyları, hatta parlamentoları mevcuttur. Sıcak Akdeniz'in sularına inmek için asırlardır fırsat bekleyenler mevcuttur.

Bu olanlar karşısında, bazı kuruluşların ve bazı siyasî çevrelerin intibaha gelmiş olmasını tekrar ümit etmek istiyoruz.

Muhterem milletvekilleri, Anayasa Mahkemesi yüksek seviyede bir adalet kuruluşudur. Görev ve yetkisi kanunla tayin ve tahdit edilmiştir. Bu yüksek mahkeme, dün, Anayasanın 64 ncü maddesiyle münhasıran Parlamente'ye tanınmış olan bir yetki üzerinde bir tasarrufta bulundu; anarşist eylemcileri, Parlamente'ye rağmen salıverdi. Bu tutumunun, sosyal hayatımıza açtığı yara daha soğumadan, ayrıca kendisi Parlamente imiş gibi, af kanunları çıkarmaya devam etti. Bugün de bu makamın başında bulunan muhterem zatın bir garipliğine şahit olmuş bulunuyoruz. Anayasa Mahkememizin Sayın Başkanı bu kez de, madenlerin devletleştirilmesine el atmış bulunuyor. Madenlerin devletleştirilmesi, siyasî hayatta tartışılması caiz bir konudur.

ÖZER ÖLÇMEN (Konya) — A. P.'nin Cumhurbaşkanı adaydır kendisi.

MEHMET ALTINSOY (Devamla) — Bu konuda fikir serdetmesi en caiz olacak kişi de, Sayın Anayasa Mahkemesi Başkanı olmak gerekir.

Siyasî partilerin, sorumluluk çizgisini aşmaları halinde ve hukuk düzeni içerisinde, bu yüce yargı

organına başvurulacağına inanıyoruz. Meri nizamımız bunu emrediyor, hukuk devleti telâkkimiz bunu amirdir; ama bu kuruluşun başında bulunan zat, maden devletleştirmekle meşgul olursa, hukukun hâkimiyetini kim koruyacaktır, bilmek istiyoruz. (D. P. sıralarından «Bravo» sesleri)

Muhterem milletvekilleri, hukuk devleti fikrine inananlar, devlet meselelerini sokakta halledemezler. Aslında, sokakta hiçbir mesele halledilemez. Siyasî tartışmalar sokağa dökülürse, bundan anarşi doğar. Anarşik ortamda kimin galip geleceği önceden kestirilemez. Anarşi, nizamın düşmanı, devlet yıkıcılığın, kan dökücülüğün, kardeş katilliliğinin kaynağıdır.

Böyle ortamdan bir hukuk nizamı çıkamaz. Biz, büyük Türk milletinin sağduyusuna güveniyor, akılcılığımıza inanıyoruz. Bu millet anarşik ortam kışkırtıcılarına, bölücülük heveslilerine, devlet yıkmaya meraklılarına imkân vermeyecektir. Türk milleti, huzura susamıştır. Millet huzur istiyor, sükûn istiyor. Pahalılıktan bunalmış, çare bekliyor. Akşam evine aş, hastasına ilâç, çocuğuna okul, köyüne yol istiyor. Malına, ırzına, canına sahip olacak, yarınını güven altına alacak güçlü devlet istiyor. Bu devletin işini liyakatla yapacak güçlü, güvenilir, cesur, bilgili, dürüst hükümet istiyor.

Muhterem milletvekilleri, 1975 bütçe kanununun yüce milletimize ve Parlamente'ye hayırlı, uğurlu olmasını temenni eder, Demokratik Parti Grubu adına hepinizi hürmetle selâmlarım. (D. P. ve C. G. P. sıralarından alkışlar.)

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Altınsoy.

Söz sırası, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Deniz Baykal'da. Buyurun efendim. C.H.P. sıralarından «Bravo» sesleri, alkışlar)

Saat 11.34 efendim.

C. H. P. GRUPU ADINA DENİZ BAYKAL (Antalya) — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri;

1975 malî yılı bütçe tasarısı üzerindeki görüşmelerin sonuna gelmiş bulunuyoruz. Daha önceki konuşmalarımızda da ifade etmiş olduğum gibi, bu bir bunalım bütçesidir. Sadece, Türkiye'nin en önemli siyasî bunalım dönemlerinden birisinde hazırlanmış olduğu için bunalım bütçesi değildir. Aynı zamanda, Türkiye'nin içinde bulunduğu ekonomik bunalım karşısında gerekli tedbirleri ihtiva etmediği için, bu ekonomik bunalımı artıracak nitelikte tanzim edilmiş olduğu için de bir bunalım bütçesidir.

Bu bütçe, sorumlu bir iktidar tarafından hazırlanmamıştır. Sayın Başbakanın «sorumlu iktidar» sözü karşısındaki hassasiyetini biliyorum, bu bakımdan izah etmek ihtiyacını hissediyorum ki, sorumlu iktidar demek, hükümeti teşkil eden insanların şahsî sorumluluktan yoksun oldukları anlamını kesinlikle ifade etmez; bir siyasî heyet olarak hükümetin Anayasal sorumluluk taşımadığını ortaya koyar. Bu anlamda Hükümet sorumsuzdur ve bu anlamda sorumsuz bir Hükümet tarafından bu bütçe hazırlanmıştır. Bu niteliği ile de, içinde bulunduğumuz bunalımı artıracak bir nitelik taşımaktadır.

Bu bütçeyi, uygulayacak olan insanlar hazırlamışlardır. Bunu hazırlayan insanlar da bütçeye hâkim olamamışlardır. Bu bütçede yapılacak harcamaların tamamı gösterilmemiştir. Gösterilmiş olan harcamaların ötesinde, onlardan çok daha fazla yapılması kaçınılmaz, yapılması kararlaştırılmış, yapılması Hükümet tarafından bilinen daha nice harcamalar vardır ki, bu bütçenin içinde yer almamıştır. Yapılması gereken harcamalar bu bütçeye yansımamıştır. Sağlanması mümkün olmayan gelirlere güvenilerek bu bütçe hazırlanmıştır.

Bu bütçenin öngördüğü gelirlerin bir kısmı, karşılanması mümkün olmayan niteliktedir, elde edilmesi mümkün olmayan niteliktedir. Bu bakımdan bu bütçe, dünyanın oldukça önemli bir bunalım geçirdiği, ekonomik bunalım geçirdiği bir dönemde, Türkiye'deki ekonomik bunalımı kontrol altına alacak, onu bir malî disiplin içine sokabilecek nitelikten kesinlikle yoksun bulunmaktadır.

Böyle bir ortamda, malî disiplin anlayışından yoksun, yapılması kaçınılmaz harcamaları yansıtmayan, sağlanması mümkün olmayan gelirlere güvenen bir bütçenin hazırlanmış olması, fevkalâde sakıncalıdır, fevkalâde tehlikelidir.

Böyle bir bütçenin hazırlanmış olmasının bizi götüreceği sonuç şudur : Ya enflasyon daha hızlanacaktır, ya da zamlar yolu ile bu bütçenin eksikliğini kapatmak yolu, orta halli dar gelirli vatandaşların yeni sıkıntılar yüklenmesiyle sağlanacaktır, veyahut da bu bütçenin öngördüğü harcamalardan, fedakârlık yapılabilir nitelikte olanları, iktisadî nitelikte olanları, yatırım niteliğinde olanları yapılamaz duruma gelecektir.

Bunlardan birinci ihtimalin gerçekleşmesi halinde, enflasyonun daha da hızlanması ve bu bütçenin yükünün zam mekanizması ile orta halli, dar gelirli

geniş yurttaş kitlelerinin sırtına yüklenmesi halinde, büyük sosyal rahatsızlıkların doğmasına yol açacak bir bütçe durumuna girecektir.

İkinci yolun ortaya çıkması, ekonomik nitelikteki harcamaların yapılamaması, yatırımların gerçekleştirilememesi halinde ise, bu bütçe Türk ekonomisinin şu sırada fevkalâde muhtaç olduğu bir atımdan mahrum olacaktır. Bu takdirde de bunun sınırlarını, bunun sakıncasını ülke çekecektir.

Demek oluyor ki, bu bütçenin görülmeyen güçlüklerini ya orta halli, dar gelirli yurttaş çekecektir, veyahut da bütünüyle Türk ekonomisi, ülkemiz çekecektir.

Değerli arkadaşlarım, böyle bir duruma Türkiye'yi sokmamak için, böyle bir duruma Türk ekonomisini sokmamak için bütçenin, onu uygulamayacak olan insanlar tarafından hazırlanmaması gerektiğini ifade etmeye çalışmıştık. Bu görüşlerimiz, ülkeyi bütçesiz bırakmak, içinde bulunduğumuz bunalımı artırmaya yardımcı olacak bir öneri olarak değerlendirilmişti. «Kıbrıs için gerekli harcamaları, Ordumuzun ihtiyaçları için gerekli harcamaları, maaş verebilmek için gerekli hukukî dayanağı nereden bulacağız?» sözleriyle bu iddialarımız cevaplandırılmak istenmişti.

Değerli arkadaşlarım, 50 yıllık Cumhuriyet tarihinde, hiçbir zaman maaş vermek imkânından mahrum bir dönem ortaya çıkmamıştır, gerekli harcamaların yapılmasına imkân vermeyen bir durumun ortaya çıkmasına yol açılmamıştır. Bu bakımdan, bütçenin bu şekilde, onu uygulamayı göze almayan, onu bir malî disiplin anlayışı içinde hazırlamak mecburiyetini, sorumluluğunu hissetmeyen insanlar tarafından hazırlanıp sevkedilmiş olmasının yaratacağı sakıncalardan ülkeyi korumak için, öne sürdüğümüz görüşler, bütçesiz bir dönemi başlatmak iddiasıyla cevaplandırılmaz.

Değerli arkadaşlarım, karşı karşıya olduğumuz sorun şudur :

Bütün bir yılı, önümüzdeki bütün bir yılı ekonomik bakımdan bunalıma teslim edelim mi, yoksa etmeyelim mi? Hükümet kurulamamışken, hükümet kurulamadığı için Türkiye, ekonomisiyle, toplumsal hayatıyla, anayasal düzeniyle, pek çok sıkıntıların içine sokulmuş iken, bütçemiz var diyebilmek için, Anayasayı da tahrip ederek, böyle bir bütçe ile ekonomik bunalımı uzatalım mı, uzatmayalım mı sorusu, asıl cevaplandırılması gereken soru durumundaydı.

Bir kısım arkadaşlarımızın, Türkiye'yi bütçesiz bırakmamak konusundaki duyarlılıklarını, hassasiyetlerini, Türkiye'yi hükümete bırakmamak konusunda, ya da bir hükümet çıkarmak konusunda imkânsızlık var ise, hemen seçime gitmek konusunda göstermelerini beklemek, zannediyorum ki hak-kımızdı. Esas mesele Türkiye'de, hükümet meselesidir; hükümetin kurulması, kurulamaması meselesidir. Tali mesele, buna bağlı bir sonuç olarak ortaya çıkan bütçe konusunu, asıl mesele haline getirmek, zannediyorum mümkün değildir.

Eğer hükümet kurulamayacak... (Gürültüler)

BAŞKAN — Rica ediyorum, sükûnetle müzakereleri takip ediniz.

DENİZ BAYKAL (Devamla) — Eğer hükümet kurulamayacak, eğer seçim yapılamayacaksa, bu şekildeki bir bütçenin hazırlanıp geçirilmiş olmasının, kanun haline getirilmiş olmasının hiçbir anlamı mevcut olmayacaktır. Eğer seçim yapılacak, bir hükümet kurulacak ise veya seçim yapılmadan bir hükümetin kurulması imkânı mevcut ise, o kurulacak olan hükümeti, böylesine bir bütçe ile elinden kolundan bağlamak, haksız bir malî politika mecburiyeti içine sokmak, zannediyorum anlayışla karşılanabilecek bir durum değildir.

Anayasamız, işte bu durumlara mani olmak için, bütçeyi hazırlayacak, sevk edecek hükümetin güvenoyu almış ve o hükümete dayanak olan siyasî parti gruplarının, Bütçe Karma Komisyonunda çoğunluğu sağlamış durumda olmasını şart koşmuştu. Bunlar ihmal edilmiştir. Bunun sonucunda, böyle bir bütçe kavramı ile karşı karşıya kalmış bulunuyoruz.

Değerli arkadaşlarım, sadece bütçenin hazırlanıp ve tasavvur ediliş tarzı bakımından, Anayasaya aykırılık söz konusu değildir. Ayrıca, 1974 bütçesinin, Adalet Partisinin talebi üzerine Anayasa Mahkemesince ihlâl edilen maddelerinin çok önemli bir kısmı da, bu bütçe içinde aynen yer almış durumdadır. Anayasa Mahkemesinin bir süre önce vermiş olduğu karara göre, bu bütçenin bir çok maddesi de Anayasaya aykırıdır. Hükümetin bu kanunu sevk ettiği dönemde, Anayasa Mahkemesi kararının belli olmadığı dikkate alınır, Hükümeti böyle bir bütçe tasarısını sevk etmiş olmaktan dolayı belki kınamak mümkün değildir; ama Millet Meclisini ve Cumhuriyet Senatosunu, Anayasa Mahkemesinin kararı belli olduktan sonra da, Anayasa Mahkemesininin Anayasaya aykırı olduğunu kesinlikle ilân ettiği bazı hükümleri ihtiva eden bir tasarımı, Anayasaya uygun-

muş gibi bu Meclislerde görüşüp kabul etmesini, Anayasaya saygı ilkesiyle bağdaştırmak mümkün değildir. (C. H. P. sıralarından alkışlar)

1974 bütçesinin, Anayasaya aykırılık iddiasıyla ihlâl edilen maddelerine tekabül eden 1975 bütçesindeki 16 ncı madde, 51 nci madde, 17 nci madde, 72 nci madde, 81 nci madde, 78 nci madde, 88 nci madde ve 91 nci maddeler de, Anayasaya aykırıdır.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri, bu bütçeyi desteklemek, güvenoyu vermek şeklinde anlaşılabilir korkusu içinde, çeşitli parti sözcüsü arkadaşlarımız bu meseleyi uzun uzun ele almak ihtiyacını hissettiler. Bir hükümetin en önemli tasarrufunu, bütçeyi kabul ettikten sonra, o hükümete güvenoyu vermemek için hangi nedenlerin bulunduğunu anlamakta biz güçlük çekiyoruz. Anayasamızın anlayışı da, bütçenin esas itibarıyla Komisyonunda hazırlanmasını öngörür. Komisyon ile hükümet arasında yakın bir irtibat kurulması anlayışı Anayasamıza hâkimdir. Bu bakımdan, Anayasamızın esprisi, bütçeye olumlu oy vermek ile hükümete güvenoyu vermek arasında çok yakın bir irtibatın kurulmasına elverişli bir anlayıştır.

Daha önce de ifade etmiştim; bütçeyi kabul ediyorsunuz, bütçeyi bir hükümetin boynuna davul gibi asıyorsunuz; ama güvenoyu vermeyerek tokmağı elinizde tutuyorsunuz; istediğiniz şarkıyı, istediğiniz türküyü başkasının omuzundaki hükümetle çalmak istiyorsunuz. Bu, Anayasa anlayışına kesinlikle uygun değildir.

Ayrıca, bütçeye olumlu oyu vermekte hiç sakınca görmeyen insanların Hükümete güvensizlik oyu vermekte ısrar etmeleri, bunalımı uzatmaktan başka hiçbir anlam ifade etmez. Üstelik, bunalımın uzamasını haklı görmek için, bütçe gibi önemli bir nedenin de kalmadığı itirafı ile birlikte, bunun ortaya çıkmasına yol açar.

Ayrıca, bu yorum, bütçeye olumlu oy vermenin hükümete güvenoyu vermek anlamına gelebileceği yorumu, Sayın Demirel'in daha önceki uygulamalarına ve yorumuna da çok yabancı olmasa gerekir.

Hatırlanacağı üzere, 1964 yılında Sayın Demirel, A. P. Grubunun bütçe tasarısına olumsuz oy vermesi yoluyla ve olumsuz oyun bir güvensizlik oyu sayılmasını önermesi yoluyla hükümetin düşmesini ve yeni bir hükümetin kurulmasını sağlamıştı. 1964 yılında verilmiş olan bütçeye «Hayır» oyu «güvensizlik» oyudur, 1975 yılında bütçeye verilecek olan «Evet oyu» güvenoyu değildir... Bu mantığı, bu ince man-

tığı anlamak bizim için gerçekten müşküldür. Olsa olsa bu; «Dün dündü, bugün de bugün» mantığı ile açıklanabilir. (C. H. P. sıralarından alkışlar ve «Bravo» sesleri.)

Değerli arkadaşlarım, bu bütçenin içinde şeker zammı gizlidir, bu bütçenin içinde elektrik fiyatlarına yapılacak olan zam gizlidir, bu bütçenin içinde kömüre yapılacak olan zam gizlidir, devlet demiryolları taşıma ücretlerine yapılacak olan zani gizlidir. Kısa bir süre sonra, bu bütçenin zam yazan mürekkebi daha iyi okunur hale gelecektir. Bu bütçe tasarısına «Evet» demek, bir süre sonra karşımıza gelecek olan yeni zamlara da «Evet» demek anlamını taşımaktadır.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 1973 Ekim seçimlerinden bu yana geçen 16 ayın 8 ayını hükümet bunalımı ile geçirdik. Bu 8 aylık hükümet bunalımı, dünyanın büyük bir ekonomik bunalım yaşadığı döneme rastladı. Dünya büyük bir ekonomik bunalım yaşıyordu. Türkiye, 50 yıllık Cumhuriyet tarihinde pek nadiren tesadüf edilen önemli, dış ilişkilerle ilgili birtakım sorumlulukların altına girmişti; 12 Mart muhtırası ile başlayan ara rejimin yaraları henüz tam sarılmamıştı. Böyle bir ortam içinde Türkiye 1973 Ekim seçimlerini yaşadı, o zamandan bu yana geçen dönemi Türkiye, yarısı itibarıyla hükümete geçirmiştir.

Aslında, en kuvvetli hükümetlere ihtiyacı olduğumuz bir dönemdir bu. En kuvvetli hükümetlere ihtiyaç duyduğumuz bir büyük uluslararası, ulusal iç, dış, ekonomik, toplumsal bunalım döneminin yarısını Türkiye hükümete geçirmiştir.

Bu iktidar boşluğu, nihayet son aylarda ülkemizin zaman zaman ve yer yer kanlı bir biçimde sokağın egemenliği altına girmesine de münfer olmuştur. Bu manzara hepimiz için üzüntü verici olmalıdır.

Türkiye'nin sekiz aydır hükümete kalmamasının gerçek sorumluları, Türkiye'nin son birkaç aydır sokağın egemenliği altına, zaman zaman ve yer yer girmesinin gerçek sorumluları, doğrudan doğruya sorumluları konusunda her birimizin söyleyecek çok şeyi vardır. Bunların söylenmiş olması, kendi aramızdaki kavga'nın çözüme bağlanmasına belki yardımcı olabilir; ama bu kavga'nın içinde bulunduğumuz durumun aşılıp, daha yukarı bir düzeye, Türkiye'de Türkiye Büyük Millet Meclisinin gerçek sorumluluğuna lâyık bir şekilde, Türkiye'yi iktidara kavuşturacak, sokağı Anayasa ve hukuk hâkimiyeti

altına sokacak bir uygulamaya girmesine ne derecede yardımcı olur, bilemiyorum.

Kendi aramızda yapacağımız bu münakaşa, bir süre sonra, halkın önünde yapılacaktır. Halk, bu münakaşa karşısında en kesin tavrı takınacaktır. Şimdi, bizim birbirimize karşı yapmamız gereken tartışma öyle sanıyorum ki, bu durumun Türkiye'deki iktidar boşluğunun, hükümete kalmamasının, seçim kararı almaktan aciz kalışımızın, Parlamento olarak üzerimize düşen sorumlulukların altından yeterince, gereğince kalkamayışımızın, birbirimizi itham edici hesaplaşmasını yapmak değildir. Bizim için yapılması gereken, biran önce Parlamantoyu gerçek sorumluluğuna lâyık hale getirmek, o sorumluluğunun gereğini yapacak duruma getirmek ve Türkiye'yi hukukun, kanunun egemenliği altına sokacak tedbirler arayıp, bulmaktır.

İzin verirseniz, son birkaç ayın öyküsünü kısaca, bu tartışmaları yeniden tazelemek üzere değil, birbirimizi suçlamak için yeni bahaneler bulmak üzere değil; ama ileriye bakarken, ne şekilde hareket etmemiz gerektiğine belki yardımcı olabilir ümidi ile, bir defa da ben anlatmak isterim.

Değerli arkadaşlarım, geçmişe bakışım kesinlikle aramızdaki mesafeleri açmak, bizi birbirimize düşürecek, aramızdaki mesafenin açılmasına yol açacak bir ortamı oluşturmak amacıyla değildir. Geçmişe bakışım, içinde bulunduğumuz noktayı tespit etmek ve gelecek için tedbirler çıkarabilmek endişesidir. (A. P. sıralarından gürültüler)

BAŞKAN — Efendim rica ediyorum, rica ediyorum, sükûnetle takip edelim.

DENİZ BAYKAL (Devamla) — Değerli arkadaşlarım, 1973 Ekim seçimlerinin yedi aylık bir huzur dönemi vardır. Koalisyon Hükümetinin işbaşında bulunduğu dönemde, toplum tam bir güvenlik içinde, sokaklar huzur içinde, güvenlik içinde, her türlü kargaşalık girişimi önlenmiş, iç barış ve güvenlik sağlanmış bir manzara içinde yedi ay geçirebildik. Bu, fevkalâde değerli bir yedi aydır.

12 Mart'ın yaraları henüz daha tam tamamlanmamışken, toplumda huzuru, barışı geçmiş hükümet yedi aylık bir dönemde sağlayabilmiştir. O yedi aylık dönemde toplumda barış; anarşisttir, komünisttir diye, üç yıl halkın huzurunda suçladığımız insanlar, hükümete geçtiği zaman yaşanmıştır. (C.H.P. sıralarından alkışlar ve «Bravo» sesleri)

Anarşist, komünist dediğiniz insanların iktidarda bulunduğu, 12 Mart'ın yaralarının henüz tam sa-

rılmadığı, Kıbrıs konusunda çok büyük dış kararların alındığı, uygulandığı; içerde, Danimarka halkını dahi sokaklara döken bir büyük dünya bunalımının yansımalarının yaşandığı bir dönemde, yedi aylık Ecevit Hükümeti döneminde Türkiye tam bir huzur dönemi içine girmiştir. (C. H. P. sıralarından alkışlar ve «Bravo» sesleri)

Değerli arkadaşlarım, bu hükümet sona erdikten sonra...

SEYFİ ÖZTÜRK (Eskişehir) — TÖB - DER, TÖB - DER.

BAŞKAN — Rica ederim, karşılıklı konuşmanın.

DENİZ BAYKAL (Devamla) — Huzur ve asayiş, toplum düzeni, iç barış büyük bir tehdit ile karşılaştı. Bu tehdit olayını anlayabilmek için, öyle sanıyorum ki, siyasal hayatımızın son yıllarına, son aylarına damgasını vuran «cephelenme» olayı üzerinde durmak mecburiyetimiz vardır.

Değerli arkadaşlarım, cepheleşme diye bir şey çıkmıştır.

METE TAN (Afyon Karahisar) — Sağ cephe mi, sol cephe mi?

BAŞKAN — Efendim, rica ediyorum, sükûnetle takip edelim.

DENİZ BAYKAL (Antalya) — Ülkeyi birbirine düşman kamplara bölme istidadını taşıyan cephe kavramının, zor kokan terimi altında saklanmış, ülkeyi bölme istidadını taşıyan bir kamplaşma, bir süredir siyasî hayatımıza hâkim kılınmak istenmektedir.

Cephe kuran insanlar, bir şeyde anlaşmışlardır; Cumhuriyet Halk Partisine karşı olmakla anlaşmışlardır, Cumhuriyet Halk Partisinin seçimde kazanacağı başarıyı engellemek mecburiyetini hissetmekte anlaşmışlardır. (A. P. sıralarından «Komünizme karşı» sesleri) Bu cepheye «Milliyetçi Cephe» adı verilmiştir. Nereden çıkmıştır bu isim? Bu cepheye girmeyen insanları milliyetçi saymamak anlayışını, bu cepheyi kuranlara kim vermiştir? Bu cepheye girmiş olduğu için, birtakım insanların milliyetçi sayılması o kadar kolayca mümkün olabilecek midir? (C.H.P. sıralarından «Bravo» sesleri, alkışlar)

Kime karşı kurulmuştur bu Millî Cephe? Bir millî cephe kurmak ihtiyacını ortaya çıkaran nedenler nelerdir?

Değerli arkadaşlarım, cephe hareketiyle birlikte, Türkiye'de iç barış ve güvenlik tehdit altına girmeye başlamıştır. Böylece ülke bölünmüş, yurttaşlar birbi-

rine düşman kampların içine doğru itilmeye başlanmış, haksız ve yanlış bir milliyetçilik istismarı dönemi başlatılmıştır. Böyle bir cephe girişimiyle sadece bunlar yapılmamıştır; cephe girişimiyle, terörcü bir siyasal hareket ile Adalet Partisi başta olmak üzere, cepheci partiler bütünleşmek mecburiyeti içine girmişlerdir. Terörcü bir siyasal hareket, kendi yöntemlerini, kendi anlayışını, kendi idrakini, kendi yöntemini cephe partilerine de empoze etmeye başlamıştır. O siyasî kuruluşun stratejisi, hesapları; cephenin stratejisini, cephenin hesapları haline gelmeye başlamıştır.

ALPARSLAN TÜRKES (Adana) — Söyleyin o siyasî kuruluşun adını... (C. H. P. sıralarından gürültüler)

BAŞKAN — Efendim, rica ederim sual sormayınız.

DENİZ BAYKAL (Devamla) — Söylemeye ne gerek var?

ALPARSLAN TÜRKES (Adana) — Söyleyin söyleyin!...

BAŞKAN — Rica ediyorum efendim.

DENİZ BAYKAL (Devamla) — Söylemeye ne gerek var Sayın Türkeş?

BAŞKAN — Rica ediyorum Sayın Baykal, suallere cevap vermeyin, konuşmanıza devam edin efendim.

A. DOĞAN ÖZTUNÇ (İstanbul) — Muhatap almayın onu Sayın Baykal.

BAŞKAN — Efendim rica ediyorum.

DENİZ BAYKAL (Devamla) — Böylece cephe, terör ile bütünleşmiştir.

ALPARSLAN TÜRKES (Adana) — Söyleyin o siyasal kuruluşu.

BAŞKAN — Sayın Türkeş, rica ediyorum efendim, rica ediyorum.

DENİZ BAYKAL (Devamla) — Değerli arkadaşlarım, Adalet Partisinin önde gelen milletvekilleri, Adalet Partisinin bir grup milletvekili, grup başkanvekili, sağ şiddet eyleminin mihrakı olarak, artık bütün siyasal hayatımızı izleyen insanlarca bilinen örgütün kongrelerine gidip konuşmaya başlamıştır.

YILMAZ HOCAOĞLU (Adana) — Yasal toplantıdır.

DENİZ BAYKAL (Devamla) — Evet yasal toplantı. (A. P. sıralarından gürültüler)

BAŞKAN — Rica ederim efendim, rica ederim.

ALİ NAILİ ERDEM (İzmir) — 50 defa o konuşmayı yaparım.

BAŞKAN — Rica ederim arkadaşlar, rica ederim Sayın Erdem...

DENİZ BAYKAL (Devamla) — Kıymetli arkadaşlarım, bu olayın... (A. P. sıralarından gürültüler)

ALİ NAILİ ERDEM (İzmir) — Halk söylüyor, o konuşmaları beraber yapalım.

BAŞKAN — Sayın Erdem, Sayın Erdem rica ediyorum efendim. (A. P. sıralarından şiddetli gürültüler, sıra kapaklarına vurmalar)

Efendim rica ediyorum, efendim bunlar gürültü ile halledilecek konular değil, rica ediyorum efendim.

YILMAZ HOCAOĞLU (Adana) — Sayın Başkan, yasal toplantıdır. O yasal toplantıdır, kanunsuz değildir o.

DENİZ BAYKAL (Devamla) — Biliyorum efendim, biliyorum.

BAŞKAN — Efendim rica ediyorum, Sayın Yılmaz rica ediyorum.

YILMAZ HOCAOĞLU (Adana) — Yasal toplantı o, suç mu yani?

DENİZ BAYKAL (Devamla) — Tamam efendim, biliyorum, izin verin de anlatayım. (A. P. sıralarından gürültüler)

BAŞKAN — Rica ediyorum efendim.

Buyurun efendim, devam edin.

DENİZ BAYKAL (Devamla) — Değerli arkadaşlarım, evet yasal bir toplantıdır; kanunların kapatmamış olduğu, kanunlar uygulanarak kapatılmamış olan, mahkemenin kapatma kararını vermemiş olduğu bir örgütün toplantısına, yasal toplantısına, kabul ediyorum, Adalet Partisi Grubunun başkanvekilleri ve milletvekilleri gitmişlerdir, birleşme havası içine girmişlerdir, onlara sahip çıkmışlardır, sırtlarını sıvazlamışlardır, istikamet vermişlerdir. (C.H.P. sıralarından «Bravo» sesleri, A. P. sıralarından gürültüler)

HALİL KARAATLI (Bursa) — Siz, nereye gittiğinizin hesabını verin.

BAŞKAN — Efendim rica ediyorum, rica ediyorum.

DENİZ BAYKAL (Devamla) — Değerli arkadaşlarım, bu olayın önemini kavramak için, bir an için, 12 Mart döneminden hemen önce Cumhuriyet Halk Partisi grup başkanvekilinin, Cumhuriyet Halk Partisi milletvekillerinin, sol terör mihrakı olarak bilinen o zamanki DEV - GENÇ kuruluşunun toplan-

malarına gitmiş olduğunu tasavvur ediniz.

YILMAZ HOCAOĞLU (Adana) — İkincisinin akibeti ne oldu? (C. H. P. sıralarından gürültüler)

BAŞKAN — Efendim, rica ediyorum, rica ediyorum efendim.

DENİZ BAYKAL (Devamla) — 12 Mart dönemi başlayınca kadar DEV - GENÇ yasal bir kuruluştu. (A. P. sıralarından gürültüler)

BAŞKAN — Rica ediyorum efendim, müdahalelerle halledilmez, konuşuyor efendim. Rica ediyorum; sözcünüz konuşacak, gerekli cevabı verirler efendim.

DENİZ BAYKAL (Devamla) — Kapatılmamış bir kuruluştu; kongreler, toplantılar yapıyordu, o toplantılarda çeşitli insanlar konuşuyordu ve siz Cumhuriyet Halk Partisini o örgütü desteklemekle, ona sahip çıkmakla suçluyordunuz. (A. P. sıralarından gürültüler)

TANKUT AKALIN (Kırklareli) — Dinle be!...

BAŞKAN — Efendim, bir dakikanızı rica ediyim. Bağırmanın efendim, beyefendi ben idareciyim siz değil. Rica ediyorum.

Buyurun efendim.

DENİZ BAYKAL (Devamla) — Cumhuriyet Halk Partisinin, o örgüte bu seviyede bir katılma göstermesi halinde, 12 Mart'la başlayan dönemin Türkiye için ne kadar sancılı bir dönem olacağını biran için tasavvur ediniz. O zaman bu yapılmamıştır; ama içine yeni girmeye başladığımız bir sağ terör döneminin daha ilk adımları atılırken, Adalet Partisi en yetkili kadrosuyla o örgütün içinde yer almıştır. (C. H. P. sıralarından «Bravo» sesleri, alkışlar)

Sayın milletvekilleri, Türkiye'de sağ terör döneminin iki aşaması vardır. Bu aşamalardan birincisi, üniversite düzeyinde eylemlerin yürütüldüğü aşamadır. İçine yeni girmiş olduğumuz sağ terör döneminin 1 nci aşamasında üniversiteler basılmıştır. Ortadoğu basılmıştır, Ankara Tıp basılmıştır, üniversitelerde gençler öldürülmüştür. 4 tane, 5 tane genç öldürülmüştür.

HALİL KARAATLI (Bursa) — Başka yok mu öldürülen?

BAŞKAN — Rica ederim efendim, müdahale etmeyin.

DENİZ BAYKAL (Devamla) — Bu dönem bittikten sonra ikinci aşamaya geçilmiştir.

HALİL KARAATLI (Bursa) — Başka öldürülen yok mu?

DENİZ BAYKAL (Devamla) — Başka yok.

İkinci aşamada, bu sağ terör örgütünün stratejisini çizen İstanbul'da yayınlanan bir gazete, Sayın İçişleri Bakanının, o gazete ile çok yakından ilgilenmesi gerektiği kanaatindeyim, bunu da burada ifade etmek isterim.

O gazete...

İHSAN ATAÖV (Antalya) — Aydınlik Gazetesi.

BAŞKAN — Efendim, rica ediyorum.

DENİZ BAYKAL (Devamla) — O gazete, sağ terör eyleminin... (A. P. sıralarından «Adını ver, adını» sesleri ve gürültüler.)

İlgilensinler. (A. P. sıralarından «Adını ver» sesleri.)

BAŞKAN — Efendim rica ediyorum, efendim.

DENİZ BAYKAL (Devamla) — Sağ terör eyleminin ikinci aşamasında... (A. P. sıralarından «Adını ver, adını» sesleri.)

A. DOĞAN ÖZTUNÇ (İstanbul) — «Ortadoğu.»

BAŞKAN — Efendim, sözcünüz konuşacak, gerekli cevapları verir, merak buyurmayın. Rica ediyorum efendim.

DENİZ BAYKAL (Devamla) — Sağ terör döneminin ikinci aşamasını ilân etmiştir. Bu ilâna göre; «Türk milliyetçileri bu oyunu bozmalı, Devleti ve milleti siyanet edici yiğitliklerini, kendilerini feda edercesine bu ihanete karşı dikilişlerini, üniversite içinde değil, başka mekânlarda yürütmektedirler. Türk milliyetçileriyle sosyalistlerin kavga yeri, eğer bu kavga devam edecekse ve giderek büyüyecekse, üniversite olmamalıdır. Kavgayı, halkı yanıltan mekânlarda ve şartlarda yapmak yerine, halkın içinde, onun daha iyi göreceği yerde yürütmeliyiz», talimatı 31 Ocak 1975'te verilmiştir. Böylece sağ terör kampanyasının ikinci aşaması uygulanmaya başlanmıştır.

Yaşanmış olan olaylar bununla ilgilidir.

BAŞKAN — Sayın Baykal, iki dakikanız kaldı efendim.

DENİZ BAYKAL (Devamla) — TÖB - DER'in 52 ilde yapmış olduğu toplantılar bahane edilerek, Türkiye'nin sadece 8 ilinde; özel olarak seçilmiş, cımbızla seçilmiş, iç nitelikleri dikkate alınarak seçilmiş 8 ilinde bu olaylar sahneye konulmuştur. Bu olaylar tesadüfi olaylar değildir. Bu olaylar, halk tepkisi olarak değerlendirilemez. Olaylar, merkezî bir şekilde planlanmıştır; stratejisi çizilmiştir ve uygulanmıştır.

Valiler bu olaylar hakkında kanaatlerini söylüyorlar. Muş Valisi bu olaylarla ilgili değerlendirmesini şöyle yapıyor. «TÖB - DER, Cumartesi günü yapacağı toplantıyı, Perşembe günü vilâyete başvurarak iptal etmiştir. Ancak, daha önce köylerde yapılan propaganda etkili oldu. Cumartesi günü köy yolları karla kaplı olduğu halde binlerce kişi il merkezine geldi. Elleri sopaları vardı. Rusya'dan gelen komünistleri arıyorlardı...» Kendilerine böyle propaganda yapılmıştı, Rusya'dan komünistler gelmişti... (A. P. sıralarından «Doğru, doğru» sesleri ve gürültüler.)

BAŞKAN — Rica ediyorum efendim, rica ediyorum.

DENİZ BAYKAL (Devamla) — «Din. Kur'an elden gidiyordu. Camiler kapatılacaktı, tahribettikleri işyerlerinde Rusya'dan gelen komünistleri arıyorlardı.» (A. P. sıralarından «Doğru» sesleri.)

Bingöl Valisi söylüyor; «Bazı tahrikçiler, öğretmenlerin şehirde yürüyüş yaparak, Movkoya bayrağı dolaştıracaklarını yayıyorlardı. Cumartesi sabahı şehre gelen kavşakları tuttuk, köylerden ve civar illerden gelenlerin üzerlerini aradık, bazılarında silâh buduk.» Bunlar, valilerin ifadeleridir. (A. P. ile C. H. P. sıraları arasında gürültüler.)

BAŞKAN — Sayın Baykal, cümlemenizi bağlayın efendim. rica ediyorum efendim.

İLHAMİ ÇETİN (Yozgat) — Devam et, devam et Sayın Baykal.

BAŞKAN — Sayın Çetin, Meclisi siz mi idare edeceksiniz? Lütfen, rica ederim.

DENİZ BAYKAL (Devamla) — Değerli arkadaşlarım, bu ikinci aşamanın sonucunda; 44'ü güvenlik kuvvetlerinden olmak üzere 214 yaralı, 5 ölü; yıkılmış, yağma edilmiş, tahribedilmiş işyerleri, Türkiye'nin bir bölgesinde ibret verici bir manzara olarak duruyor.

BAŞKAN — Sayın Baykal, cümlemenizi bağlayın, rica ediyorum efendim.

DENİZ BAYKAL (Devamla) — Adalet Partisi yöneticileri, Türkiye'de bunalımı uzatarak, sağ terör dönemine kanat gererek önümüzdeki günlerde bir mucizenin olacağını; Adalet Partisinin, yapılacak seçimde bu yöntemler izlendiği için kazanacağını zannediyorlarsa yanılıyorlar.

Artık mucize dönemi geçmiştir. Eğer Adalet Partisi yöneticileri...

BAŞKAN — Sayın Baykal, son cümlemenizi söyleyiniz.

DENİZ BAYKAL (Devamla) — A. P. yöneticileri önümüzdeki seçime girmeden önce Cumhuriyet Halk Partisinin pencerelerini, çerçevelerini kırdırırlarsa, o seçimde güçlü çıkacakları ümidini taşıyorlarsa, yanılıyorlar. Cumhuriyet Halk Partisinin gücü camından, çerçevesinde değildir. Cumhuriyet Halk Partisinin gücü, halkın güveninde, halkın sevgisindedir. (C. H. P. sıralarından «Bravo» sesleri ve alkışlar.) Halkın güvenini, halkın sevgisini bir avuç zorbanın attığı taşlarla kırmak mümkün değildir. Halkın güvenini, halkın sevgisini bir avuç zorbanın eylemlerine takılarak, onların peşine takılarak kazanmak da mümkün değildir.

BAŞKAN — Sayın Baykal rica ediyorum.

DENİZ BAYKAL (Devamla) — Topluyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN — «Topluyorum» değil efendim, bir dakika da geçiyor. Rica ediyorum. (A. P. ve C. H. P. sıralarından karşılıklı gürültüler.)

Rica ediyorum efendim, rica ediyorum karşılıklı bağırmanın. Sayın Baykal rica ediyorum.

DENİZ BAYKAL (Devamla) — Tamamlıyorum efendim.

Bu bütçeye sahip çıkanlar, Anayasa düzenimize baş kaldıran karanlık kuvvetlere de sahip çıkanlardır. Bütçeye «Hayır» diyerek zorbalığa ve kargaşaya da «Hayır» demiş oluyoruz. (A. P. sıralarından «Yuh» sesleri.)

BAŞKAN — Sayın Baykal, Sayın Baykal sözünüzü keseceğim, rica ediyorum. 2 dakika geçiyor.

DOĞAN ÖZTUNÇ (İstanbul) — Sayın Başkan, önce «Yuh» çekenlere uyarıda bulunun.

DENİZ BAYKAL (Devamla) — Bu bütçeye «Hayır» diyerek, zorbalığa ve kargaşalığa da «Hayır» demiş oluyoruz. İç barış ve bütünlüğümüzü tehdit eden tertiplere de «Hayır» demiş oluyoruz.

Yüce Meclise saygılar sunarım. (C. H. P. sıralarından alkışlar.)

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Baykal.

Adalet Partisi Grubu adına Sayın Genel Başkan Süleyman Demirel.

Buyurun efendim. (A. P. sıralarından «Bravo» sesleri, alkışlar.)

Sayın Demirel, saat 12,07.

A. P. GRUPU ADINA SÜLEYMAN DEMİREL (İsparta) — Sayın Başkan, Yüce Meclisin değerli üyeleri; hepinizi saygı ile selâmlıyorum.

1975 malî yılının Bütçesi günlerdir konuşuluyor, Bütçe Karma Komisyonunda konuşuldu, Cumhuri-

yet Senatosunda konuşuldu ve 10 günü aşan bir süredir de huzurunuzda konuşulmaktadır.

Evvelâ, bir Hükümet bunalımı içerisinde bulunan ülkemizde daha doğrusu, bir siyasî iktidar bunalımı içerisinde bulunan ülkemizde, «Bu bütçeye hangi yönden bakmak lâzımdır?» hususunda, değişik mülâhazalar serdedildi. Bir forsmajör, bir gayrikabili içtinab hal, bir kaçınılmaz durum ile Türkiye karşı karşıyadır. Bu kaçınılmaz durum, Türkiye'de güvenoyu almış bir Hükümetin mevcut olmayışıdır. Güvenoyu almış bir Hükümet yoksa, ne yapacaksınız? Güvenoyu almış bir tanesini kurmak mümkün de, niye kurmadınız? Güvenoyu almış bir Hükümet mevcut değilse, 1 Mart günü geldiği zaman Türkiye bütçesiz mi kalmalıdır? Türkiye bütçesiz kalırsa ne olur?

Öyle ise, meseleye biraz daha yukardan bakmak lâzımdır. Esasen, güvenoyu almamış bir Hükümetin mevcudiyeti, Hükümetin kendi kusuru da değildir. Şartlar Hükümeti öyle itmiştir. Aslına bakarsanız, 1973 seçimleri, sonrasında 100 günde zorla kurulabilen Koalisyon, Cumhuriyet Halk Partisi tarafından bozulmasa ve «Yeni bir Hükümet kuruluncaya kadar beklemeyiz.» şeklindeki tehditler Cumhuriyet Halk Partisi tarafından ortaya konulmasa, böyle bir durumla karşı karşıya kalınmazdı. (A. P. sıralarından «Bravo» sesleri, alkışlar.) İstifa etmiş bir Hükümet olurdu orta yerde, şayet yenisi kurulamamışsa; ama, güvenoyu almamış bir Hükümet olmazdı.

O itibar ile bugün şu sıralarda Hükümet gelmiş oturuyor; bir bütçe çıksın diye uğraşıyorsa ve bugün Yüce Meclisin grubu bulunan partilerinden büyük çoğunluğu, hemen hepsi - sadece birisi müstesna - ülkeyi bütçesiz bırakmayalım diye uğraşıyorlarsa; bu, bir görev şuurunun gereğidir. (A. P., C. G. P. ve M. S. P. sıralarından «Bravo» sesleri, alkışlar.)

Bu itibarla serdedilecek mütalâaların, mülâhazaların evvelâ bir mevburî durumun ortadan kaldırılması, bir çaresizliği çaresizlik olarak devam ettirmek yerine, çare müessesesi olan Parlatmentonun bir çare bulması olarak mütalâa etmedikçe doğru neticelere varmak mümkün değildir.

Ben uzun uzun, Bütçe Komisyonu nasıl kurulmalıydı, nasıl olmalıydı gibi münakaşalara girmeyeceğim. Bunlar tartışıldı. Zaten bütçenin sonunda yarım saat içinde söylenecek şeylerin fevkalâde mahdut olduğu hepimizce bilindiğine göre; ancak, Türkiye'nin bütçesiz kalması mı doğrudur, Türkiye'nin bir bütçeye sahip olması mı doğrudur? Türkiye bütçesiz kalırsa, 1 Mart 1975 tarihinden itibaren Devlet nasıl işleyecek-

tir? Devletin işleme kimin sorumluluğundadır? Kim, Devletin sarflarını yapma yetkisini Hükümete verecektir idareye verecektir?

REMZİ ÖZEN (İzmir) — Geçmişte senin yaptığın gibi...

BAŞKAN — Efendim, susunuz. Rica ediyorum müdahale etmeyiniz efendim. (A. P. sıralarından gürültüler, yer yer ayağa kalkmalar.) Efendim, rica ediyorum. Başkan olarak ben müdahale ediyorum. Ayrıca siz müdahale etmeyin. Rica ediyorum.

SÜLEYMAN DEMİREL (Devamla) — Değerli milletvekilleri; Hükümetin kurulmayışı bir vakıa olduğuna göre; Hükümetin kurulamayışının sebebi, bütçenin müzakeresi olmadığına göre, bütçenin müzakere edilmiş olması bulunmadığına göre; Türkiye ya bir muvakkat bütçe ile idare edilecekti veyahut 12 aya şamil bir devamlı bütçe ile idare edilecekti. Muvakkat bütçe olsaydı hangi komisyon bunu tetkik edecekti. (A. P. sıralarından «Bravo» sesleri.) Kim tetkik edecekti? Muvakkat bütçeyi tetkik etme kanunî ise, sürekli bütçeyi tetkik etme de kanunîdir. Aslında, hangi Hükümetin bütçesidir bu bütçe, kimin bütçesidir? Altında imzası bulunanların mı, bulunmayanların mı? Altına imza atmadan bırakıp gidenlerin mi; yoksa bu Hükümeti, altına imza atmak mecburiyeti ile karşı karşıya bırakanların mı? (A. P. sıralarından «Bravo» sesleri, alkışlar.)

Türkiye Cumhuriyetinin bir Anayasası var. Bu Anayasasında, «30 Kasım günü bütçe verilir» diyor. Türkiye Cumhuriyeti devlettir, aşiret değildir. (A. P. sıralarından «Bravo» sesleri, alkışlar.) Devlette devamlılık asıldır.

Hükümet ister güvenoyu alsın, ister almasın, ister müstafi olsun, 30 Kasım günü bütçeyi vermekten imtina edemez. Bütçe verecektir.

Ne zaman kurulmuş bu Hükümet? 19 Kasım günü. 19 Kasım gününden 30 Kasım... Ne zaman güvenoyu almış veya almamış? Ne zaman güvenoyu almamış? 29 Kasım günü. Bu Hükümet 11 günün içinde 106 milyarlık bütçeyi nasıl hazırladı?

Arkadaşlar; bütçe Nisan ayında başlanır hazırlanmaya ve Kasım ayında son şekli verilir. Esasen Devlet bütçesinin giderleri bugün Hükümetlere çok büyük imkânlar bırakmayan; bırakmayacak şekilde tanzim edilmiştir.

Maaşat, personel giderleri, eğitim giderleri, Millî Savunma giderleri ve Devlet planına göre daha evvel girilmiş bulunan yatırımların o seneye yüklediği giderler. Bunları alt alta koyduğunuz zaman 100

milyarlık, 106 milyarlık bir bütçede elinizde kullanabileceğiniz hele birinci sene kullanabileceğiniz 10 - 15 milyardan fazla para kalmaz. Yani, preferansları, tercihleri 106 milyarlık bütçenin tercihleri, Devlet Bütçesi olduğu için ve Türkiye planlı bir ekonominin içinde bulunduğu için, 5 yıllık plan yaptığı için, böylesine yönlenmiştir.

Hal böyle olunca; «Efendim bu bütçeyi kim tatbik edecektir?» Kim tatbik edecekse bu bütçeyi, gelir Yüce Meclisin huzuruna, bu Devletin zarurî masrafları ve planın yüklediği masrafların dışında kalan kısmını nasıl kullanacağına, nasıl istikamet vereceğine dair bir öneri getirir, bir teklif getirir, tasarı getirir ve Meclislerden geçirir. Binaenaleyh, burada kaybolan bir şey yoktur. Aslında, memleketi bütçesiz bıraktığımız zaman ne kaybolur onunla, memleketi bir bütçeye kavuşturduğunuz zaman ne kazanılır, memleket ne kazanır, bunun hesabını yapınız.

Güvenoyu nasıl olur? Bütçeye evet oyu vermek, güvenoyu manasına hiç gelmez. Çünkü, güvenoyunun ayrı bir prosedürü vardır ve güvenoyu o prosedüre göre yapılmıştır esasen ve Hükümet güvenoyu almamıştır. Bütçeye evet demek suretiyle Anayasanın bir maddesindeki bir muameleyi Anayasanın başka bir maddesindeki muamele haline getiremezsiniz. «Efendim sayılır...» Siz sayılır deseniz, sayılmaz. Sayılmaz deseniz, şayet sayılması gerekiyorsa «Sayılmaz» bir mana taşımaz. «Sayılır» ve «Sayılmaz» 1 Anayasa tayin etmiş. (A. P. sıralarından «Bravo» sesleri.)

Binaenaleyh, buraya gelip, Anayasa hükmünde birtakım Anayasa maddesi kuvvetinde birtakım hükümler, birtakım yargılar tesis etmek, sadece polemik yapmaktan başka bir şeye yaramaz. Bu polemik enine boyuna yapılabilir. Güvenoyu verilmemiş Hükümete, Hükümet de güvenoyu almamış, Hükümet de diyor ki, «Bütçeyi de geçerseniz ben güvenoyu almış sayılmamki zaten» diyor. Ayrıca Hükümet, «Hayır, sayılırım» derse, sayılmaz. Hal böyle iken, Sayılır mı, sayılmaz mı?» münakaşası yapılıyor. Biraz evvel görüşen değerli sözcü, efendim biz 1964 senesinde bütçeye kırmızı oy vermişiz. Biz muhalefettik, o zaman iktidar - muhalefet müessesesi işliyordu.

ORHAN BİRGİT (İstanbul) — Gene işliyor.

SÜLEYMAN DEMİREL (Devamla) — Nerede işliyor, hani nerede? Kim? Ne münasebet? (C. H. P. sıralarından gürültüler.)

BAŞKAN — Rica ediyorum sual sormayın efendim.

HASAN TOSYALI (Kastamonu) — Onlar bunu bilemezler.

BAŞKAN — Sayın Demirel, suallere cevap vermeyiniz efendim, rica ediyorum.

SÜLEYMAN DEMİREL (Devamla) — Sizin, «Siz iktidarsınız demeniz de bizi iktidar yapmaz. Biz iktidar olsak «İktidar değilsiniz» demeniz de bizi iktidardan uzaklaştırmaz. Bunların hepsinin prosedürü var, bepsinin var. (C. H. P. sıralarından gürültüler.)

ORHAN BİRGİT (İstanbul) — Demokrasiyi inkâr mı ediyorsun?

BAŞKAN — Efendim rica ediyorum, sual sormayın efendim.

Sayın Birgit, efendim Başkandan izin almadan konuşamazsınız, rica ediyorum efendim.

SÜLEYMAN DEMİREL (Devamla) — Parlamento demokrasi sayenizde arızaya uğramıştır yeni baştan, sayenizde. (A. P. ve C. G. P. sıralarından alkışlar.)

BAŞKAN — Sayın Demirel, rica ediyorum suallere cevap vermeyiniz.

SÜLEYMAN DEMİREL (Devamla) — 100 günde kurulan Hükümetin, 7,5 ay sonra önünde ne gibi problemler olduğunu biliyordunuz. 100 günde kurulan Hükümetin yenisinin kaç günde kurulup kurulamayacağını biliyordunuz. Sorumluluk duygusu içindediniz bırakıp gitmeseydiniz; bırakıp gitmeseydiniz de bu kürsüden biz sizi bir eleştirseydik, bırakıp gitmeseydiniz. (A. P. sıralarından «Bravo» sesleri ve alkışlar.)

İLHAMİ ÇETİN (Yozgat) — Hangi yüzle?

BAŞKAN. — Sayın Çetin rica ediyorum efendim.

SÜLEYMAN DEMİREL (Devamla) — Şimdi getirdiniz...

ORHAN EYÜBOĞLU (İstanbul) — Beyefendi siz niye gittiniz?

BAŞKAN — Sayın Eyüboğlu rica ediyorum. Buyurun efendim.

SÜLEYMAN DEMİREL (Devamla) — Sayın milletvekilleri, sayın sözcü diyor ki, «1964 senesinde siz kırmızı oy verdiniz.» 1964 senesinde değil o, 13 Şubat 1965'tedir aslında ve 1965 bütçesine verdik kırmızı oyu. 1964 bütçesine de kırmızı oy verdik, 1963 bütçesine de kırmızı oy verdik, 1961 bütçesi dışındaki bütün bütçelere kırmızı oy verdik, biz muhalefettik. Kırmızı oy verince, o gün azınlık Hükümeti durumunda olan merhum İnönü Hükümeti bunu güvensizlik telâkki etti. Bunu güvensizlik telâkki eden

biz değiliz, güvensizlik telâkki eden merhum İnönü'dür. Bu kürsüye geldi... Şöyle de yapabilirdi: «Mademki kırmızı oy verdiniz, madem bunu beğenmediniz, ben bir bütçe daha hazırlayıp geleyim.» böyle yapabilirdi. «Bu güvensizliktir» diyen biz değiliz, «Bu güvensizliktir» diyen merhum Sayın İnönü'dür.

Binaenaleyh, şimdi dönüyorum...

ORHAN BİRGİT (İstanbul) — Öyledir, öyledir.

SÜLEYMAN DEMİREL (Devamla) — Müsaade buyurun efendim.

Şimdi dönüyorum diyorum ki, şimdi eğer biz buna beyaz oy verirsek, mazide verdiğimiz kırmızı oyu güvensizlik telâkki etmişiz, şimdi beyaz verirsek bunun da güven telâkki edilmesi lâzımmış... (C. H. P. sıralarından gürültüler.) Bu tamamen yanlıştır...

BAŞKAN — Efendim, rica ederim.

SÜLEYMAN DEMİREL (Devamla) — Çünkü, mazide verdiğimiz oy, kırmızı oydur... (C. H. P. sıralarından gürültüler.)

ARIF TOSYALIOĞLU (Çankırı) — Sayın Başkan, siz susturmayacaksınız, biz susturmaya mecbur olacağız. (A. P. ve C. H. P. sıralarından ayağa kalkmalar, gürültüler.)

BAŞKAN — Efendim, rica ediyorum, ben müdahale ediyorum efendim. Efendim rica ediyorum, bu şekilde müzakerelere devam etmek mümkün olmuyor.

İHSAN ATAÖV (Antalya) — Sayın Başkan, saate bakın.

BAŞKAN — Saate bakıyoruz efendim. Rica ediyorum.

SÜLEYMAN DEMİREL (Devamla) — Değerli milletvekilleri, böyle mantıksızlık numuneleriyle yargı tesis etmek mümkün değildir. Bu hususu belirttikten sonra şunu demek istiyorum:

Türkiye'nin 106 milyarlık bir bütçe yapabilmış olması, büyük bir bahtıyarlıktır. Bundan sevinmek lâzımdır. Bu bütçenin içerisinde görünmeyen rakamlar vardır, şu vardır, bu vardır... 1965'te 12 milyar lira olan Türkiye Cumhuriyeti Bütçesini, biz 1971'de 40 milyar lira olarak teslim ettik. Binaenaleyh, 40 milyar liralık bütçenin 106 milyar liraya gelmiş olması - para değeri aynı olmasa bile - Türkiye'nin iktisadî büyümesi bakımından ve 1965 - 1971 döneminde, hatta 1973'e kadar takibedilen çeşitli politikaların verdiği netice bakımından üzerinde durmaya değer.

Binaenaleyh geliniz: Türkiye'yi nasıl büyülteceğiz? Onun çarelerini arayalım. Türkiye 200 milyarlık bütçe yapabilir hale nasıl gelecek? Onun çarelerini ara-

yalım. Türkiye daha büyük bütçeler yapabilecek hale nasıl gelecek? Onun çarelerini arayalım.

Değerli milletvekilleri, dünya büyük sıkıntılarının içindedir; dünya enflasyon sıkıntısının içindedir; dünya hammadde sıkıntısının içindedir; dünya açlık sıkıntısının içindedir. Yapılan hesaplar, 50 yıl önce 2 milyar olan dünya nüfusunun, 50 yılın içinde 4 milyara çıktığını ve asrın sonunda dünya nüfusunun 6 ilâ 7 milyara çıkacağını göstermektedir.

Yapılan hesaplar, bugün Asya Kıtasında şayet tarım politikaları değiştirilmediği takdirde, önümüzdeki 25 yıl içerisinde 1 ilâ 15 yaş arasında 500 milyon çocuğun öleceğini göstermektedir. Yapılan hesaplar, 1993'e kadar yani, 18 sene içerisinde; dünya, tarım ürünleri istihsalini, iki misline çıkarmadığı takdirde açlığın kaçınılmaz olduğunu göstermektedir. Bunlar hesaplardır.

Bunların yanında, dünya bir enerji meselesiyle karşı karşıyadır; bir petrol meselesiyle karşı karşıyadır. Bugün petrol üreten bölgelerin petrole yapmış buldukları zamlarla, 1975 senesinde 60 milyar dolarlık bir fazla geliri tedarik edecekleri orta yerdedir ve bu sistem böyle devam ettiği zaman, petrol üreten bölgelerin 10 ilâ 15 sene zarfında Batının bütün endüstrisini ellerine geçirebilecekleri ortaya çıkmış bulunmaktadır. Binaenaleyh bir petrol, dolar mevzuu çıkmıştır.

Ayrıca, büyük iktisadî güçler, Ortak Pazar Topuluğu, Birleşik Amerika ve Japonya arasında da önemli işler cereyan etmektedir. 1775 - 1875 İngiliz İmparatorluğunun parlak dönemi; 1875 - 1975 Amerika'nın iktisadî hegemonyası, iktisaden çok parlak olduğu bir dönem sayan dünya ekonomistleri, 1975 - 2075 yılının, yani önümüzdeki asrın Pasifik Dönemi olacağını, Japonya Dönemi olacağını ifade etmektedirler. İktisadî güçlerin mihrakları, mihverleri değişmesi, istikametleri değişmesi ihtimalleri mevcuttur.

Enerji üretimi petrolün dışına çıktığı takdirde, tek ümit kaynağı bugün için atomdur. 2000 yılındaki dünyanın enerji ihtiyacını karşılayabilmek için 24 000 adet reaktörün yapılmış olması lâzım. Aşağı - yukarı günde iki adet reaktör yapılması lâzım, 7 senede yapılabilen bir reaktörün. Dünya böyle problemlerle karşı karşıyadır.

Türkiye'de günde 2,5 saat elektrik kesiliyor. Bunları boşuna söylemiyorum. 2,5 saat elektrik kesiliyor. 1977 - 1978'de de yarım gün elektrik kesileceği resmi beyanlar içerisinde duruyor.

Türkiye'nin 790 milyon kilovatsaat, 1 milyardan aşağı olan 1950'deki elektrik üretimini, 2,5 milyara 1960'da çıkarabilmeyi başarmışızdır. 1965'te 3 milyar kilovatsaat civarında olan Türkiye'nin elektrik istihsalini 17 milyar kilovatsaat sınırına çıkarma, Adalet Partisi siyasî iktidarının eseridir. (A. P. sıralarından «Bravo» sesleri ve alkışlar.)

Türkiye'de iktidara talip olanların bu rakamı 50 milyara çıkarmanın yollarını aramaları, bunun imkânlarını bulmaları lâzımdır. Yoksa «Efendim sulardan mı alalım, kömürden mi alalım, petrolden mi alalım, gaz türbininden mi alalım?» diye uğraşmaktansa bunu bir kilovatsaat elektrik yokluğu Türk ekonomisine 10 liraya mal oluyor. 10 liraya geçen gün arkadaşlarımız söylediler 10 liradır bir saat elektrik yokluğu. Binaenaleyh kömürünüz varsa kömürden, suyunuz varsa sudan; yoksa içe bağlı, dışa bağlı gibi bir takım doktrinlere, görüşlere saplanıp Türkiye'yi günde 2,5 saat elektriksiz bırakacak yere getirmemek lâzım. (A. P. sıralarından «Bravo» sesleri, alkışlar.)

Türkiye'yi bugün elektriksiz hale getiren, 1971 senesindeki enerji yatırımlarına konan ambargodur. O dar ve kısır zihniyettir ki, Türkiye'yi bugün elektriksiz hale getirmiştir. (A. P. sıralarından «Bravo» sesleri, alkışlar.)

Binaenaleyh bütün bunlar sadece bizim değil, sadece dünyanın meseleleri değil, yani sadece bizim değil, dünyanın meseleleridir aynı zamanda.

19 ncu, 20 nci asra baktığımız zaman, 20 nci asrın en parlak çeyreği 1950 - 1975'tir. Bu parlak çeyrekte Türkiye şayet bunalımlarla karşı karşıya kalmasaydı çok daha güzel bir iktisadî kalkınma yapardı. (A. P. sıralarından «Bravo» sesleri.) Japonya bu çeyrekte millî gelirini 7,5 defa katlama imkânını bulmuştur. Biz 4 defa katlamak imkânını bulduk; bunalımlar olmasaydı 6 defa katlamak imkânını bulurduk. Binaenaleyh Türkiye'yi fukaralıktan, Türkiye'yi işsizlikten, Türkiye'yi cahillikten, Türkiye'yi çaresizlikten kurtarmanın yolu Türkiye'yi büyülmektir. (A. P. sıralarından alkışlar.)

Değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisi nasıl bir Türkiye devir aldı, nasıl bir Türkiye bıraktı? Hakikaten şaşmak lâzımdır. 7,5 ay - 10 ayı buluyor ya - 7,5 ay zarfında bir memleketin ekonomisini bu kadar tahribedebilme hünerine Cumhuriyet Halk Partisinin, şaşmak lâzımdır. (A. P. sıralarından gülüşmeler.)

Cumhuriyet Halk Partisi Türkiye'de pahalılığın başsebebidir. Ama ucuzluk vadetmiştir. Şimdi mey-

danlara çıktığı zaman kendisine soracaklardır, «Hani ne oldu, 25 liraya ayakkabı veriyordunuz?» Meydanlara kim istiyorsa çıksın, öyle hiç kimse halkı iç cebinde sanmasın. (C. H. P. sıralarından gürlütüler, A. P. sıralarından «Bravo» sesleri.)

BAŞKAN — Efendim rica ederim, rica ederim.

SÜLEYMAN DEMİREL (Devamla) — O zor iş tir o.

ALİ TOPUZ (İstanbul) — Haydi seçime gidelim.

BÜLENT ECEVİT (Zonguldak) — Çıkalım.

ORHAN ÜRETMEN (Balıkesir) — Hazırız.

SÜLEYMAN DEMİREL (Devamla) — E, siz hazırız deyince, hemen herkes «Haydi çıkalım» demez canım. (C. H. P. sıralarından «Bravo» sesleri ve alkışlar.)

BAŞKAN — Sayın Demirel.

SÜLEYMAN DEMİREL (Devamla) — Mahcup olursunuz, mahcup; mahcup olursunuz. (A. P. sıralarından «Bravo» sesleri ve alkışlar.) Türkiye'ye...

DENİZ BAYKAL (Antalya) — Hodri meydan.

DOĞAN ÖZTUNÇ (İstanbul) — Hodri meydan Sayın Demirel...

BÜLENT ECEVİT (Zonguldak) — Seçime, seçime.

BAŞKAN — Efendim rica ederim, Sayın Demirel her sataşmaya cevap vermeyiniz, rica ediyorum efendim.

SÜLEYMAN DEMİREL (Devamla) — «Hodri meydan.» ve saire... Bu donkişotluğa lüzum yok. Güreş yapıyor değiliz. Seçim yapılacak. Oraya da gelir sıra; mahcup olursunuz. Size söylüyorum, milletin huzurunda söylüyorum, zapta geçiyor, mahcup olursunuz ve mahcup olacaksınız, mahcup olacaksınız. (A. P. sıralarından «Bravo» sesleri ve alkışlar.) Alabileceğiniz azamî rey budur. Millet sizi iktidara falan getirmez, millet sizi iktidara falan getirmez.

BÜLENT ECEVİT (Zonguldak) — Seçime, seçime...

DENİZ BAYKAL (Antalya) — Heydi seçime, seçime...

BAŞKAN — Efendim rica ediyorum, rica ediyorum.

SÜLEYMAN DEMİREL (Devamla) — Türkiye Cumhuriyeti Anayasası burada, «Seçim 4 senede bir defa yapılır» diyor. 4 sené 4... «4 senede yapılır» diyor. (A. P. sıralarından alkışlar.) Daha altında bir dipnotu yok. Daha altında da bir dipnotu yok, Cumhuriyet Halk Partisi ne zaman isterse seçim yapılır diye. Yağma yok. (A. P. sıralarından alkışlar.)

Seçim lâzımsa yapılır, bu Meclisin iradesindedir, o. Var önergeniz, konuşulacak birkaç gün sonra.

DENİZ BAYKAL (Antalya) — Bizim seçime gitmekten korkumuz yok.

BAŞKAN — Efendim rica ederim Sayın Baykal, rica ediyorum.

SÜLEYMAN DEMİREL (Devamla) — Yani, bu Meclis sizin çıkardığınız gürlütünün baskısı altında iradesini doğru bilmediği yola yatıracak mı?. (A. P. sıralarından «Bravo»sesleri.)

Değerli milletvekilleri, Cumhuriyet Halk Partisi Türkiye'de yatırımları durdurmuştur, bu sene fiilî gerçekleşme % 50'dir. Cumhuriyet Halk Partisi Türkiye'nin işsizler ordusuna 200 000 kişi daha ilâve etmiştir. Cumhuriyet Halk Partisi Türkiye'nin mesken-sizler ordusuna 150 000 aile daha ilâve etmiştir. Cumhuriyet Halk Partisi Türkiye'de demir ve çimento stoku yapan, uzun senelerdir, demir ve çimento stokunun yapılmasına sebeb olan 7,5 aylık 10 aylık iktidarın sahibidir. Aslında ne isteyeceksiniz, halka çıkıp ne diyeceksiniz? Yani bütün bunları yaptıktan sonra.

Cumhuriyet Halk Partisi Türkiye'nin ihracat seferberliğini baltalamıştır. Bu sene Türkiye'nin ihracatı geçen seneye nazaran miktar bakımından % 22 geri, rakam bakımından % 18 fazla. Ama C. H. P.'nin devraldığı yılda, 1973'te, rakam bakımından % 50 ileri, 1973'te bu kadar bunalıma rağmen, ithalât - ihracat karşılama nispeti % 65 civarında iken, bu sene, 1974'te bu rakam % 40'a düşmüştür, bunlar vahim şeylerdir. Ve Türkiye yeniden bir döviz dar boğazına sürükleniyor. «Bağımsız Türkiye, Bağımsız Türkiye» diye sokaklarda bağırarak hiçbir şey olmaz. Türkiye esasen bağımsızdır. Ama Türkiye'yi iktisaden güçlü yapmanın yolu, Türkiye'yi iktisaden dışa muhtaç olmaktan kurtarmaktır. (A. P. sıralarından «Bravo» sesleri ve alkışlar.)

Efendim, 12 Mart 1971 sabahı ne bırakmışız. Batmış bir ekonomi. Ne münasebet, ne münasebet? 425 milyon dolar döviz, 2 milyon ton buğday, 600 000 tona yakın şeker stoku bırakmışız... (A. P. sıralarından «Bravo» sesleri ve alkışlar.) 40 milyarlık bir bütçe, kamu maliyesi günü gününe hesaplarını ödeyebiliyor; günü gününe paralarını ödeyebiliyor. O iktisadî politikanın yarattığı genişlik, Türkiye'yi 1974 başına kadar getirmiş. Ama 1974 başında eline kazmayı küreği alıp, bu iktisadî sistemin geçersizliğini ispat etmek kastıyla olmaması lâzım, ama bir ekonomiyi tahribetmek için, her şeyi, her ellerinden geleni

yapan Cumhuriyet Halk Partisidir. Ve artık musluk-tan damla akıyor. Siz bitirdiniz Devleti, siz... (A. P. sıralarından «Bravo» sesleri.)

ABDİ ÖZKÖK (Bolu) — Altınları taşıdığınızı unuttunuz.

SÜLEYMAN DEMİREL (Devamla) — Değerli milletvekilleri; sanayi sektörüne bakın, % 14 kalkınma hızı % 7'ye inmiş.

DENİZ BAYKAL (Antalya) — Gübreyi indirin, indirin...

BAŞKAN — Efendim rica ederim, rica ediyorum efendim.

SÜLEYMAN DEMİREL (Devamla) — Eğer hava şartları iyi olmasa bu seneki kalkınma hızı % 3,9. Kalkınmayı durdurmuşsunuz, yatırımı durdurmuşsunuz, işsizliği artırmışsınız. Vatandaşa ondan sonra, «Fiyatlar ücretlerin önünde gidecek, daha doğrusu ücretler fiyatların önünde gidecek» dersiniz. Fiyatlar ücretlerin önünde çok gitmiş. Köylüye taban fiyatlar vasıtasıyla dünya konjonktüründen de faydalanmak suretiyle verilebilen para, 7,5 milyarlık gübre zammı ile geriye alınmış. Gübre zammını yapan sizsiniz, siz yaptınız. (A. P. sıralarından «Bravo» sesleri, alkışlar).

DENİZ BAYKAL (Antalya) — Gübreyi indir.

BAŞKAN — Sayın Baykal, cevap vermeyiniz lütfen rica ediyorum. Başkandan izin almadıkça konuşmayınız.

SÜLEYMAN DEMİREL (Devamla) — Siz yaptınız.

Partizanlık şöfürden odacıya kadar götürülmüş. Devlet Radyosu Cumhuriyet Halk Partisinin âdeta bir şubesi haline getirilmiş. Belediyelerde partizanlık; 300 belediyeye 100 milyon lira para dağıtılmış, 82 milyonu C. H. P.'li belediyeler. Cumhuriyet Halk Partisi sadece belediyelerin % 30'na sahip Türkiye'de, % 30'na.

BAŞKAN — Sayın Demirel, iki dakikanız var efendim. Rica ediyorum.

SÜLEYMAN DEMİREL (Devamla) — İki dakikam mı var? Daha çok söyleyecek şeylerin var; ama şu şeyi bağlayayım, müsaade ederseniz. (C.H.P. sıralarından gürültüler).

BAŞKAN — Efendim rica ediyorum. Rica ediyorum efendim.

SÜLEYMAN DEMİREL (Devamla) — Efendim, bir evvel konuşan sözcü, (Türkiye'nin en önemli meseleleri var, bu meseleleri sırtlamak lâzım). Efendim, bizim «Arkadaşlarımızın bir örgütün toplantısına

gittiğini; binaenaleyh, bu örgütün bu toplantıya gidikten cesaret aldığını, çiçek gönderildiğini» ifade ettiler.

Bu, Miliyetçi Hareket Partisinin Gençlik Kongresidir, bahsettiğiniz örgüt. Nasıl sizin gençlik kolunuz varsa, her partinin gençlik kolu var.

ALİ TOPUZ (İstanbul) — Gençlik kolları değil, «Ülkü ocaklar».

BAŞKAN — Efendim, rica ediyorum.

SÜLEYMAN DEMİREL (Devamla) — Müsaade buyurun efendim, Allah, Allah.

Milliyetçi Hareket Partisinin Gençlik Koluna benim arkadaşlarım gitmiştir. Bunda utanılacak, sakınılacak bir şey yoktur. Çiçek de göndermişizdir. Yi-ne de gideriz, çiçekte göndeririz. (A. P. sıralarından «Bravo» sesleri, alkışlar).

Çünkü...

TEKİN İLERİ DİKMEN (Muş) — Bu tahriklerden sonra da hâlâ giderseniz?

A. DOĞAN ÖZTUNÇ (İstanbul) — Bu cinayetten sonra da hâlâ gidecek misiniz?

BAŞKAN — Rica ediyorum efendim, rica ediyorum.

SÜLEYMAN DEMİREL (Devamla) — Türkiye'de (siz hâkim değilsiniz, savcı da değilsiniz) cinayetleri kimin işlediğini hâkim ve savcı tespit etti.

DENİZ BAYKAL (Antalya) — Kimi etti, söyle.

BAŞKAN — Efendim, rica ediyorum. Bunlar adaletle intikal eden konular. Rica ediyorum.

SÜLEYMAN DEMİREL (Devamla) — Milliyetçi gençler, kendilerine milliyetçi gençler denen... (C. H. P. sıralarından gürültüler).

BAŞKAN — Efendim, rica ediyorum.

SÜLEYMAN DEMİREL (Devamla) — Veya Adalet Partililerden veya milliyetçi gençlerden bir tek kişinin yakasına yapışıldığını gösterin? Bir tek kişinin? (A. P., M. S. P. ve C. G. P. sıralarından «Bravo» sesleri, alkışlar).

DENİZ BAYKAL (Antalya) — 30 kişi, hepsi tutuklu.

BAŞKAN — Efendim, rica ediyorum, rica ediyorum. Sayın Demirel süreniz dolmuştur, rica ediyorum.

SÜLEYMAN DEMİREL (Devamla) — Benim arkadaşlarım, Dev - Genç toplantısına gitmemiş, benim arkadaşlarım TÖB - DER toplantısına gitmemiş; işte burada TÖB - DER toplantısında millet-

vekillerinizin söylediği sözler. Okuyayım mı? (C.H.P. sıralarından gürültüler).

ÇETİN YILMAZ (İçel) — Ben söyledim ben.

ORHAN ÜRETMEN (Balıkesir) — Eğitimden korkuyorsunuz.

BAŞKAN — Efendim, rica ederim, Sayın Üretmen.

SÜLEYMAN DEMİREL (Devamla) — Bakınız ne söylüyor milletvekiliniz, Mersin'de yapılan TÖB - DER toplantısında, «Eğer bir devlette bir genelkurmay başkanına 35 000 lira maaş veriliyor; fakat Anadolu'nun en ücra köşelerinde çalışan öğretmenlere 1 000 lira maaş veriyorsa; o devlette, sosyal adaletten, haysiyetli devletten bahsedilemez.» Ne yapmaya çalışıyorsunuz? Ne yapmaya çalışıyorsunuz?

BAŞKAN — Sayın Demirel süreniz doldu efendim, bir dakika da geçiyor.

SÜLEYMAN DEMİREL (Devamla) — Bağlayacağım efendim.

A. DOĞAN ÖZTUNÇ (İstanbul) — «Faşizme karşıyım» diyebiliyor musunuz Sayın Demirel?

BAŞKAN — Efendim rica ediyorum.

SÜLEYMAN DEMİREL (Devamla) — Bu kürsüde, «Milliyetçi cephe»... Türkiye'de komünistim diyene, solcuyum diyene bir şey demeyeceksiniz, milliyetçiyim demek utanılır bir şey mi Türkiye'de? A. P., C. G. P., M. S. P. sıralarından «Bravo» sesleri alkışlar.)

ORHAN ÜRETMEN (Balıkesir) — Nifak cephesi.

BAŞKAN — Rica ediyorum Sayın Üretmen. Sayın Demirel rica ediyorum, son cümlelerinizi söyleyiniz. İki dakika geçiyor efendim.

SÜLEYMAN DEMİREL (Devamla) — Bağlıyorum efendim.

Bizden başkasının milliyetçiyim demesine bir mani yok ki. Siz de deyin «Biz de milliyetçiyiz» diye. Siz de deyin. A. P., C. G. P., M. S. P. sıralarından «Bravo» sesleri, alkışlar, C. H. P. sıralarından gürültüler).

BAŞKAN — Efendim, rica ederim Sayın Çetin.

SÜLEYMAN DEMİREL (Devamla) — Siz de deyin «Biz de komünizmin karşısındayız» diye. Siz de deyin. (A. P., C. G. P., M. S. P. sıralarından «Bravo» sesleri, alkışlar.)

Milliyetçi cephe milletin manevi değerlerine, kültürüne, harsına, birliğine, bütünlüğüne... (C. H. P. sıralarından gürültüler).

BAŞKAN — Rica ediyorum efendim, rica ediyorum.

SÜLEYMAN DEMİREL (Devamla) — Vatanın bütünlüğüne, toprak bütünlüğüne sahip çıkmak için, milleti, mezhep kavgaları içerisinde, etkin grup kavgaları içine sokmamak için kurulmuştur.

BAŞKAN — Sayın Demirel, rica ediyorum iki dakika geçiyor efendim.

SÜLEYMAN DEMİREL (Devamla) — Bağlıyorum beyefendim; konuşturmuyorlar ki...

Gelin, milliyetçi cephe ile ortak amaçları Türk Anayasasının içinde mevcuttur. Türk Anayasasının neresinde mevcut solculuk? Neresinde mevcut? (C. H. P. sıralarından gürültüler).

BAŞKAN — Efendim, rica ederim Sayın Öztunç.

SÜLEYMAN DEMİREL (Devamla) — Neresinde mevcut halk iktidarı? Neresinde mevcut halklar? Ama Türk Anayasasının dibacesinden son maddesine kadar, milliyetçilik her tarafında mevcut. (C.H.P. sıralarından gürültüler).

BAŞKAN — Rica ediyorum efendim.

SÜLEYMAN DEMİREL (Devamla) — Değerli milletvekilleri; bütün İslâm âleminin, bütün Türk'lüğün ıstırap duyduğu, elem duyduğu, ağladığı Kerbelâ hadisesini...

BAŞKAN — Sayın Demirel, rica ediyorum. 3 dakika geçiyor efendim. (A. P. sıralarından gürültüler) Sizin emrinizle hareket edecek değilim ben. Saat önümde. Rica ediyorum, beni müşkül duruma düşürmeyiniz Sayın Demirel.

SÜLEYMAN DEMİREL (Devamla) — Cümlemi tamamlayıp bağlıyorum efendim.

Kerbelâ hadisesini bu kürsüye getirmek suretiyle, Kerbelâ hadisesini, ki burada oturanların hiç birisinin dahil olmayan ve hepimizin facia saydığımız, hepimizin ağladığımız bir hadiseyi..

DENİZ BAYKAL (Antalya) — Mesele yok o zaman.

SÜLEYMAN DEMİREL (Devamla) — Bu kürsüye getirmek suretiyle kime ışık çakıyorsunuz? Kime? (A. P. sıralarından «Bravo» sesleri, alkışlar) Geliniz, memlekette barış istiyorsanız, huzur istiyorsanız; Cumhuriyet Halk Partisi, barışı bozmaktan, huzuru bozmaktan elini çeksin. Biz sokaktan medet ummayız. Sokakla iktidarın irtibatını kuran Cumhuriyet Halk Partisidir. Hepinize saygılar sunuyorum. (A. P. sıralarından «Bravo» sesleri, ayakta sürekli ve şiddetli alkışlar; M. S. P., C. G. P. ve M. H. P. sıralarından alkışlar.)

BAŞKAN — Teşekkür ederim, Sayın Demirel.

Sayın Başbakan, Hükümet adına zatiâliniz mi konuşacaksınız efendim?

BAŞBAKAN SADI İRMAK (C. Senatosu Cumhurbaşkanınca S. Ü.) — Evet efendim.

BAŞKAN — Buyurunuz efendim. (A. P. ve C. G. P. sıralarından alkışlar).

BAŞBAKAN SADI İRMAK (C. Senatosu Cumhurbaşkanınca S. Ü.) — Sayın Başkan, milletin sayın vekilleri;

1975 yılı bütçesi vesilesiyle baştan beri ileri sürülmüş olan fikirleri ve eleştirileri...

BAŞKAN — Efendim, sükûneti muhafaza edelim, rica ediyorum efendim.

BAŞBAKAN SADI İRMAK (Devamla) — ... Dikkatle izledim. Denebilir ki, «Bütçeyi uygulamayacak olan bir Hükümet, bu bütçeyi hem yapmak, hem savunmak zorunda bırakılmıştır.» Fakat, biz bunu büyük bir sakınca olarak telâkki etmiyoruz. Benden sonra, Türkiye'yi idareye gelecek ekip yine bir Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti olacaktır. (A. P. ve C. G. P. sıralarından «Bravo» sesleri, alkışlar.)

İleri sürülen ve büyük bir kısmı yapıcı karakterde olan eleştiriler ve uyarılar için, Hükümetin şükranlarını sunarım. Bu meyanda, kısmen, ölçüsünü aşmış olsa bile, Cumhuriyet Halk Partili arkadaşlarımızın ileri sürdüğü eleştirileri için de, en küçük bir kırgınlık duymadığımı, ifade etmek isterim.

Arkadaşlar, bu bütçeyi hangi koşullar altında hazırlayıp sunduğumuzu hep biliyorsunuz. Biz çok kısa bir zamanda ve uygulayamayacağımızı da bildiğimiz halde, sadece, Anayasamızın bir emri ve millî çıkarlar dolayısıyla, bu bütçeyi çok kısa bir zamanda sevkettik.

Bu bütçeye, «bir ideal bütçe» demek gafletinden uzaktır Hükümetiniz. Bu bütçe, gerçeklerin zorladığı, doğurduğu bir eserdir. Elbette, şartlar daha elverişli olsaydı ve Hükümet bu bütçeyi uygulamak imkânına kavuşsaydı ve daha ferah şartlarda bu bütçeyi, vakit ve imkânlar bakımından, daha ferah bir hazırlama çresi olsaydı, şüphesiz daha müttekâmil bir bütçe getirmek isterdik. Ama, bütçenin, bu haliyle de, bizim vicdanımıza eza verecek bir eser olmadığı intibanda-yım.

Evvelâ, bu bütçede, Türkiye Cumhuriyet tarihinin en yüksek yatırımı öngörülmüştür. Geçen seneki yatırım seviyesi 70 milyar lira civarında iken, ilk defa olarak, yatırım, 104 milyar lira olarak tespit edilmiştir.

Bu bütçe aynı zamanda, Cumhuriyetimizin denk bütçelerinden birisidir. Söylenbilir ki, «Geçici bir Hükümetin geçici bir bütçe getirmesi daha pratik olabirdi». Fakat, bu fikirde olan ve çoğu Fransızca bilen arkadaşlarıma hatırlatmak isterim ki, büyük bir Fransız maliyecisi şöyle diyor: «İki defa tekerrür eden iğreti, geçici bütçe, bir meydan muharebesi kaybetmek gibidir. Milletlere öyleye mal olur.» Bunu ben demiyorum, çok yetkili Fransız maliye hocası diyor.

Sonra, objektif eleştirilerden bir tanesi, Bütçe Karma Komisyonunda ileri sürülmüş olan, «Yapılmış olan eklemelere, Hükümet, zayıf olduğu için direnemedi, bütçe açığı arttı» şeklinde.

İlk bakışta hakikaten çok korkutucu olan bir eleştiri ileri sürülmüştür.

Arkadaşlarım, bir teselli olarak söyleyeyim, ben bu zamların, şahsen, aleyhinde bulundum; ama meselâ geçen sene Bütçe Karma Komisyonunda, Hükümetin getirmiş olduğu bütçeye yapılmış olan ekleme - hem de 9 aylık bütçeye - bizim bu seneki bütçeye yapılmış olan eklemenin üstündedir. (A. P. sıralarından «Bravo» sesleri.)

DENİZ BAYKAL (Antalya) — Hayır efendim, yanlış.

BAŞBAKAN SADI İRMAK (Devamla) — Evet efendim, rakamlar emrinize amadedir.

Ama ben bunu bir teselli için, bir savunma için, «Bütçe Karma Komisyonunda muhakkak daha iyi bir şekli aldı.» demek için söyleyemiyorum; cari masraflarda daha fazla tasarrufa riayet edebilsek, benim idealim, daha fazla kısmak ve yatırımlara yönelmektir. Temenni ederim ki, gelecek Hükümet, sene içinde de yapacağı tasarruflarla, yatırım haddini daha da artırsın. Gelecek hükümetler için bir uyarı yapmama izin verecek olursanız, yıl ortasında bazı yeni kaynaklara ihtiyaç hâsıl olacaktır. Bu meyanda, Amerikan yardımının kesilmesi dolayısıyla Ordumuzu modern silâhlardan yoksun bırakamayacağımıza göre, getirilecek yeni ihtiyaçlar, yeni kanunlarla yeni kaynaklar aramak zorunluğunu hâsıl edecektir. Maliyemizin bu bakımdan, şimdiden hazırlıklı ve uyanık olması gerekmektedir.

Son günlerin üzüntü veren olayları - hepimizi çok üzmüş olan bu üzüntüye Büyük Meclisin, bütün partilerin katıldığını görmekte bahtiyarlık duyuyorum - huzursuzluk hareketleridir. Ancak, bu hareketleri, ne kadar üzüntü verici olurlarsa olsunlar, dramatize etmeye de bir sebep olmadığı kanaatindeyim. Evvelâ, bu hareketler ilk defa olarak bu dönemde oluyor de-

ğildir; Cumhuriyet tarihinde bunun çok daha beterleri, olmaması lâzım elbette; ama olmuştur; fakat...

TEKİN İLERİ DİKMEN (Muş) — O nispette müeyyide var sayın Başbakan.

BAŞKAN — Efendim, rica ediyorum.

BAŞBAKAN SADİ IRMAK (Devamla) — ... Tesellimiz, Türk Devleti güçlüdür arkadaşlar. Nitekim, bu acı ve feci imtihandan da, Türk Devleti alınım akıyla çıkmıştır. Devletin takibatından kimse yakasını kurtaramamıştır ve bütün sanıklar hemen tam olarak, Türk adaletinin huzuruna çıkarılmıştır ve son günlerde güvenlik mahkemelerinin de işe el koyması suretiyle, adaletin daha geniş ölçüde belirmesi imkânı hâsıl olmuştur.

Hâdiseler hepimizi elbette üzüyor. Bu hâdiselerin kökenine inmek istersek, buna, bir elverişli bir zemin, bir de bu zemini sömürmeye uğraşan kışkırtıcı kudretler olduğunu iki faktöre bağlamak mümkündür. Zemin olarak, memleketin iktisadî geriliği en başta gelir, kanaatimizce. Ezcümle, bu geriliğin başlıca ve en üzüntü verici şekli olan işsizlik, yaygındır ve ben, işsizliği, sadece İş ve İşçi Bulma Kurumunun rakamlarında görmek gâflerinde olunmamasını istirham ederim. Hakiki işsizlik Türkiye'de çok daha geniştir. Buna çare bulmak lâzımdır.

Nihayet, kültür bakımından, vatandaşımızı bağışık hale getirememiş olmanın da üzüntüsü içindeyiz. Dünyanın her yerinde, her zaman, kışkırtıcı ajanlar ve sebepler olmuştur; fakat bir toplum, eğer bunlara karşı bağışıklık kazandıysa, huzur bozulmaz. O bağışıklık seviyesine henüz gelmemiş olduğumuzu görmenin ıstırabı içindeyiz. Kışkırtmalar, faşistliğe özenen gruplardan gelmektedir ve burada faşist kelimesini en geniş anlamında kullanıyorum; (C. H. P. sıralarından «Bravo» sesleri.) Kara faşist ve kızıl faşisttir; aynı şekilde suçluyorum. (A. P., D. P., M. S. P., C. G. P. ve M. H. P. sıralarından «Bravo» sesleri, alkışlar.)

Ben şunu istirham ediyorum; Türkiye Cumhuriyetini, Anayasamızı, bu milletin geleceğini güvence altına almak için, bu kutsal çatı altındaki partilerimizin daha sıkı işbirliği etmesi; anarşinin karşısına daha mütecanis olarak daha büyük bir güçle çıkması lâzımdır.

Bu meyanda, memleketin, Meclisin güvenine mazhar olamamış bir Hükümetle idaresi dönemine en yakın tarihte bir son verilmesi ricasındayım. Hükümet bunu, Devlet idaresinde bir acz duyduğu için değil; fakat arkasında Meclisi bulacak bir hükümetin daha güçlü olacağına emin olduğu için ileri sürmektedir.

Öyle ümit ediyorum ki, partilerimiz, parlamenter hayatın asıl vazifesi olan bu görevlerine hemen, bütçeyi takip eden en yakın günlerde tevessül ederler ve öyle umarız ki, bu memleketin yetişkin evlâtları çoktur, mevcuttur ve onları işbaşına getirme imkânı hâsıl olur ve biz onlara hiç değilseniz, iğreti bütçeler değil; fakat Anayasanın emrettiği şekilde bir bütçe teslim etmek arzusunuzdur. Bu demek değildir ki, gelecek hükümetleri bizim Hükümetimiz, geçici Hükümetimiz ipotek altına koyuyor. Hayır; muayyen sarf yerleri haricinde gelecek hükümetin, tasarruf hakkında, Meclisi, inandırabilirse, bir marjı vardır. İnşallah bu marjı bizden daha iyi kullansınlar.

Ben ve Hükümetteki arkadaşlarım, gelecek nöbeti bizden devralacak arkadaşların hizmetinde ve onların başarısı için elimizden gelen her şeyi yapmaya hazır olacağız.

Saygılarımı sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN — Teşekkür ederim sayın Başbakan.

Efendim, görüşmelerin devamı hususunda bir önerge var, okutuyorum.

Millet Meclisi Başkanlığına

Birleşimin, gündemin bitimine kadar aralıksız devamını arz ve teklif ederiz.

C. H. P. Grup Başkanvekili A. P. Grup Başkanvekili
İstanbul İzmir

N. Uğur

A. N. Erdem

M. S. P. Grup Başkanvekili D. P. Grup Başkanvekili Y.

İstanbul

Kars

S. A. Emre

Y. Bozkurt

C. G. P. Grup Başkanvekili

Mardin

T. Oğuz

BAŞKAN — Önergeyi oylarımıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ŞENER BATTAL (Konya) — Sayın Başkan, Başbakan'dan sualim var; şimdi mi emredersiniz, bilâharemiz bu hususu arz edeyim?

BAŞKAN — Efendim, son konuşmadı; rica ediyorum.

Şimdi, İçtüzüğümüzün 87 nci maddesi gereğince, bütçe tasarısının tümünün kesin oylamasından evvel, lehte ve aleyhte söz vereceğim.

Sayın Alparslan Türkeş, lehte mi, aleyhte mi konuşacaksınız?

ALPARSLAN TÜRKES (Adana) — Lehte. (A. P., C. G. P. ve M. S. P. sıralarından alkışlar.)

BAŞKAN — Buyurun efendim.

Sayın Türkeş, bir hususu rica edeyim. İçtüzüğümüzün 87 nci maddesine göre size söz veriyorum. Bu

maddeye göre; «Bütçenin tümünün kesin oylanmasından önce, milletvekilleri, ne yolda oy kullanacaklarını kürsüden belirtmek isterlerse, Başkan, lehte ve aleyhte birer kişiye söz verir. Konuşma kesin, açık ve gerekçeli olur».

Bunu hatırlatıyorum efendim ve süreniz on dakikadır.

ALPARSLAN TÜRKEŞ (Adana) — Sayın Başkan, değerli milletvekilleri;

1975 yılı bütçesi Meclislerimizde görüşülmüş, tartışılmıştır. Devlet çarkının aksamadan işlemesi için, Devlet bütçesinin, Anayasamızın öngördüğü tarihte çıkarılmış olması şarttır. Bu bakımdan, bütçenin hazırlanması ve zamanında Meclislere sunulması, Meclislerde görüşülmesinin, müzakeresinin sağlanarak, yine, zamanında yürürlüğe girmesi hususunda birbirleriyle birlik kurmuş olan partilerin yapmış oldukları çalışma, Devlet ve millet tarihinde önemli yer tutacak ve övgüye değer bir çalışma olmuştur. (C. G. P. ve A. P. sıralarından alkışlar.)

Muhterem milletvekilleri, bütçeyle ilgili yapılan konuşmalarda, bütçeye kırmızı oy vermekten bahseden bazı konuşmacılar, bütçeye kırmızı oy verecekleri görüşlerini bazı mucip sebeplere bağlamışlardır. Bu mucip sebepler arasında, bazı partilerin, memlekette zorbalığı hâkim kılmak isteyen, zorba hareketleri yürüten bazı örgütlerle işbirliği yaptıklarını ileri sürerek eleştirilerde bulunmuşlardır.

Bunu söyleyen sayın konuşmacı, doçentlik payesine çıkmış bir ilim adamı kimliğindedir. İlim adamı olan bir kişinin herşeyden önce gerçeklere dayanarak konuşması lâzımdır. Yapılacak olan ithamların mutlaka gerçeklere dayandırılması, vesikalara istinat etmesi gereklidir.

Aynı konuşmacı, barış mitinglerinden, partisinin, barışı, iş barışı yurda getirmek istemesinden de bahsetmişlerdir.

Muhterem arkadaşlarım, barış, kin saçarak, gazez-kâr sözler söyleyerek sağlanamaz. Barış, herşeyden evvel, iyi niyet göstererek, sevgi ifade eden sözlerle sağlanabilir.

NURETTİN KARSU (Erzincan) — Komandolarla!..

BAŞKAN — Efendim, rica ediyorum.

ALPARSLAN TÜRKEŞ (Devamla) — Bir an için iddialarınızın doğru olduğunu var saysak bile ki, doğru değildir, tamamıyla gerçeklere aykırıdır; böyle olsa bile, bu tutum içinde bulunanlara karşı da iç barışı sağlayabilmek için yine iyi niyet göstermek, sevgi gös-

termek, kin ve gazez göstermeyerek, iyi niyetle, doğru yolu anlatmaya çalışmak icap eder. (C. G. P. ve A. P. sıralarından «Bravo» sesleri, alkışlar.)

Kaldı ki, ilim adamı hüviyetini taşıyan sayın konuşmacı, konuşmalarında, gerçekleri tamamıyla ayaklar altına almıştır ve gerek kendileri, gerek, sözcülüğünü yaptığı partilerinin bazı mensupları ve sayın liderleri de daima bu eda ile konuşmuşlardır. Âdetâ, hüküm veren hâkim edasıyla, suçluyu tayin eden mahkeme edasıyla konuşmaktadırlar.

Bu zihniyet, yaşadığımız çağa uymayan, yaşadığımız çağın çok gerisinde kalmış ortaçağ karanlığını temsil eden engizisyon zihniyetidir. (A. P. ve M. H. P. sıralarından «Bravo» sesleri, alkışlar.)

NURETTİN KARSU (Erzincan) — Evet sayın ihtilâlcî.

BAŞKAN — Efendim, rica ediyorum.

ALPARSLAN TÜRKEŞ (Devamla) — Muhterem arkadaşlarım, kaba kuvvete karşıyız, hukuk üstünlüğünün taraftarıyız; bunu her zaman söylüyoruz. Bu memlekette mahkemeler var, adalet teşkilâtı var, güvenlik teşkilâtı var, Devletin bütün organları faaliyettedir.

Sayın Cumhuriyet Halk Partisi Sözcüsünün ithamları hakaret taşımaktadır. Doğrudan doğruya, partimizi, Milliyetçi Hareket Partisini hedef alarak hakaret taşımaktadır; ama yalnız partimize karşı hakaret taşımamaktadır; aynı zamanda, bu Devletin adalet teşkilâtına, başsavcılığa, Yargıtaya, Anayasa Mahkemesine, güvenlik teşkilâtına da hakaret taşımaktadır. (C. H. P. sıralarından «Allah Allah» sesleri.)

BAŞKAN — Efendim, rica ederim.

ALPARSLAN TÜRKEŞ (Devamla) — Çünkü, ileri sürmüş olduğu iftiralar gerçek ise, bu organların, vazifelerini yapmaları lâzım ve bizim hakkımızda derhal kovuşturma açmaları lâzımdır. (A. P. ve M. H. P. sıralarından «Bravo» sesleri, alkışlar.)

REŞİT ÜLKER (İstanbul) — Sayın Başkan, usule uygun mu bu?

ALPARSLAN TÜRKEŞ (Devamla) — Böyle bir durum bugüne kadar olmadığına göre, söyledikleri, tamamıyla iftira demektir.

Muhterem arkadaşlarım, zorbalığın, kaba kuvvetin en iğrenci, en aşağılığı, iftiraya, yalana istinaden tedhiş yapmaktır. (A. P., M. H. P., C. G. P., M. S. P., D. P. sıralarından «Bravo» sesleri, alkışlar)

BÜLENT ECEVİT (Zonguldak) — Doğrudur; orak - çekici çizdirerek yaptınız.

A. DOĞAN ÖZTUNÇ (İstanbul) — Başbuğ olmadığımı söyleyebilir misin?

ALPARSLAN TÜRKEŞ (Devamla) — Biz, Milliyetçi Hareket Partisi, Anayasa çerçevesi içinde, kanunların himayesi altında çalışan bir siyasi parti olarak, bugün Cumhuriyet Halk Partisinin, onun liderinin ve sözcülerinin tedhişine uğramaktayız, saldırılarına uğramaktayız. (C. H. P. sıralarından «Yalan, yalan» sesleri.)

BAŞKAN — Efendim, rica ederim.

ALPARSLAN TÜRKEŞ (Devamla) — Tamamıyla iftira, tamamıyla gerçeklere aykırı ithamlarla karşı karşıyayız. Bu kaba kuvvettir, bu zorbalıktır arkadaşlar. (C. H. P. sıralarından «Zorba sensin» sesleri.)

A. DOĞAN ÖZTUNÇ (İstanbul) — Komandoların başbuğu olmadığını söylesene!..

BAŞKAN — Efendim, rica ediyorum sayın Öztunç.

ALPARSLAN TÜRKEŞ (Devamla) — Arkadaşlar, delil göstermeden, ispatını yapmadan, âdil mahkemelerin bir hükmüne dayanmadan hakaret etmek, itham etmek, zorbalıktır, tedhiştir; iftira edilmiştir.

A. DOĞAN ÖZTUNÇ (İstanbul) — Başbuğ olmadığını söyleyebilir misin?

BAŞKAN — Efendim, rica ediyorum sayın Öztunç.

ALPARSLAN TÜRKEŞ (Devamla) — İnsanları, iftiralar savurarak, onların şeref ve haysiyetlerini lekeleyecek, gerçeğe dayanmayan iftiralar savurarak tedhiş etmek en büyük kaba kuvvettir arkadaşlar.

HAYRETTİN UYSAL (Sakarya) — Komando kamplarını anlat.

BAŞKAN — Efendim, sayın Uysal, rica ediyorum.

ALPARSLAN TÜRKEŞ (Devamla) — Muhterem arkadaşlarım, hukukun dayanağı olan iki prensip vardır: Birisi, bağımsız bir mahkemenin hükmüyle, suçlu olduğu karar altına alınmadıkça, her insan suçsuzdur.

DENİZ BAYKAL (Antalya) — TÖB - DER'liler de suçlu mu?

BAŞKAN — Sayın Deniz, rica ederim efendim.

ALPARSLAN TÜRKEŞ (Devamla) — Muhterem arkadaşlarım, ikincisi; suçlar şahsidir. Bir insan bir yerde suç işleyebilir. O insan, herhangi bir köyün halkından olabilir, herhangi bir şehrin halkından olabilir, herhangi bir ülkenin halkından olabilir veya bir parti mensubu olabilir.

TEKİN İLERİ DİKMEN (Muş) — Sayın Türkes, bir merkezden emir verilmiştir.

BAŞKAN — Sayın İleri Dikmen, rica ediyorum, çok sık müdahale ediyorsunuz.

ALPARSLAN TÜRKEŞ (Devamla) — Onun bir partiye mensup olması, o partinin o suçta methaldar olması anlamına gelmez. Bu, hukuku çiğnemek olur. Siz hukuku çiğnemektesiniz.

BAŞKAN — Sayın Türkes, bir dakikanız var, rica ediyorum efendim.

ALPARSLAN TÜRKEŞ (Devamla) — Muhterem arkadaşlarım, iftiralarla, suçsuz insanları itham altında bırakmak, şeref ve haysiyet katili olmaktır. İnsan öldürerek katil olmaktan, şeref ve haysiyet katili olmak daha aşağı bir harekettir. (A. P. ve M. H. P. sıralarından «Bravo» sesleri, alkışlar.)

A. DOĞAN ÖZTUNÇ (İstanbul) — Sen ikisini de yapıyorsun sayın Türkes.

BAŞKAN — Sayın Türkes, biraz da 87 nci maddeye uygun konuşunuz, rica ediyorum; size, 87 nci maddeye göre söz verdim.

NURETTİN KARSU (Erzincan) — Senin mesleğin adam astırmak.

BAŞKAN — Efendim, rica ederim.

ALPARSLAN TÜRKEŞ (Devamla) — Muhterem arkadaşlarım, bütçeye olumlu oy vereceğiz. (Gürültüler.)

BAŞKAN — Efendim, rica ediyorum.

ALPARSLAN TÜRKEŞ (Devamla) — Devlet çarkını işler tutmak için olumlu oy vereceğiz. Memleketimizin kalkınma hareketlerini devam ettirmek için olumlu oy vereceğiz.

Milliyetçi Hareket Partisi daima milletin, devletin menfaatine olan kararlar verir ve böyle bir hareket tarzı üzerinde yürür.

Böyle olmasına rağmen, Milliyetçi Hareket Partisi bilhassa son zamanlarda devamlı olarak, bütün komünistler tarafından, bölücüler tarafından, vatan yıkıcıları tarafından saldırılara uğramaktadır.

BAŞKAN — Sayın Türkes, süreniz dolmuştur, rica ediyorum.

ALPARSLAN TÜRKEŞ (Devamla) — Bağlıyoyuzdur; niçin? Çünkü, Türk milletinin birliğini, Türk Devletinin bütünlüğünü, Türk vatanının bölünmezliğini, her fedakârlığı göze alarak savunmaktadır. Bunu, uğrunda mücadele edilecek baş değer kabul etmektedir.

A. DOĞAN ÖZTUNÇ (İstanbul) — Nedir o?

ALPARSLAN TÜRKEŞ (Devamla) — Türk milletinin birliğine, Türk vatanının bütünlüğüne, Türk Devletinin bütünlüğüne ve korunmasına karşı olanlar, bu yolda olduğumuz için bize saldırmaktadırlar.

Muhterem arkadaşlarım, bir soru ile sözlerimi bağlayacağım. (Gürültüler)

BAŞKAN — Efendim, rica ederim.

ALPARSLAN TÜRKEŞ (Devamla) — Türkiye'de beynelmilel komünizmin oyunları yok mu, Türkiye'de, başka yabancı merkezlerden beslenen yıkıcı hareketler yok mu, Türkiye'de, çeşitli başka kuvvetlerin Türkiye'yi sömürmek, çeşitli karışıklıklar çıkarmak için kışkırttığı hareketler yok mu ki, Türkiye'deki bütün bu karışıklıklarla, bu çıkan olaylarda, milliyetçiler ve Milliyetçi Hareket Partisi sorumlu görülmektedir?

A. DOĞAN ÖZTUNÇ (İstanbul) — Doğru, doğru, tabii doğru.

REŞİT ÜLKER (İstanbul) — Çok güçlüsünüz, çok güçlüsünüz.

ALPARSLAN TÜRKEŞ (Devamla) — Bütün bu olaylar Milliyetçi Hareket Partisinin sırtına yüklenmeye çalışılmaktadır.

Arkadaşlar, Milliyetçi Hareket Partisi, Türkiye için, Türk milleti için hayırlı olduğuna inandığı yolda yürümeye devam edecektir. Karşısına çıkanlar hüsrana uğrayacaktır.

Saygılar sunarım. (A. P. ve C. G. P. sıralarından alkışlar, C. H. P. sıralarından gürültüler.)

A. DOĞAN ÖZTUNÇ (İstanbul) — Devlet çıkacak senin karşına, Devlet.

BAŞKAN — Teşekkür ederim sayın Türkes. Rica ederim efendim.

A. DOĞAN ÖZTUNÇ (İstanbul) — Devlet çıkacak senin karşına, Devlet.

ALPARSLAN TÜRKEŞ (Adana) — Biz devletle beraberiz. (Gürültüler.)

BAŞKAN — Efendim, rica ederim. (Başkanın tokmağı vurma) Rica ediyorum efendim, rica ediyorum. (Gürültüler) Efendim, rica ediyorum, rica ediyorum. (A. P. ve C. H. P. sıralarından gürültüler.)

Sayın Ömer Çakıroğlu; lehinde mi, aleyhinde mi efendim?

ÖMER ÇAKIROĞLU (Trabzon) — Aleyhinde efendim.

BAŞKAN — Bütçenin aleyhinde; yani, kırmızı oy vereceğinizi belirteceksiniz, değil mi efendim... (A. P. sıralarından «Bravo» sesleri, alkışlar.) Efendim kırmızı oy vereceğinizi belirteceksiniz... A. P. sıralarından «Kırmızı, kırmızı» sesleri.)

Efendim, kırmızı oy mu vereceksiniz? Onu mu belirteceksiniz?

ÖMER ÇAKIROĞLU (Trabzon) — Evet.

BAŞKAN — Efendim?..

ÖMER ÇAKIROĞLU (Trabzon) — Aleyhinde nasıl oy verilecekse... (C. H. P. ve A. P. sıralarından gürültüler.)

BAŞKAN — Efendim, şimdi rica edeyim. (C. H. P. ve A. P. sıralarından gürültüler) Efendim, rica ediyorum.

HAYRETTİN UYSAL (Sakarya) — Sayın Başkan, yalan ifade ederek kürsüye çıkılmaz.

MÜFİT BAYRAKTAR (Bolu) — Kırmızı oy veriyor, kırmızı.

BAŞKAN — Efendim, bağırma ile çağırmakla meseleleri halledemeyiz.

ÖMER ÇAKIROĞLU (Trabzon) — Sayın Başkan, değerli...

BAŞKAN — Bir dakikanızı rica edeyim, konuyu halledeyim, sonra efendim. (Gürültüler)

Bağırma ile...

İBRAHİM AKDOĞAN (Kocaeli) — Kürsü hayşiyetini ihlâl ediyor.

BAŞKAN — Efendim, rica ediyorum efendim.

İBRAHİM AKDOĞAN (Kocaeli) — İhlâl ediyor efendim. (Başkanın tokmağı vurma)

BAŞKAN — Efendim, oturunuz yerinize, beyefendi oturunuz yerinize.

Sayın Çakıroğlu, size İçtüzüğümüzün 87 nci maddesine göre söz veriyorum. 87 nci maddeyi okudum, tekrar okuyorum : «Tasarı veya teklifin tümünün kesin olarak oylanmasından önce milletvekilleri, ne yolda oy kullanacaklarını kürsüden belirtmek isterlerse, Başkan lehte ve aleyhte birer kişiye söz verir.»

MÜFİT BAYRAKTAR (Bolu) — Aleyhte konuşuyor... Beni kim bağlar?

BAŞKAN — Efendim, İçtüzük bağlar, rica ediyorum. (Gürültüler)

Şimdi, kırmızı oy vereceğinizi mi izah edeceksiniz efendim?

ÖMER ÇAKIROĞLU (Devamla) — Evet efendim, müsaade edin konuşayım.

OSMAN ÇITIRIK (Adana) — Anayasanın ırzına geçiyorsun.

ÖMER ÇAKIROĞLU (Devamla) — Sayın Başkan, değerli milletvekilleri;

Huzurunuzda, 1975 bütçesinin aleyhinde bulunacağımı beyan için çıkmış bulunuyorum.

NİHAT SALTİK (Tunceli) — Parti olarak beyaz oy veriyorsunuz ama.

BAŞKAN — Efendim, rica ediyorum.

ÖMER ÇAKIROĞLU (Devamla) — Yıllık faaliyetini temin için, maddî imkânları temin bakımından

hazırlanan bütçeyi kabul etmemek üzere huzurunuzdayım. Zira, Türkiye'de öyle kuruluşlar var ki, de-ğil bu bütçe ile verilen para, bunun onda birinin dahi verilmemesi lâzım geldiği kanaatindeyim. (A. P. sıralarından «Bravo» sesleri.)

Bu bütçe ile eğer, TRT'ye para veriliyor ise, eğer Anayasa Mahkemesine para veriliyor ise... (A. P. sıralarından alkışlar, C. H. P. sıralarından gülüşmeler, gürültüler.)

BAŞKAN — Efendim, rica ediyorum, rica ediyorum efendim.

ÖMER ÇAKIROĞLU (Devamla) — ...ve eğer bu bütçe ile, halen, ölünceye kadar senatör olmak hakkını haiz olup da, maaş alacak olan var ise, bu bütçeye kırmızı oy vereceğimi arz ediyorum. (A. P. sıralarından «Bravo» sesleri, alkışlar.)

Muhterem dinleyenlerim... (C. H. P. sıralarından gürültüler.)

DENİZ BAYKAL (Antalya) — Yanlış, yanlış.

BAŞKAN — Efendim rica ederim, rica ederim efendim.

OSMAN ÇITIRIK (Adana) — Anayasa nerede? Anayasanın ırzına geçiliyor. (Gürültüler.)

BAŞKAN — Sayın Çitirik.

ÖMER ÇAKIROĞLU (Devamla) — Sayın Hükümeti tenzih ederim. Hasbelkader Halk Partisinin hazırladığı bir bütçeye imza atmak felâketine uğradı. (A. P. sıralarından «Bravo» sesleri, C. H. P. sıralarından gürültüler.)

BAŞKAN — Efendim, rica ederim.

NİHAT SALTİK (Tunceli) — Beyaz oy veriyorsun ama.

ÖMER ÇAKIROĞLU (Devamla) — Vereceğim kırmızı oyun, şahıslarıyla ve Hükümetle hiçbir alakası yoktur. Tamamen Halk Partisinin hazırlamış olduğu bir bütçeye kırmızı oy vermek şerefine nail olacağım. (A. P. sıralarından «Bravo» sesleri, alkışlar; C. H. P. sıralarından gülüşmeler.)

BAŞKAN — Efendim, rica ederim, rica ederim efendim, müdahale etmeyin.

ÖMER ÇAKIROĞLU (Devamla) — Ve bunun esbabı mucibesi olarak da, bu bütçeden nemalanacak olan, kendisine Anayasaca verilmiş olan hakları tamamen çiğneyip, kendisini Millet Meclisinin üstünde, lâyüsel hak farzedenden Anayasa Mahkemesine; kendisini, Türk vatanının, Türk millî şuurunun aleyhinde bütün faaliyetinde geçirmiş olan TRT'nin aleyhinde olmak üzere kırmızı oyumu verirken, vicdan huzuru ile uyuyacağımı ve vicdan huzuru ile vazife ya-

pacağımı tekrar beyan etmek isterim. (A. P. sıralarından «Bravo» sesleri.)

Sözü fazla uzatıp vaktinizi almak istemem.

HAYRETTİN UYSAL (Sakarya) — Nerede kaldı Anayasanın üstünlüğü?

BAŞKAN — Çok teşekkür ederim...

ÖMER ÇAKIROĞLU (Devamla) — Reyimi, bazı kuruluşlar, gayri kanunî ve samimiyetsiz, Türk milletinin öz varlığına dinamit koyan bazı kuruluşlara benim de katkım olmaması için kırmızı oy vereceğimi arz eder, hepinizi hürmetle selâmlarım. (A. P. sıralarından alkışlar.)

BAŞKAN — Çok teşekkür ederim Sayın Çakıroğlu.

Bütçe tasarısı üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır efendim.

Bütçenin açık oylamasına geçiyoruz efendim. Oylamanın şekli hususunda Genel Kurulun kararını alacağım.

Açık oylamanın, yazılı oy pusulalarının kupalara atılmak suretiyle yapılması hususunu kabul edenler... (C. H. P. sıralarından «Ad okunarak yapılsın» sesleri.)

Efendim, Genel Kurulun kararına bağlı, rica ediyorum. İhtüzüğü okuyunuz; Genel Kurul ne karar verirse, o yolda hareket etmek zorundayız.

Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir efendim.

Yazılı oy pusulalarının kupalara atılması suretiyle açık oylama yapılacaktır.

Kupa kürsüye konacaktır, isim okunacaktır; herkes, ismi okunduğu zaman, sırasıyla, gelip oyunu kulanacaktır.

Oylamaya Adana seçim çevresinden başlıyoruz. Okutuyorum efendim.

(Adana milletvekillerinden başlanarak oylar toplandı.)

BAŞKAN — Oyunu kullanmayan arkadaşlarımız oylarını kullansınlar efendim.

Oyunu kullanmayan arkadaşım var mı?.. («Var» sesleri.) Acele edin efendim, rica ediyorum.

BAHRİ DAĞDAŞ (Konya) — Sayın Başkan, ben de atmadım.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Dağdaş...

Oyunu kullanmayan başka arkadaşım kaldı mı efendim?.. («Var» sesleri.)

Başka oyunu kullanmayan arkadaşım varsa, lütfen oylarını kullansınlar efendim.

Oyunu kullanmamış başka arkadaşımız var mı efendim?.. Yok.

Oy verme işlemi bitmiştir efendim. Kutuyu kaldırmız.

SABRİ YAHŞİ (Kocaeli) — Sayın Başkan, oyunu kullanabilir miyim?

BAŞKAN — «Oy verme işlemi bitmiştir» diye ilân ettim efendim, mümkün değildir.

MEHMET EMİN SUNGUR (İstanbul) — Sayın Başkan, oyumu kullanmak istiyorum.

BAŞKAN — Sayın Sungur, mümkün değil. Daha evvel, oy verme muamelesinin bittiğini ilân ettim efendim.

(Oyların ayrımı yapıldı.)

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlarım, 1975 Malî Yılı Bütçe Kanun tasarısının kesin oylama sonucu gelmiştir, okuyorum.

Oy sayısı 359; kabul 224, ret 134, çekinse 1.

1975 yılı Bütçe Kanun tasarısı, bu suretle, Meclisimizce kabul olunmuştur ve kanunlaşmıştır. (A. P., C. G. P., M. S. P. ve D. P. sıralarından alkışlar.)

Yüce ulusumuza ve ülkemize hayırlı, uğurlu olmasını diler, uygulayıcılarına, Meclisimiz adına başarılar dilerim.

Buyurun Sayın Başbakan. (A. P., C. G. P., M. S. P. ve D. P. sıralarından alkışlar.)

BAŞBAKAN SADİ IRMAK (C. Senatosu Cumhurbaşkanınca S. Ü.) — Büyük Meclisin tecelli eden bu iradesine Hükümetin duyduğu derin şükranları arz etmek isterim.

Bu netice, şahıslarımız için elbette çok büyük bir şeref ifade eder. Bununla beraber, ilk gün söylediğimi tekrarlamama izin verirsiniz; bu neticeyi Hükümetimiz bir güvenoyu olarak telâkki etmemektedir.

Temennimiz odur ki, pek yakın bir tarihte, kaabil olduğu kadar yakın bir tarihte, güveninize mazhar olacak bir hükümet nöbeti bizden devralsın.

Kabinenin, Hükümetimin derin şükranlarını ve saygılarını arz ederim. (Alkışlar.)

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Başbakan.

Sayın milletvekilleri, özel gündemimizde görüşecek başka konu yoktur.

Gündemimizin 1 nci, 2 nci, 6 ncı, 12 nci, 16 ncı, 17 nci, 19 ncu ve 22 nci sıralarında yer alan kanun tasarısı ve tekliflerini görüşmek için, 4.3.1975 Salı günü saat 15.00'te yapılacak Türkiye Büyük Millet Meclisi Birleşik Toplantısından sonra toplanmak üzere Birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati : 13.47

IV. — SORULAR VE CEVAPLAR

A) YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1. — İstanbul Milletvekili İhsan Toksarı'nın, İstanbul Millî Eğitim Müdürünün gazetede çıkan beyanatına ilişkin sorusu ve Millî Eğitim Bakanı Safa Reisoğlu'nun yazılı cevabı (7/331)

Millet Meclisi Başkanlığına

Ankara

Aşağıdaki soruların Millî Eğitim Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delâletinizi saygılarımla arz ederim.

İstanbul Milletvekili
İhsan Toksarı

1. — İstanbul Millî Eğitim Müdürünün 10.1.1975 günü bir gazetede beyanatı çıkmıştır. Müdür, bu beyanatında aşırı solcu ağzıyla sağ basına çatmakta, Millî Eğitim Müdürlüğünde kardolaşma hareketini

sürdürdüğünü ve sağ ile (kavga) ya devam edeceğini açıklamıştır.

İllerde basına beyanat vermek salâhiyetini kanun sadece valiye verdiği halde, Millî Eğitim Müdürünün beyanat vermesi suçtur. Hakkında idarî tahkikat açılmış mıdır?

2. — Emekli olduğu halde C. H. P.'li Millî Eğitim Bakanı Üstündağ tarafından yeniden Millî Eğitim Müdürlüğüne getirilen Halis Kurtça, bütün aşırı solcuları kilit noktalara yerleştirmiş, milliyetçi öğretmenleri tasfiye etmiştir. Bu beyanatında da iftiharla açıklamaktadır. Halis Kurtça, Millî Eğitim Müdürü müdür? C. H. P. Müdürü müdür? Bu cüreti nereden almıştır? Bu ihtiyar C. H. P.'liyi bu önemli görevde ne zamana kadar tutacaksınız?

T. C.

Millî Eğitim Bakanlığı
Bakanlık Müşavirliği
Bölüm : Parlamento -
İrtibat

Sayı : 031.2 - 61

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 15 . 1 . 1975 gün ve 7/331 1745/15575 sayılı yazınız.

İstanbul Milletvekili Sayın İhsan Toksarı'nın İstanbul Millî Eğitim Müdürünün gazetede çıkan beyanatına dair vermiş olduğu yazılı soru önergesine ilişkin cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize saygı ile arz ederim.

Prof. Dr. Safa Reisoğlu
Millî Eğitim Bakanı

İstanbul Milletvekili Sayın İhsan Toksarı'nın İstanbul Millî Eğitim Müdürünün gazetede çıkan beyanatı üzerine vermiş olduğu yazılı soru önergesine ilişkin cevabımız

İstanbul Millî Eğitim Müdürünün 10 . 1 . 1975 günü basında çıkan beyanatı ve bugüne kadar yapmış olduğu nakil ve tayinler hakkında bir inceleme yapılmaktadır.

İnceleme sonucuna göre gerekli işlem yapılacaktır.

Bilgilerinize saygı ile arz ederim.

Prof. Dr. Safa Reisoğlu
Millî Eğitim Bakanı

2. — İzmir Milletvekili Kaya Bengisu'nun, İzmir - Dikili ilçesindeki sahil evlerine ilişkin sorusu ve İmar ve İskân Bakanı Selâhaddin Babüroğlu'nun yazılı cevabı. (7/361)

Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorunun İmar ve İskân Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılması için gerekli işlemin yapılmasını dilerim.

Saygılarımla. 24 . 1 . 1975

İzmir Milletvekili
Kaya Bengisu

Soru :

İzmir ilinin Dikili ilçesinde sahile yapılmakta olan kaçak ve yasalara aykırı sahil evlerinin, İmar ve İskân Bakanlığının müdahalesi üzerine ruhsatlarının iptal edilerek yıkılması hususunun Dikili Belediyesine yazılmış olmasına rağmen bir işlem yapılmadığı ve üstelik son yayınlanan 18 . 1 . 1975 tarihli (İmar Ka-

nununun ek 7 ve 8 nci maddelerine ilişkin yönetmelik) yasaklarından kaçınılabilmek için denizin doldurulmasına girişildiği 20 . 1 . 1975 tarihli (İzmir'de münteşir) Demokrat İzmir gazetesi tarafından yazılmıştır.

1. — Dikili ilçesinde, İmar ve İskân Bakanlığı tarafından, yasa ve yönetmelik hükümlerince yasaklanması gerekli görülen kaç sahil evleri inşaatı vardır?

2. — Bu inşaatlar kimlere aittir?

3. — Bu inşaatlar hakkında yıkım kararı alınmış mıdır? Alınmış ise uygulanmış mıdır? Uygulanmamış ise uygulanması konusunda Bakanlıkça ne düşünülmektedir?

T. C.

İmar ve İskân Bakanlığı
Özel Kalem Müdürlüğü
Sayı : n - 8

13 . 2 . 1975

369

Konu : İzmir Milletvekili Kaya Bengisu'nun yazılı soru önergesi.

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 28 . 1 . 1975 gün, Kanunlar Md. lüğü 7/361 - 1841 - 16144 sayılı yazınız.

İzmir Milletvekili Kaya Bengisu'nun tarafımdan cevaplandırılması istemiyle Başkanlıklarına verdiği «İzmir, Dikili ilçesindeki sahil evlerine ilişkin» yazılı soru önergesi gereği yapılmak üzere ilgideki yazınızla Bakanlığa gönderilmişti.

Yapılan inceleme sonucu hazırlanan cevap iki örnek halinde ilişikte sunulmuştur.

Gereğini müsaadelerine arz ederim.

Selâhaddin Babüroğlu
İmar ve İskân Bakanı

T. C.

İmar ve İskân Bakanlığı
Özel

13 . 2 . 1975

Sayı : n - 8

Sayın Kaya Bengisu
İzmir Milletvekili

1. Tarafımdan cevaplandırılması istemiyle Millet Meclisi Başkanlığına vermiş bulunduğunuz İzmir - Dikili ilçesindeki sahil evlerine ilişkin yazılı soru önergenize karşılık olarak hazırlanan cevap ikinci maddeye çıkarılmıştır.

2.1. İzmir ili, Dikili kasabasında yaptırılmakta olan sahil evleri Harmanyeri mevkiinde olup, Dikili sahil sayfiye evleri yapı kooperatifine ait bulunmaktadır.

Yapılan incelemede üzerinde inşaat yapılan parselin mahkeme kararı ile kooperatif adına tapuya tescil edilmiş olduğu, kooperatifçe düzenlenen ve belediye encümenince onaylanan, tapuya tescili yapılan parselasyon planı ile 52 aileye ev yapılmasının öngörüldüğü, ev yapılmak üzere belediyeden kooperatif adına yapı ruhsatının alınmış olduğu, parsellerin ve yapıların durumlarını belirleyen mevzii imar planının Bakanlığımızca onaylanmış bulunduğu ve kooperatifçe evlerin yapımına başlandığı, sonradan inşaat ortakların münferiden sürdürdükleri, evlerin bir bölümünün bitirilmiş, az bir bölümünün ise çeşitli kademede bulunduğu, 8 adedinin de kumbandı içinde olmaları nedeniyle 6785 sayılı İmar Kanununun 1605 sayılı Kanunla değişik ek 7 nci maddesine aykırı buldukları saptanmıştır.

2.2. Yukarıda da açıklanmış olduğu üzere inşaat ruhsatı kooperatif adına alınmıştır. Bu bakımdan bireylere ait liste bulunmamaktadır, kumbandı üzerinde bulunan 8 evin kimlere ait olduğunun belirlenmesine gidilmeden Yasalara uygunlukları yönünden ele alınarak incelendiklerinden sahiplerinin kimler olduğunu gösteren liste elimizde bulunmamaktadır.

Müfettişlerce yapılmakta olan kovuşturmada bunlar belirlenecektir. Sorunuzu zamanında cevaplandırabilmek amacıyla isimlerle ilgili malumatımız istemeyerek noksan olarak verilmiştir.

2.3. Yukarıda da açıklanmış olduğu üzere Dikili'de yapılan sahil sayfiye evleri için mahallî belediyesince kooperatif adına inşaat ruhsatı verilmiştir. İnşaat mevzii imar planına uygun olarak başlatılmıştır. Bu bakımdan ilk bakışta kooperatife ait bütün evlerin kazanılmış hak oldukları kanısına varılmakta ise de, kumbandı içinde bulunan 8 evin 6785 sayılı İmar Kanununa 1605 sayılı Kanunla eklenen ek 7 nci maddesinde hükme bağlanan 10 metrelik sahil bandının özel mülkiyet konusu olamayacağı ile ilgili hükme aykırı bulunmaları nedeniyle özel mülkiyet konusu yapılmalarına olanak bulunmadığı anlaşılmaktadır.

Bu defa İmar Kanununun ek 7 ve 8 nci maddeleri uyarınca hazırlanarak 18 . 1 . 1975 gün ve 15122 sayılı Resmî Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren İmar Kanununun ek 7 ve 8 nci maddelerine ilişkin Yönetmelikte bu tümü ile yasaklanmaktadır. Her ne kadar yönetmeliğin 12 nci maddesinde yönetmeliğin yayımından önce başlanmış olupta bitirilmiş ya da bitirilmemiş yapılarda Yasalar yönünden kazanılmış haklar saklıdır hükmü getirilmiş ise de, İmar Kanununa 1605 sayılı Kanunla eklenen 7 nci maddesindeki bu şerit içinde (10 metrelik kum bandı) bulunan am-

meye ait binalı binasız arazi ve arsalar özel mülkiyete intikal etmeyeceği bu yerlerde denizden doldurma ve bataklık kurutma suretiyle özel mülkiyet adına arazi ve arsa kazanılmaz şeklindeki âmir hükmüne aykırı bulunduğu açıktır.

Denizden doldurma yapıldığı hususu henüz saptanamamıştır. Konu müfettişlerce incelenmektedir.

Özel mülkiyete geçmiş bulunan 8 ev için yargı organlarında karar alınması gerekmektedir.

Konu mahallî Mal Müdürlüğüne intikal etmiş, bu gayrimenkullere ait liste Mal Müdürlüğünce Tapu Sicil Muhafızlığından istenerek alınmıştır.

Konu ile ilgilenilmektedir. Yasalar içinde gerekli işlem yapılacaktır.

Saygılarımla arz ederim.

Selâhaddin Babüroğlu
İmar ve İskân Bakanı

3. — *İstanbul Milletvekili Mustafa Kara'nın, bazı üniversite öğretim üyelerinin çeşitli yollardan rahatsız edilme iddiasına ilişkin sorusu ve Başbakan Sadi İrmak'ın yazılı cevabı (7/366)*

8 . 1 . 1975

Millet Meclisi Sayın Başkanlığına

Aşağıdaki sorunun Sayın Başbakan tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını rica ederim.

Saygılarımla.

İstanbul Milletvekili
Mustafa Kara

1. Son günlerde kamu oyuna basın yolu ile intikal eden olaylardan biri de bazı üniversite, öğretim üyelerinin mektup ve telefonla tehdit edilmeleridir.

2. Bu olaylar Hükümete intikal etmiş midir? Etmiş ise ne gibi bir tedbir alınmıştır?

3. Bu ve buna benzer olayların önlenmesi için Hükümet olarak ne düşünülmektedir?

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi Başkanlığı

Sayı : 77-467/1084

26 . 2 . 1975

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 30 . 1 . 1975 tarih ve 7/366-1852/15461 sayılı yazınız.

İstanbul Milletvekili Mustafa Kara'nın, bazı üniversite öğretim üyelerinin çeşitli yollardan rahatsız

edilme iddiasına ilişkin yazılı soru önergesinin cevabı ilişik olarak sunulmuştur.

Saygıyla arz ederim.

Ord. Prof. Dr. Sadi Irmak
Başbakan

İstanbul Milletvekili Mustafa Kara'nın bazı üniversite öğretim üyelerinin çeşitli yollardan rahatsız edilme iddiasına ilişkin yazılı soru önergesinin cevabıdır.

İçişleri Bakanlığından alınan bilgilere göre;

1. Son günlerde üniversite ve yüksekokul öğretim üyelerinden bazılarının mektup veya telefonla tehdit edildiği yolunda Ankara'da bir olay hariç, Emniyet müdürlüklerine başkaca bir başvurma olmamıştır.

2. Ankara'da 6 . 1 . 1975 günü Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Patoloji Laboratuvarı Şefi Muzaffer Baykal'ın adresine posta ile «FATOMA» rumuzu ile bir tehdit mektubu gönderilmiştir. Mektupta belirtilen adrese 10 bin TL.'si gönderilmediği takdirde öldürüleceği bildirilmiştir.

Yapılan soruşturma sonunda imzasız mektupta belirtilen adresin kasıtlı olarak verildiği, anılan yerde iki kız kardeşin oturduğu ve mektupla hiçbir ilişkilerinin bulunmadığı anlaşılmış tehdidin huzur bozma amacını taşıdığı kanısına varılmıştır.

3. Yükseköğretim kurumlarında güvenlik kuvvetlerince öğretim kurumu yöneticileriyle işbirliği yapılarak gerekli tedbirler alınmaktadır. Çeşitli biçimlerde tehdit edilen öğretim üyelerinin özellik taşıyan durumlarına göre korunmaları yoluna gidilmektedir.

Ord. Prof. Dr. Sadi Irmak
Başbakan

4. — *Çanakkale Milletvekili O. Orhan Çaneri'nin Çanakkale - Biga ilçesi Çeşmealtı köy hududundaki Devlet Ormanı ve vakıf arazinin Kargı Çiftliği sahiplerince işgal edildiği iddialarına ilişkin Başbakan'dan sorusu ve Başbakan adına Orman Bakanı Fikret Saatçioğlu'nun yazılı cevabı (7/370)*

Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorunun Başbakan tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına aracılığınızı saygılarımla rica ederim.

Çanakkale Milletvekili
O. Orhan Çaneri

Soru :

Çanakkale ili, Biga ilçesi, Çeşmealtı köylüleri; köy hudutlarının yanındaki 12 550 dönüm devlet or-

manının ve 8 000 dönüm vakıf arazisinin; Kargı Çiftliği sahiplerince işgal edilip çiftlik arazisine dahil edildiğini iddia ediyorlar.

Köydeki şahıslara ait tapu senetlerinde hem hudut vakıf yeri gösterildiği halde bugün bu vakıf yerlerinin çiftlik arazisi içerisine alındığı ileri sürülüyor.

Kargı çiftliğinin, tapu kayıtlarından daha geniş bir alanı işgal ettiği iddiaları vardır.

Bu toprak mücadelesi basına da intikal etmiştir. (29 . 1 . 1975 tarih ve 18137 sayılı Cumhuriyet gazetesi).

Bu iddialar ilgili makamlarca incelenmekte midir?

T. C.

Orman Bakanlığı 20 . 2 . 1975
Özel Kalem Müd.
Sayı : 01.159

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : Başbakanlığa yazılan 3 . 2 . 1975 gün ve 7/370-1859-16284 sayılı yazınız :

Çanakkale Milletvekili Sayın O. Orhan Çaneri'nin Sayın Başbakanımıza yönelttiği yazılı soru önergesine; ilgili kuruluşlardan gerekli bilgiler derlenerek, kendi adlarına tarafımdan cevap verilmesi Sayın Başbakanımızca tensip buyurulmuştur.

Soru önergesinin Bakanlığımla ilgili kısmının cevabı, 2 nüsha olarak ilişikte takdim kılınmıştır.

Vakıf arazisi ile ilgili hususta, Vakıflar Genel Müdürlüğünden bilgi istenmiştir. Alındığında takdim edilecektir.

Keyfiyeti bilgilerinize saygı ile sunarım.

Prof. Dr. Fikret Saatçioğlu
Orman Bakanı

Çanakkale Milletvekili Sayın O. Orhan Çaneri'nin, Çanakkale ili Biga ilçesi, Çeşmealtı köyü hudutları yanındaki arazi ve Kargı Çiftliğine dair yazılı soru önergesi cevabı :

Çanakkale ili, Biga ilçesi, Çeşmealtı köyünden 1 nci âza Mehmet Motorcu ve 7 arkadaşının aynı konuda iddia ve taleplerini havi müşterek imzalı 9 . 12 . 1974 tarihli dilekçe üzerine, konu bir Bakanlık Başmüfettişi ve bir Bakanlık Müfettişinden teşekkül eden heyete mahallen incelettirilmişdir.

Yapılan inceleme ve tespitler sonunda tanzim olunan 10 . 2 . 1975 tarihli rapora göre:

1. Kargı Çiftliği ve ormanının ilk tesis kayıtları, özel mülkiyetin esas, Devlet mülkiyetinin istisna sayıldığı, Batı modeline uygun toprak düzenine geçiş dönemine raslamaktadır. Sırasıyla Şer'îye mahkemeleri fuccetlerine, senedi hakanilere, 1887 sayımına, 1305 «1895» defter kaydına ve Cumhuriyet devrinde de Medeni Kanunla pekiştirilmiş tapu senedine istinat etmektedir. Tapuların hukukî temelleri sağlamdır. Yürürlükte olan yasalara göre mukem ve muteber belgelerdir.

2. Kargı Çiftliği ormanı 1931 senesinde Orman Müdürlüğü tarafından özel orman olarak kabul edilmiştir. Çiftlik hudutları, tapudaki hudutlar dahilinde kalmaktadır. Bu konuda bir tereddüt yoktur.

3. 1252,5 hektarlık Kargı Çiftliği ormanı 4785 sayılı Kanun gereğince kendiliğinden devletleştirilmiştir. Ancak, bu orman, bilâhare çıkan 5658 sayılı Kanunun birinci madde ikinci fıkrası kapsamına girmektedir. İfadeye tabi bir ormandır. Nitekim mahalli teşkilât bir tutanakla ormanı eski sahiplerine teslim etmişlerdir.

4. 1972'de yapılan arazi kadastro neticesi çiftliğin, mer'a ve tarla kısımları sahipleri adına tespit ve tescil edilmiştir. Ormanla ilişkisi olan 13 parsel Biga Orman İşletmesinin itirazı üzerine, konu Biga Tapulama Mahkemesine intikal etmiştir. Bunlardan, Orman Bakanlığının katî bilirkişiliğine istinaden 1026 Nolu parselin ormanla ilişkisi bulunmaması nedeni ile sahipleri adına tesciline; 665 Nolu parselin Kargı Çiftliği ormanı ile hukukî yönden ilişkisi bulunmaması, 196 hektar 9650 M²'lik orman olması ve Bozlar köyü hududuna dahil bulunması ile özel orman olarak köy sınırı içinde tesciline karar verilmiştir. Bakiye 11 parselin orman sayılan 822 hektar 9283 M²'si Orman Bakanlığının Biga Tapulama Mahkemesine bildirdiği cevabî yazılarında kesin olarak gösterilmektedir. Bu miktar ormanın Devlet ormanı ile irtibatı bulunmaması, Kargı Çiftliği mirasçılarının tapuları kapsamında kalması, etrafının kültür arazi-si ile çevrili bulunması, idarenin müteaddit tetkikleri, yazılı kabulü ve arazide yapılan tetkik neticesinde, ifadeye tabi bir orman olduğu anlaşılmıştır. Buna rağmen Tapulama Mahkemesinin vereceği karar beklemek zorunluluğu vardır.

5. Çeşmealtı köyü 1878 Osmanlı - Rus savaşı sonucunda göçmen olarak gelen soydaşların Kargı Çiftliği sınırına 1892 senesinde yerleştirilmesi ile kurulmuştur. Köy 250 hane 800 nüfusludur ve kadastro

tespitlerine göre köyün 3 000 dekar arazisi mevcuttur. Kargı Çiftliğindeki yuvarlak rakam 37 000 dekar arazi 18 kişindir.

Çeşmealtı köylüsü senelerce kiracı, ortakçı ve amele olarak çalıştığı çiftlikte bazı gözlemler edinmiş, yargılara varmıştır. Gözlemlere dayanan toprağa sahip olma arzusu, yeni arazi bulmaya onları yöneltmiştir. İhbar ve uğraşlarının, 1252,5 hektarlık ormanın Devlet adına tescili halinde, bu araziye köylünün sahip olma arzusunun daha kolay gerçekleşeceği inancından doğduğu sonucuna varılmıştır.

6. Mahallen yapılan incelemede vakıf arazisine raslanmamıştır. Ancak soruda bahis konusu edildiğinden, bir kere de durum Vakıflar Genel Müdürlüğünden sorulmuştur. Netice alındığında takdim edilecektir.

Keyfiyeti bilginize sunarım.

Prof. Dr. Fikret Saatçioğlu
Orman Bakanı

5. — İçel Milletvekili İbrahim Göktepe'nin, Mersin Belediye teşkilâtına alınan işçilerle, işten çıkarılanlara ilişkin sorusu ve İçişleri Bakanı Mukadder Öztekin'in yazılı cevabı (7/376)

Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın, Sayın İçişleri Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına müsaadelerini rica ederim.

3 . 2 . 1975

İçel Milletvekili
İbrahim Göktepe

1. İçel ili Mersin Belediyesi ve bağlı işletmelerde çalışıp da, 9 Aralık 1973 tarihinden bu yana işine son verilen işçi adedi ne kadardır?

2. Bunlardan kaç kişiye, ne kadar tazminat ödenmiştir?

3. Usülsüz işten çıkarmadan dolayı iş mahkemesine intikâl etmiş kaç dosya bulunmaktadır.

4. Aynı iş yerlerinde mezkûr tarihten bu yana yeniden işe alınan işçi sayısı ne kadardır?

5. Mezkûr tarihten bu yana belediyece resen emekliye ayrılan memur adedi ne kadardır?

6. Kaç memurun istihdam yeri değiştirilmiştir?

7. Aynı tarihten bu yana yeniden kaç memur alınmıştır?

T. C.

İçişleri Bakanlığı 26 . 2 . 1975

Mah. İd. Gn. Md.

2. Dr. Personel

Şb. Md. : 524.602.2/6153

Konu : Soru önergesi Hk.

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 7 . 2 . 1975 gün, Gn. Sek. Kan. Mü. 7/376-1871-16407 sayılı yazı.

İçel Milletvekili İbrahim Göktepe tarafından Başkanlığınıza verilip, tarafımdan cevaplandırılması istenilen 3 . 2 . 1975 günlü yazılı soru önergesi üzerine yapılan incelemede;

1. Mersin Belediyesi ve bağlı işletmelerinde çalışıp da 9 . 12 . 1973 tarihinden bu yana işine son verilen işçi adedinin 33 olduğu,

2. 1475 sayılı İş Kanunu ve toplu iş sözleşmesi hükümleri uyarınca işine son verilen 33 kadrolu işçiye toplam olarak 572 216,05 lira kıdem ve ihbar tazminatı ödendiği,

3. Usulsüz işten çıkarma iddiasıyla İş Mahkemesine intikal eden 7 dosya olduğu,

4. 9 . 12 . 1973 tarihinden bu yana yeniden 92 işçinin kadrolu olarak işe alındığı,

5. 9 . 12 . 1973 tarihinden bu yana 2 memurun resen emekliye ayrıldığı,

6. 12 memurun istihdam yerlerinin, 657 sayılı Kanun uyarınca ve kadro dereceleri de gözönünde bulundurulmak suretiyle değiştirildiği,

7. 9 . 12 . 1973 tarihinden bu yana 69 memurun işe alındığı anlaşılmıştır.

Arz ederim.

Mukadder Öztekin

İçişleri Bakanı

6. — İstanbul Milletvekili İhsan Toksarı'nın, *Aydınlık Dergisinin bazı yayınlarına ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Hayri Mumcuoğlu'nun yazılı cevabı* (7/387)

Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın, Adalet Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delâletinizi saygılarımla arz ederim.

İstanbul Milletvekili

İhsan Toksarı

1. — 28 Ocak 1975 tarihli (AYDINLIK) Dergisi, Kahraman Ordumuz arasında fitne çıkarmaya çalışmaktadır. 5 nci sayfasında, şerefli Türk Subaylarına, Paşalarına hakaret etmektedir.

Bu konuda takibat yapılması için savcılık uyarılmış mıdır? Bu aşırı solcuların Türk Subaylarına hakareti ne zaman önlenecektir? Subaylarımıza, Paşalarımıza kurşun sıkıldıktan sonra mı savcılık harekete geçecektir?

2. — Aynı derginin 2 nci sayfasında; «Tek gerçek; Marksist, Leninist gerçektir. Yaşayacak olan budur.» diye yazılmaktadır.

Burada açıkça komünizm propogandası vardır. Bu konuda savcılık uyarılmış mıdır?

T. C.

Adalet Bakanlığı

25 Şubat 1975

Ceza. İş. Gn. Müdürlüğü

Sayı : 7201

Konu : İstanbul Milletvekili İhsan Toksarı'nın 28 Ocak 1975 tarihli *Aydınlık Dergisi* hakkındaki yazılı soru önergesi Hk.

Millet Meclisi Başkanlığına

İLGİ : Millet Meclisi Genel Sekreterliği Kanunlar Müdürlüğü ifadedi 12 . 2 . 1975 gün ve 7/387 - 1888/16471 sayılı yazıları :

İstanbul Milletvekili Sayın İhsan Toksarı tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 5 . 2 . 1975 tarihli yazılı soru önergesinde;

1. — 28 Ocak 1975 tarihli (*Aydınlık Dergisi*, Kahraman Ordumuz arasında fitne çıkarmaya çalışmaktadır. 5 nci sahifesinde şerefli Türk subaylarına, paşalarına hakaret etmektedir.

Bu konuda takibat yapılması için Savcılık uyarılmış mıdır? Bu aşırı solcuların Türk subaylarına hakareti ne zaman önlenecektir? Subaylarımıza, paşalarımıza kurşun sıkıldıktan sonramı Savcılık harekete geçecektir?.

2. — Aynı Derginin 2 nci sahifesinde tek gerçek, marksist leninist gerçektir. Yaşayacak olan budur diye yazılmaktadır.

Burada açıkça kominizm propağandası vardır bu konuda Savcılık uyarılmış mıdır?

Soruları sorulmuş bulunmaktadır.

Önergede bahis konusu edilen hususların cevaplandırılabilmesini teminen, keyfiyet Ankara Cumhuriyet Savcılığı ile aynı yer Devlet Güvenlik Mahkemesi C. Savcılığından sorulmuş, alınan cevabî yazılar ile ilgili dosya üzerinde yapılan inceleme sonunda:

1. — 18 Ocak 1975 tarih ve 51 sayılı *Aydınlık Dergisinde* neşredilen yazıların T. C. K. nun 141 -

142, 311, 312. Maddelerini ihlâl eder nitelikte görülmüşüne üzerine Ankara Sulh Ceza Mahkemesinin 28 . 1 . 1975 gün ve 1975/6 sayılı kararı ile toplatılmasına karar verildiği,

Suçun vasıf ve mahiyeti gözönünde tutularak yetki yönünden ilgili evrak Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesine intikal ettirildiği halen bu husustaki soruşturmanın sürdürüldüğü, anlaşılmiş bulunmaktadır.

Keyfiyetin önerge sahibine bildirilmesine delâlet buyrulmasını saygılarımla arz ederim.

Hayri Mumcuoğlu
Adalet Bakanı

7. — İçel Milletvekili Rasim Gürsoy'un, İçel köylerinde yapılan ilkokullara ilişkin sorusu ve İçişleri Bakanı Mukadder Öztekin'in yazılı cevabı. (7/392)

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın sayın İçişleri Bakanı tarafından sözlü olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

12 . 3 . 1974

İçel Milletvekili
Rasim Gürsoy

1. 1973 yılı içerisinde İçel'in kaç köyünde ilkokul inşa edilmiştir. Bunlardan kaç tanesi ve hangileri bitirilmiştir?

2. Bu okulların inşası ne suretle yapılmıştır. Okullara köy katkısı olmuş mudur. Varsa bu katkılar özel idare bütçesine intikal etmiş midir? Hangi köy ne miktar katkıda bulunmuştur?

3. Her okulun bir keşfi var mıdır. Bu okullar için ne miktar demir, çimento kereste satın alınmıştır. Bu malzemeler her okul için nasıl tevzi edilmiştir?

4. Bu okullar için yılı içerisinde bakanlık ne miktar ödenek göndermiştir?

5. Vali, bu okulların inşası için Vilâyet Daimî Encümeninden bir karar almış mıdır. Almışsa hangi kanuna göre, nasıl harcama yapmıştır.

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

5 . 2 . 1975 tarihli gündemin 35, 36, ve 62 sıradaki numaralarındaki sözlü sorularımın yazılıya çevrilerek alâkalı bakanlıkça cevaplandırılmasını ve gereken işlemin yapılmasını arz ederim.

Saygılarımla.

İçel Milletvekili
Rasim Gürsoy

T. C.

İçişleri Bakanlığı
Öz. İş. Gn. Md.

26 . 2 . 1975

Şb. Md. : Değ. ve atama
731/3151

Millet Meclisi Başkanlığı

İlgi : a) 16.3.1974 tarih ve Kanunlar Müdürlüğü : 6/69 - 565/5829 ve,

b) 12.2.1975 tarih ve Kanunlar Müdürlüğü : 7/392 - 565/5829 sayılı yazılar.

İçel Milletvekili Sayın Rasim Gürsoy'un İçel Valisi hakkında Bakanlığımıza yönelttiği soru önergesindeki konular bir Mülkiye müfettişine incelettirilmştir.

Yaptırılan incelemeye göre:

1. 1973 yılında İçel İlinde Millî Eğitim Bakanlığının emri ile 45 derslik yapımın programlaştırıldığı, valiliğin ödenek durumu, proje tasarrufu ve köy katkısını değerlendirerek bunu 133 dersliğe çıkardığı ve yılı içinde 81 dersliğin yapımının bitirildiği;

2. Bu okulların inşaatında emanet usulünün uygulandığı, köy katkıları genellikle kum, çakıl, taş, kireç gibi malzemenin temini, nakli ve kazı işlerinin yapımı şeklinde sağlandığı bu arada bir vatandaşın 10 000 TL. yardım yaptığı ve bunun da bütçeye intikal ettirildiği;

3. Her okulun tipine (dersane sayısına) göre keşfinin bulunduğu, 1973 yılı ilkokullar inşası için Çukurova Çimento Anonim Şirketinden 2 693 ton çimento, Karabük Demir Çelik İşletmelerinden 408 355 Kg. muhtelif cins inşaat demiri, Orman İşletmelerinden 911 100 m³ tomruk satın alındığı ve bu malzemelerin dersane sayısına göre hazırlanan keşiflerine uygun olarak tevzi edildiği;

4. 1973 yılı yatırım programının uygulanması için Millî Eğitim Bakanlığınca valiliğe 3 341 250 TL. ödenek gönderildiği;

5. Valiliğin ilkokul inşaatları için İl Daimî Encümeninden karar almadığı, özel idare müdürü ile aynı idare hukuk müşavirinin (222 sayılı ve onu değiştiren 1731 sayılı kanunların 2490 sayılı Kanunun bu konuda Encümene yetki veren 68 nci maddesini zimmen kaldırmış olduğu) şeklindeki istişari mütalaalarına dayanarak, kendi oluru ile emanete karar verip harcamada bulunduğu anlaşılmiştir.

Müfettiş raporunda, aslında encümenenden karar alınmasının gerektirdiğini, valinin bu yola gitmeyişinin bir içtihat hatasından ileri geldiğini ve bu ne-

denle hakkında bir kovuşturma yapılmasına gerek olmadığını belirtmiştir.

Bu konuda valiliğe bädema yapılan emanet inşaatlarında Daimî Encümeninden karar alınması gerektiği yazılmıştır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mukadder Öztekin
İçişleri Bakanı

8. — *İçel Milletvekili Rasim Gürsoy'un, İçel Valisine ilişkin sorusu ve İçişleri Bakanı Mukadder Öztekin'in yazılı cevabı. (7/393)*

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Sayın İçişleri Bakanı tarafından sözlü olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

İçel Milletvekili
Rasim Gürsoy

1. 1972 - 1973 seneleri içerisinde Özel İdare Bütçesine misafir ağırlama tahsisatı olarak ne miktar ödenek konulmuştur. Bu ödenekler kimlere, nerede ve nasıl harcanmıştır ve miktarları ayrı ayrı ne kadardır, valinin evinin masrafları bu fasıldan karşılanmış mıdır. Ayrıca valinin evinde de ziyaret adı altında harcama yapılmış mıdır. Yapılmışsa miktarı nedir?

2. İçel Valisinin emrinde Özel İdareye ait kaç resmî makam arabası vardır. Bu arabaların ayrı ayrı şoförleri var mıdır. Varsa isimleri kimlerdir?

3. Valinin oğlunun, YSE Müdürlüğündeki görevi nedir. Ve kaç lira ücret almaktadır?

4. Vali, İl Daimî Encümenlerine devamlı olarak Başkanlık etmiş midir. Yoksa yerine vali muavinleri bu görevi ifa mı etmişlerdir. Özel İdare temsil ödenği kime ödenmiştir. Kaç toplantıya Vali, kaç toplantıya vali muavinleri başkanlık etmiştir ve ayrı ayrı ne miktar ödenek almışlardır?

5 . 2 . 1975

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

5 . 2 . 1975 tarihli gündemin 35, 36, ve 62 numaralarındaki sözlü sorularımın yazılıya çevrilerek alâkâlı Bakanlıkça cevaplandırılmasını ve gereken işlemin yapılmasını arz ederim.

Saygılarımla.

İçel Milletvekili
Rasim Gürsoy

T. C.

İçişleri Bakanlığı

26 . 2 . 1975

Öz. İş. Gn. Md.

Şb. Md. : Değ. ve Atama 731/3151

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : a) 16 . 3 . 1974 tarih ve Kanunlar Müdürlüğü : 6/70-562/5801 sayılı ve

b) 12 . 2 . 1975 tarih ve Kanunlar Müdürlüğü : 7/393-562/5801 sayılı yazılar.

İçel Milletvekili Sayın Rasim Gürsoy'un İçel Valisi hakkında Bakanlığımıza yönelttiği soru önergesindeki konular bir Mülkiye müfettişine incelettirilmiştir.

Yaptırılan incelemeye göre;

1. İl Özel İdare Bütçesine «temsil ve ağırlama gideri» olarak 1972'de 40 000 TL. ödenek konduğu, yılı içinde 5 000 TL. ilave edildiği, bundan 42 284,04 TL. harcanmış olduğu, 1973 yılında aynı amaçla 50 000 TL. ödenek konup 23 674,00 TL. sının harcanıldığı, harcamaların genellikle Mersin'i ziyarete gelen (Protokole tabi zevata verilen yemekler karşılığı) olduğu, bu arada vali konağında da yemekler verildiği, bunlar için 1972'de 7 405,95 TL. 1973'te 6 315,05 TL. harcamada bulunduğu anlaşılmıştır.

Müfettiş düzenlediği raporda; ağırlama tertibinden yapılan harcamalarda valinin takdir ölçüsünü aşmadığı sonucuna varmıştır.

2. İçel Valisinin emrinde Özel İdareye ait 3 taşıt bulunduğu, bunlardan ikisinin tenezzüh binek, üçüncüsünün arazi binek olduğu, bu arabaların sırasıyla makam şoförü Ahmet İyidoğan, trafik polis memuru Mehmet Yoldaş ve YSE Müdürlüğü şoförü Hasan Dağdeviren isimli şahıslar tarafından kullanıldığı anlaşılmıştır.

Müfettiş raporunda; binek tenezzüh arabalarından birinin miadını doldurduğunu, satılmasının gerektiğini ve satım işlerine girilmiş olduğunu belirtmektedir. Daha sonra İçel İl Genel Meclisinin düşümü yapılan arabanın valilik hizmetlerine yardımcı olarak kullanılması yönünde bir karar aldığı öğrenilmiş, valiliğe 237 sayılı Kanun gereği olarak düşümü yapılan arabanın satılması yolunda emir verilmiştir.

3. Valinin oğlunun YSE. Müdürlüğünde geçici işçi olarak 28 TL. yevmiye ile çalıştığı anlaşılmış, taniye ifadelerine göre görevine diğer işçiler gibi muntazam devam eden valinin oğlunun durumunun mevzuata ters düşen bir yönü bulunmadığı müfettiş raporunda belirtilmiştir.

4. Yaptırılan inceleme sonucuna göre; 1972 yılında İl Daimî Encümeninin yaptığı 53 toplantıdan 31 adedine valinin, 28 ine vali muavinlerinin, 1973 yılında yapılan 48 toplantıdan 10 una valinin, 38 ine vali muavinlerinin başkanlık ettikleri anlaşılmıştır. Özel idare başkanlık ödeneğinin 7021 sayılı Kanun uyarınca özel idarenin sorumlusu olan valiye ödendiği, Encümene başkanlık eden vali muavinlerine ödeme yapılmadığı anlaşılmıştır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mukadder Öztekin
İçişleri Bakanı

9. — *Muğla Milletvekili Ahmet Buldanlı'nın, İçişleri Bakanının Bütçe Komisyonundaki beyanlarına ilişkin sorusu ve İçişleri Bakanı Mukadder Öztekin'in yazılı cevabı (7/396)*

Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın, Sayın İçişleri Bakanından sözlü olarak cevaplandırılmasını, Anayasanın 88 ve İktüzüğü'nün 94 ncü maddesi gereğince rica ederim.

Muğla Milletvekili
Ahmet Buldanlı

Soru : 1. Türkiye'de Cumhuriyet hangi tarihte, kim veya kimler tarafından ilân edilmiştir?

Soru : 2. Cumhuriyetin kaldırıldığı veya yeniden ilân edildiği bir devir var mıdır?

Soru : 3. Bütçe müzakerelerinizdeki bir beyanınızla. «Bu devir 3 ncü Cumhuriyet Devridir» dediğiniz şuyu bulmuştur. Bu beyanınız, Anayasanın genel esaslar matlabi altındaki 9 ncü maddesine aykırılık ifade etmiyormu?

Soru : 4. 1 nci Cumhuriyetin Atatürk'ün kurduğu malum olduğuna göre, 2 nci Cumhuriyeti kim kurmuştur? 3 üncüyü beyanınızdan zat-ı âlinizin kurma tasavvurunda bulunduğu kanaati uyanmaktadır. Bu husus doğru mudur?

Soru : 5. Doğru ise Anayasanın prensip ve metotlarına uyup uymadığı; uymuyorsa bu 3 ncü Cumhuriyetin hangi manada bir Cumhuriyet olduğunun izahı var mıdır?

Soru : 6. Heveslendiğiniz 3 ncü Cumhuriyet, Şimâli Yemen, Kaddafi veya diğer Arap Cumhuriyetleri gibi veya Güney Amerika benzeri bir Cumhuriyet mi olacaktır?

Sayın Başkanlığı

Gündemin 61, 113, 65, sırasında bulunan sözlü sorularımın yazılı şekle tahvillerini rica ederim.

Saygılarımla, Ahmet Buldanlı
(İmza)

T. C.

İçişleri Bakanlığı

26 . 2 . 1975

Öz. İş. Gn. Md.

Şb. Md. Değ. ve Atama 31/3152

Millet Meclisi Başkanlığına

İLGİ: a-13.4.1974 tarih ve Kanunlar Müdürlüğü : 6/101 701/6834 sayılı ve,

b-12.2.1975 tarih ve Kanunlar Müdürlüğü : 7/396 701/6834 sayılı yazıları

Muğla Milletvekili Sayın Ahmet Buldanlı'nın soru önergesindeki konular, selefim Sayın Oğuzhan Asiltürk'ün İçişleri Bakanlığı Bütçesinin Bütçe ve Plan Komisyonunda görüşülmesi sırasında yaptığı konuşmada geçen bir teşbih ile ilgilidir.

Sayın Asiltürk «Üçüncü Cumhuriyet» sözünü hangi amaçla kullandığını aynı konuşmasında, değerli komisyon üyelerinden bazılarınca gösterilen hassasiyet üzerine, bizzat açıklamıştır. Türkiye Cumhuriyeti tek'dir ve Yüce Atatürk tarafından kurularak Ulusumuza emanet edilmiştir. Bu ilk ve tek Türkiye Cumhuriyeti yine Büyük Atatürk'ün belirttiği gibi ebede kadar da devam edecektir.

Bilgilerinize arz ederim.

Mukadder Öztekin
İçişleri Bakanı

10. — *Muğla Milletvekili Ahmet Buldanlı'nın, Muğla Valisiyle ilgili basında çıkan haberlere ilişkin sorusu ve İçişleri Bakanı Mukadder Öztekin'in yazılı cevabı (7/399)*

Millet Meclisi Sayın Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın sayın İçişleri Bakanından sözlü olarak cevaplandırılması için, mezkûr bakanlığa havalesini Anayasanın 88 ve İktüzüğü'nün 94 ncü maddeleri gereğince rica ederim.

Saygılarımla.

Muğla Milletvekili
Ahmet Buldanlı

Soru : 1. 26 Kasım 1974 tarihli Tercüman Gazetesinin Anahtar Deliği sütununda Muğla Valisi Bay Özer Türk'ün Muğla'da ticarî maksatla kurulmuş Ak - Tur (Turizm ve Endüstri A. Şt.) ile Muğla 1 nci noterliğinde bir iş akdi tesis ettiğinden bakanlık haberdar mıdır?

Soru : 2. Bu âkit ile Bay Özer Türk'ün 9 500 TL. net ücretle bu şirkete genel müdür olarak çalışmaya başladığından haberiniz var mıdır?

Soru 3. Adı geçen valinin Muğla'ya tayin edildiği gündün beri resmî Devlet işlerini bir yana bırakarak münhasıran Ak - Tur Şirketinin işleri ile iştigal ettiği cümle âlemce malûm iken bu vali hakkında hiçbir muamele yapılmamıştır. Bunun sebebi nedir?

Yoksa bu valiyi himaye eden bir güçmü vardır?

Soru: 4. Mukavele tarihi 2.1.1974 tarihinde icra edildiğine göre bu zat hem Devlet memuru ve hem de özel şirket genel müdürü olarak nasıl çalışmıştır. Mevzuatımızda bu kabil bir hüküm var mıdır?

Soru: 5. Bundan önce verdiğini bir sual takririne bakanlığımızca üstünkörü bir cevap verilmiştir. Bugün iddialarımız vesikalarla su yüzüne çıktığına göre cevabınız ne olacaktır?

Sayın Başkanlığa

Gündemin 61, 113, 65 sırasında bulunan sözlü sorularımın yazılı şekle tahvillerini rica ederim.

Saygılarımla.

Muğla Milletvekili
Ahmet Buldanlı

T. C.

İçişleri Bakanlığı

26.2.1975

Öz. İş. Gn. Md.

Şb. Md.: Değ. ve Atama

731/3152

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi: a) 29.11.1974 tarih ve Kanunlar Müdürlüğü: 6/156 - 1532/14338 sayılı ve,

b) 12.2.1975 tarih ve Kanunlar Müdürlüğü: 7/399 - 701/6834 sayılı yazılar.

Muğla Milletvekili Sayın Ahmet Buldanlı'nın, Muğla Valisi ile ilgili soru önergesindeki konular, mahallinde iki Mülkiye müfettişine incelettirilmiştir.

1. — «Muğla Valisinin Aktur Turizm ve Endüstri Anonim Şirketi ile iş sözleşmesi yaptığı» konusu, Bakanlığımıza 25.11.1974 tarihinde intikal etmiş ve 26.11.1975 tarihinde ihbarın incelenmesi için müfettişler görevlendirilmişlerdir.

2. — Müfettişler inceleme sonu hazırladıkları raporda: «Muğla Valisi Özer Türkün 2.1.1974 tarihinde Aktur Turizm A.Ş. ile Murahhas Genel Müdürlük görevi için hizmet sözleşmesi yaptığını, ancak sözleşmenin yürürlüğe konmadığını ve Vali Özer Türk'e bu sözleşmeye dayanarak aylık ücret ya da başka tür bir ödeme yapılmadığını» belirtmişler ve vali hakkında cezaî ve disiplin yönünden bir işlem yapılmasına gerek bulunmadığı sonucuna varmışlardır.

3. — Müfettişler raporlarında; «Muğla Valisinin turizm çalışmaları ile temayüz ettiğini, bu alanda gerçekten kendisini yetiştirmiş olduğunu» belirtmişler, çalışmalarında bu yöne ağırlık verdiği için ilin diğer hizmetlerine gereği gibi eğilemediği sonucuna ulaşmışlardır.

Bu durum Bakanlığımızca değerlendirilecek ve gerekli tedbirler alınacaktır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mukadder Öztekin
İçişleri Bakanı

1975 Yılı Bütçe Kanunu tasarisına verilen oylarin sonucu

(Kanunlaşmıştır.)

Üye sayısı : 450
 Oy verenler : 359
 Kabul edenler : 224
 Reddedenler : 134
 Çekinseler : 1
 Oya katılmayanlar : 88
 Açık üyelıklar : 3

[Kabul edenler]

ADANA
 Yılmaz Hocaoğlu
 Selâhattin Kılıç
 Battal Köksal
 Mehmet Hulûsi Özkul
 İbrahim Tekin
 Ahmet Topaloğlu
 Alparslan Türkes
ADIYAMAN
 Halil Açar
 Abdurrahman Ünsal
AFYON KARAHİSAR
 Mehmet Rıza Çerçel
 Rasim Hancıoğlu
 Mete Tan
 Ali İhsan Ulubahşi
AĞRI
 Rıza Polat
 Kerem Şahin
 MİR Bahattin Yardımcı
AMASYA
 Hüsnü Cahit Koçkar
ANKARA
 Hüsamettin Akmumcu
 Orhan Alp
 Oğuzhan Asiltürk
 Oğuz Aygün
 Orhan Eren
 M. Kemal Erkovan
 Necdet Evliyagil
 İ. Hakkı Ketenoğlu
 İ. Hakkı Köylüoğlu
 Cevat Önder
 Hasan Özçelik
 Fikri Pehlivanlı
 H. Turgut Toker

ANTALYA
 İhsan Ataöv
 Abdurrahim Erdem
 Faiz Sarlar
 Remzi Yılmaz
ARTVIN
 Sabit Osman Avcı
AYDIN
 Mutlu Menderes
 Nahit Mentese
 Kemal Ziya Öztürk
 İsmet Sezgin
 Behiç Tozkoparan
BALIKESİR
 Ahmet Akçeel
 Mustafa Kemal Alver
 İlhan Aytekin
 Cihat Bilgehan
 İbrahim Behram Eker
 Ahmet İhsan Kırımlı
BİLECİK
 Muzaffer Erdem
BİNGÖL
 Abdullah Bazencir
BOLU
 Harun Aytaç
 Müfit Bayraktar
 Ahmet Çakmak
 Kemal Demir
BURDUR
 Faik Kırbashlı
BURSA
 Emin Acar
 Halil Karaatlı
 Cemal Külâhlı

Kasım Önadım
 Mustafa Tayyar
ÇANAKKALE
 Zekiye Gülsen
 Refet Sezgin
ÇANKIRI
 Nurettin Ok
 Arif Tosyaloğlu
ÇORUM
 Yakup Çağlayan
 Yâsin Hatiboğlu
 Turgut Utku
DENİZLİ
 Sami Arslan
 Fuat Avcı
 Rıza Gençoğlu
 Hasan Korkmazcan
DIYARBAKIR
 Abdüllâtif Ensarioğlu
 Halit Kahraman
 Mahmut Kepolu
EDİRNE
 İlhami Ertem
 Veli Güllkan
ELÂZİĞ
 Ömer Naimî Barın
 Hasan Buz
 Rasim Küçükel
ERZİNCAN
 Hüsamettin Atabeyli
ERZURUM
 Yahya Akdağ
 Rıfık Danışman
 Gıyasettin Karaca
 Korkut Özal

Zekâi Yaylalı
 İsmail Hakkı Yıldırım
ESKİŞEHİR
 Orhan Oğuz
 Seyfî Öztürk
GAZİANTEP
 Mehmet Bozgeyik
 İmam Hüseyin İncioğlu
 Mehmet Özkaya
 Orhan Tokuz
GİRESUN
 Nizamettin Erkmek
 M. Emin Turğutalp
GÜMÜŞHANE
 M. Orhan Akkoynlu
 Mustafa Karaman
 Turgut Yücel
HATAY
 Abdullah Cilli
 Ali Yılmaz
ISPARTA
 Ali İhsan Balım
 Mustafa Cesur
 Yusuf Uysal
İÇEL
 Nazım Baş
 İbrahim Göktepe
 Rasim Gürsoy
İSTANBUL
 Hasan Aksay
 Sadettin Bilgiç
 Ferruh Bozbeyleli
 İ. Fehmi Cumaloğlu
 Süleyman Arif Emre
 Nilüfer Gürsoy
 Mustafa Kara

Fatma Gülhis Mankut
Hüseyin Özdemir
Osman Özer
Mustafa Parlar
İlhami Sancar
Cemal Suer
İsmail Hakkı Tekinel
Hüsamettin Tiyanşan
İhsan Toksarı
Cemil Yavaş

İZMİR

Talât Asal
Âdi Demir
Yücel Dirik
Ali Naili Erdem
Yılmaz Ergenekon
Orhan Demir Sorguç
İsmail Taşlı
Cemal Tercan

KAHRAMAN MARAŞ

Halit Evliya
Mehmet Pamuk

KARS

Yasin Bozkurt
Abdülkenim Doğru
Cemil Ünal

KASTAMONU

Mehdi Keskin
Sabri Keskin
Hilmi Öztürk
Hasan Tosyalı

KAYSERİ

Mehmet Altmışyediöğlü
Cemal Cebeci
Turhan Feyzioğlu
Selçuk İmamoglu

Hayrettin Nakilboğlu
Kâmil Özsarıyıldız
KIRKLARELİ
Mehmet Atagün

KIRŞEHİR

Memduh Erdemir

KOCAELİ

Sedat Akay
Şevket Kazan

KONYA

Mehmet Oğuz Atalay
Şener Battal
Bahri Dağdas
Muzaffer Demirtaş
Necmettin Erbakan
Kemâlettin Gökakın
Mustafa Kubilây İmer
M. Necati Kalaycıoğlu
Vefa Tanır

KÜTAHYA

Ahmet Mahir Ablum
H. Cavit Erdemir
İlhan Ersoy
Mehmet Ersoy

MALATYA

Mehmet Turhan Akyol
Ahmet Karaaslan

MANİSA

Ahmet Balkan
Süleyman Çağlar
Hilmi Okçu
Necmi Özgür
M. Gündüz Sevilgen
Önel Şakar
Süleyman Tuncel

MARDİN

Fehim Adak
İbrahim Aysoy
Seyfi Güneşan
Talât Oğuz

MUĞLA

Adnan Akarca
Ünat Demir

MUŞ

Ahmet Hamdi Çelebi
Kasım Emre

NEVŞEHİR

Mehmet Sabri Dörtkol
NIĞDE

Ş. Yaşar Arıbaş
Mehmet Altınsoy
Haydar Özalp

ORDU

Ata Bodur
Mustafa Kemal Gönül
Kemal Şensoy
Bilâl Taranoglu
Senai Yazıcı

SAKARYA

Nuri Bayar
Nadir Lâtif İslâm
M. Vedat Önsal
İsmail Müftüoğlu

SAMSUN

Ali Acar
Mustafa Dağistanlı
Doğan Kitaplı
Hayati Savaşçı

SİİRT

İdris Arıkan

SİNOP

Mustafa Kaptan

SİVAS

Enver Akova
Vahit Bozatlı
M. İhsan Karaçam
TEKİRDAĞ

Halil Başol
Nihan İlgün

TOKAT

Hüseyin Abbas
Feyzullah Değerli
Ali Şevki Ereğ

TRABZON

Ekrem Dikmen
Lütfi Köktaş

Mehmet Özgür
URFA

Mehmet Aksoy
Mehmet Celâl Bucaklı
Necmettin Cevheri
Mustafa Kılıç
Abdülkadir Öncel

UŞAK

Orhan Dengiz
VAN

İhsan Bedirhanoglu
Muslih Görentaş
Kınyas Kartal
Mehmet Salih Yıldız

YOZGAT

Ali Fuat Eyüpoğlu
Mustafa Asri Ünsür
Ömer Lütfi Zararsız

ZONGULDAK

Ahmet Nihat Akın
Fevzi Fırat
Onhan Gömeüoğlu
Mehmet Zeki Okur

*[Reddedenler]***ADANA**

Mehmet Can
Hasan Cerit
Osman Çıtırık
İlter Çubukçu
Emin Bilen Tümer

ADİYAMAN

Ramazan Yıldırım

AFYON KARAHİSAR

Şükrü Yüzbaşıoğlu

AĞRI

Cemil Erhan

AMASYA

Hasan Bütüner

ANKARA

Muammer Alıcı

Kemal Ataman

Osman Cerran

M. Rauf Kandemir

Cahit Kayra

Kâmil Kırkoğlu

İbrahim Saffet Omay

Feriha Fatma Öztürk

Önder Sav

İlyas Seçkin

Yusuf Ziya Yağcı

ANTALYA

Deniz Baykal

ARTVİN

Ekrem Şadi Erdem

AYDIN
İsa Ayhan
M. Şükrü Koç
BALIKESİR
Orhan Üretmen
BILECİK
Mehmet Ergül
BİNGÖL
H. Celâlettin Ezman
BOLU
Abdi Özkök
BURDUR
Osman Aykul
Ali Sanlı
BURSA
Mehmet Emekli
Hasan Esat Işık
ÇANAKKALE
Osman Orhan Çaneri
Hasan Sever
ÇORUM
Cahit Angın
Etem Eken
Kasım Parlar
DENİZLİ
Hüdaî Oral
DIYARBAKIR
Bahattin Karakoç
EDİRNE
Cevat Sayın
ELÂZİĞ
Atillâ Atilâ
ERZİNCAN
Hasan Çetinkaya
Nurettin Karsu
ERZURUM
Selçuk Erverdi
ESKİŞEHİR
Murat Kâhyaoğlu
Ayşe Aliye Köksal
Niyazi Onal

GAZİANTEP
Mustafa Güneş
İbrahim Hortoğlu
Mehmet Özmen
GİRESUN
Mustafa Kemal Çilesiz
İbrahim Etem Kılıçoğlu
HAKKÂRİ
Mikaîl İlçin
HATAY
Sabri İnce
Mehmet Sönmez
Malik Yılman
İÇEL
Hikmet Baloğlu
İSTANBUL
Hasan Basri Akkiray
Abdullah Baştürk
Orhan Birgit
A. Bahir Ersoy
Orhan Eyüboğlu
Abdurrahman Köksal-
oğlu
Necdet Ökmen
Ali Nejat Ölçen
İlhan Özbay
M. Kâzım Özeke
A. Doğan Öztung
Mehmet Emin Sungur
Şükriye Tok
Ali Topuz
Metin Tüzün
Necdet Uğur
Reşit Ülker
Engin Ünsal
İZMİR
Kaya Bengisu
Süleyman Genç
Coşkun Karagözoğlu
A. Kemal Önder

Remzi Özen
Necar Türkan
KARS
Davut Aksu
Doğan Araslı
Hasan Yıldırım
KASTAMONU
Veddi İlhan
Sabri Tığlı
KAYSERİ
Tufan Doğan Avşargil
Mehmet Yüceler
KIRKLARELİ
Tankut Akalın
Mehmet Dedeoğlu
KIRŞEHİR
Sait Saylam
KOCAELİ
İbrahim Akdoğan
KONYA
İsmet Büyükyaylacı
Hüseyin Keçeli
Mustafa Üstündağ
KÜTAHYA
Ahmet Haşim Benli
MALATYA
Mehmet Delikaya
Hüseyin Deniz
Celâl Ünver
MANİSA
Veli Bakırlı
Mustafa Ok
Hasan Zengin
MARDİN
Ahmet Türk
MUĞLA
Halil Dere
Ali Döğerli
MUŞ
Tekin İleri Dikmen
NİĞDE
Azmi Yavuzalp

RİZE
O. Yılmaz Karaosman-
oğlu
Sami Kumbasar
SAKARYA-
Kenan Durukan
Hayrettin Uysal
SAMSUN
Fuat Uysal
İrfan Yankutan
SİİRT
Abdülbaki Cartı
SİNOP
Yalçın Oğuz
Tevfik Fikret Övet
SİVAS
Ekrem Kangal
TOKAT
Cevat Atılgan
İsmail Hakkı Birler
Haydar Ulusoy
TRABZON
Mehmet Arslantürk
Ömer Çalkıroğlu
H. Kadri Eyüboğlu
Ahmet Şener
TUNCELİ
Nihat Saltık
URFA
Necati Aksoy
Celâl Pıydaş
UŞAK
Kadir Özpak
Ahmet Yılmaz
YOZGAT
İlhami Çetin
Nedim Korkmaz
ZONGULDAK
Kemal Anadol
Bülent Ecevit
Cahit Karakaş

[Çekinser]

RİZE

Cevat Yalçın

[Oya Katılmayanlar]

ADANA
Erol Çevikçe
ADIYAMAN
Kemal Tabak
AFYON KARAHİSAR
İbrahim Elmalı
Süleyman Mutlu
AMASYA
Vehbi Meşhur
ANKARA
Mustafa İmirzalıoğlu
Sabahattin Selek
ANTALYA
Ömer Buyrukçu
Fahri Özçelik
ARTVİN
Turgut Altunkaya
BALIKESİR
Necati Cebe
Sadullah Usumi (İ.)
BİTLİS
Abidin İnan Gaydalı
Muhyettin Mutlu
BURSA
H. Suat Sungur
Mehmet Turgut (İ.)
Ahmet Türkel
ÇANAKKALE
Murat Bayrak
ÇANKIRI
Mehmet Ali Arsan
ÇORUM
İhsan Tombuş
DENİZLİ
Hüseyin Erçelik

DIYARBAKIR
Hasan Değer
Recai İskenderoğlu
Mahmut Uyanık
EDİRNE
İlhan Işık
ELÂZİĞ
A. Orhan Senemoğlu
ERZURUM
Rasim Cimsi
Mehmet Fuat Fırat
ESKİŞEHİR
İbrahim Etem Güngör
GAZİANTEP
Yusuf Öztürkmen
GİRESUN
Hasan Vamık Tekin
Orhan Yılmaz
GÜMÜŞHANE
Erol Tuner
HATAY
Sabahattin Adalı
Mehmet Sait Reşa
İSPARTA
Süleyman Demirel
İÇEL
Oral Mavioglu
Süleyman Şimşek
Çetin Yılmaz
İSTANBUL
Servet Bayramoğlu
Vahit Yaşar Çalın
Halûk Ülman
İZMİR
Alev Coşkun

Yüksel Çakmur
Şinasi Osma
Mahmut Türkmenoğlu
KAHRAMAN MARAŞ
İsmet Ağaoğlu
Mehmet Özdal
Ahmet Tefik Paksu
Oğuz Söğütlü
Ali Zülfişkâroğlu
KARS
Kemal Güven (Başkan)
Kemal Okyay
KIRŞEHİR
Mustafa Aksoy
KOCAELİ
Turan Güneş
Sabri Yahşi
KONYA
Reşat Aksoy
Ali Kökbudak
Özer Ölçmen
Faruk Sükan
MALATYA
Hakkı Gökçe
MARDİN
Nurettin Yılmaz
MUĞLA
Ahmet Buldanlı
NEVŞEHİR
Mehmet Zeki Tekiner
Ragıp Üner
ORDU
Memduh Ekşi
(Bşk. V.)

Mehmet Said Erbil
Ferda Güley
RİZE
Südi Reşat Saruhan
SAMSUN
Fahri Birer
İlyas Kılıç
Hüseyin Özalp
Hilmi Türkmen
SİİRT
Mehmet Nebil Oktay
Abdülkerim Zilân
SIVAS
Ahmet Arıkan
N. Nazif Arslan
Ahmet Durakoğlu
Vahdettin Karaçorlu
Mustafa Timisi
TEKİRDAĞ
Yılmaz Alpaslan
Ömer Kahraman
TOKAT
Ali Kurt
TRABZON
Âdil Ali Cinel
TUNCELİ
Süleyman Yıldırım
YOZGAT
İhsan Arslan
ZONGULDAK
Zekâi Altınay
Sadık Tekin Müftüoğlu

[Açık üyelikler]

Amasya	1
Bursa	1
Niğde	1
Yekûn	3

Millet Meclisi

GÜNDEMİ

50 NCI BİRLEŞİM

27 . 2 . 1975 Perşembe

Saat : 10.00

1

BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

2

ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

× 1. — 1975 yılı Bütçe Kanunu tasarısı ve Bütçe Karma Komisyonu raporu ile 1975 yılı Bütçe Kanunu tasarısında yapılan değişikliğe dair Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı tezkeresi ve Bütçe Karma Komisyonu raporu (Millet Meclisi : 1/210; C. Senatosu : 1/277) (M. Meclisi S. Sayısı : 128; C. Senatosu S. Sayısı : 406) (Dağıtma tarihi : 15 . 2 . 1975)

3

SEÇİM

4

OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

5

GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

6

SÖZLÜ SORULAR

7

KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

6/21/11